

การส่งเสริมบทบาทของตำรวจในการสกัดกั้น
ยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย

โดย

พลตำรวจตรี พรพิทักษ์ รุ้ยนียง
รองผู้บัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 65
ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช 2565 - 2566

หนังสือรับรอง

วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ได้อนุมัติให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคล เรื่อง “การส่งเสริมบทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย” ลักษณะวิชา ยุทธศาสตร์ ของ พลตำรวจตรี พรพิทักษ์ รุ้ยนิยม เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 65 ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช 2565 - 2566

พลโท

(ชาติชาย ชัยเกษม)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

บทคัดย่อ

เรื่อง แนวทางการส่งเสริมบทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย

ลักษณะวิชา ยุทธศาสตร์

ผู้วิจัย พลตำรวจตรี พรพิทักษ์ รุ้ยยืนยง **หลักสูตร** วปอ. **รุ่นที่** 65

มีวัตถุประสงค์การวิจัย 1) เพื่อศึกษาบทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย 2) เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและความคาดหวังในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย 3) เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมบทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย วิธีการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลักประกอบด้วย ผู้แทนจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้แทนจากหน่วยงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ผู้แทนนักวิชาการและประชาชน รวม 13 ราย เครื่องมือในการวิจัยเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การพรรณนาความตามวัตถุประสงค์การวิจัย ผลการวิจัย 1) บทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทยที่มีอยู่ในปัจจุบันพบว่า แผนปฏิบัติการป้องกัน ปราบปรามยาเสพติด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2566 ได้แบ่งมอบความรับผิดชอบในการสกัดกั้นยาเสพติด ออกเป็น 4 ส่วน คือ การบังคับบัญชา ส่วนปฏิบัติการ ฝ่ายปฏิบัติการและสนับสนุนการปฏิบัติการ และฝ่ายสนับสนุนการปฏิบัติ โดยมีหน่วยงานตำรวจที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน 2) ปัญหาอุปสรรคและความคาดหวังของรัฐในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย พบว่า เกิดจาก ปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายใน โดยความคาดหวังของรัฐในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย พบว่า สำนักงานตำรวจแห่งชาติและรัฐบาล ให้ความสำคัญกับการบูรณาการ และสนับสนุนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการทำงานร่วมระหว่างหน่วยงานในการสกัดกั้นยาเสพติดไม่ให้ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ 3) แนวทางการส่งเสริมบทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย พบว่า การส่งเสริมด้านปัจจัยภายนอก มีองค์ประกอบสำคัญ 2 ประการ 1) การประยุกต์ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และ 2) การสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ ส่วนการส่งเสริมด้านปัจจัยภายใน มีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ คือ 1) โครงสร้างความสัมพันธ์ในลักษณะเครือข่าย 2) การเพิ่มมาตรการสกัดกั้นยาเสพติด 3) การบริหารทรัพยากรแบบบูรณาการ 4) การสร้างการรับรู้และแลกเปลี่ยนและระดมความคิดเห็นระหว่างหน่วยงานอย่างสม่ำเสมอ

Abstract

Title Guidelines for promoting the role of Police in narcotics interception along the Thai border

Field Strategy

Name Police Major General Pornpitak Rooyeunyong **Course** NDC **Class** 65

The three objectives of this research were 1) to study the role of the police in intercepting narcotics along the Thai border 2) to study and analyze the problems, obstacles, and expectations of police performance in intercepting narcotics along the Thai border 3) to study ways to promote the police's role in intercepting narcotics along the Thai border. The research method is qualitative research by collecting data from key informants consisting of 13 representatives from the Royal Thai Police, the Narcotics Control Board, academics, and the people. The research tool was in-depth interviews. The data were analyzed using a description of the research objectives.

Research results

1. The results of the study on the role of the police in intercepting narcotics along the Thai border found that for the prevention action plan for narcotics crackdown, the Royal Thai Police B.E. 2566 (2023) has divided the responsibilities of narcotics interception into 4 parts: operations command, operations section, operations support department, and operations support with several police agencies involved.

2. From the results of the study and analysis of the problems, obstacles, and expectations of police performance in intercepting narcotics along the Thai border, it was found that it was caused by external factors and internal factors. As for the expectation of the state in the interception of narcotics along the Thai border, it was found that the Royal Thai Police and the government attach importance to the integration and support of relevant agencies in working together between agencies in the interception of narcotics, so as not to affect national security.

3. The results of the study on ways to promote the police's role in intercepting narcotics along the Thai border revealed that the promotion of external factors had 2 important components 1) the application of information technology systems and 2) the creation of international cooperation, while the promotion of internal factors had 4 important components: (1) network relationship structure (2)

increasing drug prevention measures (3) integrated resource management (4) building awareness and exchange and brainstorm ideas between agencies regularly.

คำนำ

การวิจัยเรื่องการส่งเสริมบทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาบทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย 2) เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและความคาดหวังในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมบทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย

การศึกษาครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงบทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย ปัญหาอุปสรรคและความคาดหวังในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย และแนวทางการส่งเสริมบทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย เพื่อนำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานต่อไป

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความอนุเคราะห์จากผู้ให้ข้อมูลหลักหลายท่าน จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ และขอขอบคุณ คณาจารย์วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำที่สำคัญด้วยดีตลอดมา ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยชิ้นนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไม่มากนัก

พลตำรวจตรี

(พรพิทักษ์ รุ้ยนิยง)

นักศึกษาวិทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 65

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
Abstract	ข
คำนำ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญแผนภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
วิธีดำเนินการวิจัย	5
ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย	6
คำจำกัดความ	6
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
ความมั่นคงของชาติ	8
ผลประโยชน์ของชาติ	10
ทฤษฎีการบูรณาการ	11
ทฤษฎีการเพิ่มประสิทธิภาพ	12
บทบาทการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ	16
ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านความมั่นคง	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	28
กรอบแนวคิดการวิจัย	31
สรุป	32
บทที่ 3 วิเคราะห์บทบาท ปัญหาอุปสรรค และความคาดหวังของภาครัฐ	
ในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย	33
ผลการศึกษาบทบาทตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย	
ที่มีอยู่ในปัจจุบัน	33

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ผลการศึกษาวិเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและความคาดหวังของรัฐในการสกัดกั้น

	ยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย	38
	สรุป	47
บทที่ 4	วิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมบทบาทตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย	50
	ผลการวิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมบทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย	50
	สรุป	55
บทที่ 5	สรุปและข้อเสนอแนะ	58
	สรุป	58
	ข้อเสนอแนะ	60
	บรรณานุกรม	62
	ประวัติย่อผู้วิจัย	65

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
4 - 1	
แนวทางการส่งเสริมบทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดติดตาม แนวชายแดน	56

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหายาเสพติดระดับโลก จากข้อมูลรายงาน World Drug Report 2021 ได้แสดงให้เห็นว่า สถานการณ์ยาเสพติดโลกมีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในปี พ.ศ.2562 ทั่วโลกมีผู้ขายยาเสพติดประมาณ 275 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 5.5 ของประชากรโลก โดยมีการคาดการณ์ว่า ในปี พ.ศ. 2573 จะมีผู้ขายยาเสพติดประมาณ 299 ล้านคน ยาเสพติดที่มีผู้ขายมากที่สุดปี พ.ศ. 2562 คือ กัญชา รองลงมาคือ กลุ่มโอปิออยด์ แอมเฟตามีนและอนุพันธ์ เอ็กซ์ตาซี และโคเคน สำหรับการจับกุมและตรวจยึดยาเสพติดทั่วโลก ยาเสพติดที่มีการจับกุมได้มากที่สุด คือ กัญชา รองลงมาคือ โคเคน ฝิ่น เมทแอมเฟตามีน เฮโรอีนและมอร์ฟีน โอปิออยด์ที่ใช้ในทางยา แอมเฟตามีน และเอ็กซ์ตาซี ด้านสถานการณ์ยาเสพติดประเภทสารสังเคราะห์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ข้อมูลจากรายงาน สำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (2021) พบว่า การผลิต/การค้าเมทแอมเฟตามีน ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ยังคงมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2565 : 6)

สำหรับข้อมูลการผลิต/การค้าเมทแอมเฟตามีน ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นนั้น เมื่อพิจารณาจากสถิติการจับกุม พบว่า เมื่อปี พ.ศ. 2563 มีการจับกุมและตรวจยึดได้มากถึง 169 ตัน (ปี พ.ศ. 2562 มีการจับกุมและตรวจยึดได้ถึง 115 ตัน) ขณะที่การจับกุมในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ลดลง แต่การจับกุมในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้กลับเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการจับกุมได้ในประเทศที่อยู่ในแถบแม่น้ำโขงตอนกลาง การผลิตยาเสพติดประเภทสารสังเคราะห์ในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ ซึ่งปัจจัยการขยายตัวในภูมิภาคที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นนั้นมีปัจจัยหลายอย่างที่ส่งเสริมให้ศักยภาพการผลิตยาเสพติดเพิ่มสูงขึ้น จนส่งผลให้สถานการณ์ยาเสพติดในภูมิภาค ได้รับผลกระทบอย่างมาก ทั้งในมุมของการลำเลียงผ่านเพื่อส่งต่อไปยังประเทศที่สามและการแพร่ระบาดภายในประเทศ โดยมีปัจจัยที่สำคัญ ดังนี้ 1) กระบวนการผลิตยาเสพติดในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำในปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงจากเดิมที่ใช้เครื่องมือในการผลิตแบบที่กำลังการผลิตไม่มากนัก แต่ปัจจุบันเริ่มเปลี่ยนมาเป็นระดับอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่ดำเนินการโดยองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติที่มีโครงสร้างการคาที่สลับซับซ้อนเพื่อรองรับตลาดยาเสพติดภายนอกประเทศ ที่นับวันจะมีการขยายตัวมากขึ้น 2) การผลิตยาเสพติด องค์ประกอบสำคัญคือ สารเคมี/สารตั้งต้นที่ใช้ในกระบวนการผลิต ปัจจุบันสารเคมีสารตั้งต้น/ที่ใช้ในแหล่งผลิตยาเสพติดในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำส่วนใหญ่ลักลอบนำเขาจากจีน ซึ่งเป็นประเทศที่มีอุตสาหกรรมเกี่ยวกับสารเคมีขนาดใหญ่เป็นอันดับต้นๆ ของโลก ในปี พ.ศ.2562 จีนเป็นประเทศที่มีการส่งออกสารเคมีเป็นอันดับ 1 ของโลก มีมูลค่าสูงถึง 73,700 ล้านดอลลาร์สหรัฐ สารเคมีที่มีการนำเขาจากจีน บางชนิดมีการควบคุมแล้วแต่บางชนิดยังไม่มีการควบคุม กลุ่มผู้ผลิตจึงนำสารเคมีเหล่านั้นมาเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเคมีเป็น

สารตั้งต้นชนิดใหม่ๆ เพื่อใช้ในกระบวนการผลิตยาเสพติด โดยในงบประมาณ พ.ศ. 2563 ประเทศสมาชิกกลุ่มน้ำโขง 6 ประเทศ (จีน เมียนมา สปป.ลาว เวียดนาม กัมพูชา และไทย) สามารถตรวจยึดสารเคมี และสารตั้งต้นไม่ให้เข้าไปยังแหล่งผลิตได้จำนวน 1,129 ตัน (จากเดิมในงบประมาณ พ.ศ. 2562 สามารถยึดสารเคมี และสารตั้งต้นได้ 563 ตัน) 3) ปัจจัยทางการเมืองของประเทศเมียนมา หลังจากเกิดการเปลี่ยนแปลงอำนาจในการปกครองประเทศของรัฐบาลพลเรือนชุดก่อน ดังนี้ (1) กำลังปฏิบัติการบางส่วนต้องเข้ารักษาความสงบเรียบร้อย จนส่งผลกระทบต่อความเข้มข้นของปฏิบัติการปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่ต่างๆ ซึ่งพิจารณาจากในช่วง ปี พ.ศ. 2557 – 2563 ที่ทางรัฐบาลเมียนมาร่วมมือกับประเทศจีน เวียดนาม สปป.ลาว กัมพูชา และไทย ภายใต้โครงการความร่วมมือแม่น้ำโขงปลอดภัย ทำให้สามารถสกัดกั้นสารเคมี/สารตั้งต้นและจับกุมยาเสพติดได้เป็นจำนวนมาก แต่หลังจากมีการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ทำให้การปฏิบัติการปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่ต่างๆ ลดระดับความเข้มข้นลง ทำให้สถิติการจับยึดสารเคมี/สารตั้งต้นในเมียนมาลดลงตามไปด้วย (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2565 : 7)

สถานการณ์ปัญหาการลักลอบนำเขายาเสพติดของไทย จากการศึกษาพบว่า ยังไม่สามารถลดระดับความรุนแรงลงได้ ซึ่งในช่วงนี้กลุ่มขบวนการลำเลียงมีการเปลี่ยนเส้นทางเคลื่อนย้ายยาเสพติดออกจากแหล่งผลิตในพื้นที่รัฐฉาน ประเทศเมียนมา นำเข้า สปป.ลาว. ก่อนลักลอบนำเข้าไทย ส่งผลให้พื้นที่ชายแดนที่ติดกับ สปป.ลาว. ตั้งแต่พื้นที่ อำเภอเวียงแก่น อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย และ อำเภอภูซาง อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา ต่อเนื่องไปตลอดถึงชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (จังหวัดเลย จังหวัดหนองคาย จังหวัดบึงกาฬ จังหวัดนครพนม) มีการลักลอบนำเขายาเสพติดเพิ่มขึ้น พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นพื้นที่ที่มีการลักลอบนำเข้าสูงสุด ในงบประมาณ พ.ศ.2564 มีการจับกุมคดียาเสพติดร้ายสำคัญ 345 คดี จังหวัดที่มีการนำเข้าสูงสุดคือ จังหวัดนครพนม รองลงมา คือ จังหวัดหนองคาย และจังหวัดบึงกาฬ ขบวนการลำเลียงส่วนใหญ่เป็นคนนอกภาค แต่มีเครือข่ายชายแดนติดกันกับด่านอำเภอท่าบ่อ อำเภอสังขม อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย อำเภอบึงโขงหลง จังหวัดบึงกาฬ อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม อำเภอปากชม อำเภอดานชาย จังหวัดเลย และ อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี ให้ความช่วยเหลือสนับสนุน ด่านพื้นที่ชายแดนภาคเหนือที่เป็นพื้นที่นำเขาลัก แมวการจับกุมในงบประมาณ พ.ศ.2564 พบการจับกุมการนำเข้าทางด่านนี้ได้น้อยกว่าทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แต่กลับพบว่าของกลางที่ตรวจยึดได้ ยังคงมีปริมาณที่สูงอยู่ การจับกุมคดียาเสพติดร้ายสำคัญมี 161 คดี ซึ่งบ่งชี้ให้เห็นถึงความพยายามในการลักลอบนำเข้าของกลุ่มการค้ายาเสพติดที่เรงนำเขารั้งละปริมาณมากในทันทีที่มีโอกาส

นอกจากนี้ การลักลอบลำเลียงยาเสพติดในปริมาณมากมีวิธีการลำเลียงที่นิยมใช้อยู่ 3 ลักษณะ คือ อากาศมากับรถบรรทุกพืชผลทางการเกษตร ไชรรถยนต์กระบะดัดแปลงทำเป้นตู้เก็บสำหรับขนสินค้า ลำเลียงโดยรถยนต์ส่วนบุคคล เป็นขบวนลำเลียง มีรถนำขบวน โดยแบบแผนประทุษกรรมที่น่าสนใจในปัจจุบัน มียาบ้าหลักล้านเม็ดที่ถูกสกัดกั้น จับยึดได้ในพื้นที่ตอนในของประเทศเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สวนใหญ่ซุกซ่อนไปกับรถยนต์บรรทุกหรือรถพวงขนาดใหญ่ วิ่งหลบเลี่ยงด่าน แลวนำยาเสพติดมาพักเก็บไว้ตามโกดังในพื้นที่ภาคเหนือตอนกลาง หรือภาคกลาง กอนส่งไปยังภาคใต้ นอกจากนี้ยังสามารถจับกุมการลักลอบส่งออกยาเสพติดไปยังต่างประเทศ ที่น่าสนใจ ได้แก่

การส่งออกยาเสพติดทางพัสดุไปรษณีย์ระหว่างประเทศ ปลายทางสวนใหญ่จะอยู่ที่ประเทศสิงคโปร์ นิวซีแลนด์ และออสเตรเลีย และการส่งออกไปกับสินค้าทางเรือ นอกจากนี้ไทยประสบกับปัญหาการลักลอบนำเขายาเสพติดจากพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำแล้ว ยังพบการลักลอบนำเขายาเสพติดจากภูมิภาคอื่นๆ ของโลกที่สำคัญได้แก่ การลักลอบนำเขาโคเคนของกลุ่มแอฟริกันตะวันตก จากทวีปอเมริกาใต้ ผ่านทางอากาศยานต่างๆ และนำเขาผ่านทางชายแดนทางบก โดยการเลียงไปลงที่ท่าอากาศยาน ของ สปปลาว ก.อนที่จะลักลอบลำเลียงนำเขาไทยผ่านชายแดนทางบก (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2565 : 9)

สิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงผลของการปราบปรามยาเสพติดพบว่า ในช่วงที่รัฐบาลไทยได้มีนโยบายปราบปรามยาเสพติดตามแผนปฏิบัติการเร่งรัด 3 เดือน มีผลทำให้ผู้ค้าและขบวนการลำเลียงบางพื้นที่หยุดเคลื่อนไหวลงชั่วคราว แต่ในปัจจุบันสถานการณ์ยาเสพติดเริ่มกลับมาเคลื่อนไหวเช่นเดิม ประกอบกับกลุ่มผลิตยาเสพติดในประเทศเพื่อนบ้านโดยเฉพาะกลุ่มว้าพายยามที่จะเร่งระบายยาเสพติดให้ได้มากที่สุด ก่อนที่จะมีการเลือกตั้ง เพราะไม่แน่ใจในนโยบายของรัฐบาลใหม่จึงทำให้ปริมาณยาเสพติดที่ลักลอบนำเข้ามีปริมาณเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามรัฐบาลไทยได้กำหนดแผนปฏิบัติการดานการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2565 ไว้ โดยมุ่งเน้นดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ภายใต้แผนปฏิบัติการดานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ .ศ.2563 - 2565 ซึ่งเป็นแผนชี้้นำการขับเคลื่อน การแก้ไขปัญหายาเสพติด และลดระดับปัญหาของการแก้ไขปัญหายาโดยายนอยรอลละ 50 ภายใน 3 ปี และลดระดับของปัญหาจนไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารประเทศภายในปี พ.ศ.2580 สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ดานความมั่นคง แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง และแผนระดับต่างๆ โดยใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนปฏิบัติการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องและบูรณาการกัน เพื่อมุ่งลดผลกระทบที่เกิดจากปัญหายาเสพติดในสังคม สร้างความมั่นคงปลอดภัย และลดความเดือดร้อนของประชาชน

ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการตรวจตรารักษาความสงบ จับกุม และปราบปรามผู้กระทำผิดกฎหมาย ในราชอาณาจักรไทยซึ่งในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดนั้น กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด ถูกกำหนดให้เป็นฝ่ายอำนวยการในด้านของยุทธศาสตร์ในการวางแผนปราบปรามยาเสพติด ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยมีอำนาจหน้าที่ตามที่ได้มอบให้ไว้ในด้านของการปฏิบัติงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับความผิดของยาเสพติด และความผิดอื่นทางอาญา การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด มีอำนาจการปฏิบัติการทั่วราชอาณาจักรไทย รวมไปถึงการดำเนินการอายัดหรือยึดทรัพย์สินตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด นอกจากนี้กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติดยังมีหน้าที่ในการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยงานรัฐและองค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งที่ผ่านมาสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้กำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงานเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในการสกัดกั้น จับกุม ปราบปรามผู้ลักลอบนำเขายาเสพติดเข้ามาในราชอาณาจักรอยู่อย่างต่อเนื่องตามที่ได้ปรากฏให้เห็นตามสื่อต่างๆ มากมาย แต่การลักลอบนำเขายาเสพติดก็ยังมีอยู่อย่างต่อเนื่อง และนับวันจะเพิ่มมากยิ่งขึ้น ซึ่งจากการศึกษาในเบื้องต้นชี้ให้เห็นถึง

ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ยาเสพติดขยายวงมากขึ้น คือ กระบวนการค้ายาเสพติดมีการปรับรูปแบบการผลิตวิธีการลำเลียงโดยอาศัยเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้มากขึ้น ดังนั้นการสกัดกั้นจึงจำเป็นต้องมีการปรับบทบาทของหน่วยงานให้ก้าวล้ำมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่า แนวทางในการส่งเสริมบทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทยควรเป็นอย่างไร ทั้งนี้เพื่อให้การทำงานของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดน และรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย
2. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและความคาดหวังในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย
3. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมบทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

1.1 การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย โดยมีเนื้อหาที่สำคัญที่ได้จากการศึกษาเอกสาร กฎหมาย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของตำรวจไทย แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จและการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เป็นต้น

1.2 การวิจัยนี้เป็นการศึกษา แนวทางการส่งเสริมบทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย ซึ่งอาศัยการเก็บข้อมูลจากสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ซึ่งบ้างคำถามอาจจะมีอ่อนไหวและกระทบต่อผู้ให้ข้อมูลและผู้อื่นได้ ดังนั้นผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูลเท่าที่จำเป็น โดยจะไม่ลงลึกในรายละเอียดที่อาจส่งผลกระทบต่อผู้ให้ข้อมูลหลักได้

1.3 การวิจัยจะเน้นเฉพาะประเด็นที่สามารถเปิดเผยได้เท่านั้น

2. ขอบเขตประชากร สัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

- 2.1 ผู้แทนจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จำนวน 5 นาย
- 2.2 ผู้แทนจากหน่วยงาน ป.ป.ส. จำนวน 2 นาย
- 2.3 ผู้แทนจากนักวิชาการและผู้แทนจากประชาชน จำนวน 6 ราย

3. ขอบเขตระยะเวลา

ระยะเวลาในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีระยะเวลา 8 เดือน ตั้งแต่ ตุลาคม 2565 – พฤษภาคม 2566

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกระบวนการวิจัย โดยการใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมี การดำเนินการ ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.1 ข้อมูลทุติยภูมิ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร แหล่งข้อมูลต่างๆ หรือการวิจัยเชิงเอกสารเบื้องต้น

1.2 ข้อมูลปฐมภูมิ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวม และวิเคราะห์ที่ได้จากการ สัมภาษณ์จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้แทนจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้แทน จากหน่วยงาน ป.ป.ส. และผู้แทนจากนักวิชาการและผู้แทนจากประชาชน

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการวิเคราะห์ เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาสรุปประเด็นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3. การเสนอแนวทางการส่งเสริมบทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนว ชายแดนไทย เป็นการนำเสนอด้วยผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลด้วยการอธิบายข้อมูลในเชิงพรรณนาความ เพื่อนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์

ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

1. ได้ทราบถึงผลการศึกษาบทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนว ชายแดนไทย

2. ได้ทราบถึงผลการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและความคาดหวังในการปฏิบัติ หน้าที่ของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย

3. ได้แนวทางการส่งเสริมบทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย เพื่อนำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

คำจำกัดความ

บทบาท	หมายถึง	การแสดงบทบาทของสำนักงานตำรวจแห่งชาติเกี่ยวกับการสกัดกั้น ยาเสพติดตามแนวชายแดน ซึ่งบทบาทที่เกิดจากหน้าที่ ซึ่ง ครอบคลุมอยู่ บทบาทตามหน้าที่ (Role) ที่สำนักงานตำรวจ แห่งชาติจะกำหนดบทบาท หน้าที่ และตำแหน่งต่างๆ ให้บุคคล ปฏิบัติมีกฎและหลักการอย่างเป็นทางการ และมีธรรมเนียม (Ethics) การปฏิบัติที่มีอิทธิพลต่อบทบาทอยู่ความคาดหวังของ สำนักงานตำรวจแห่งชาติหรือบุคคลภายนอก (Expectations) เป็นความคาดหวังที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติหรือบุคคลภายนอก
-------	---------	---

คาดว่าตำรวจจะทำงานให้บรรลุเป้าหมายในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดน

วัตถุประสงค์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

	หมายถึง	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้กำหนดเป้าหมายที่มีความหมายต่อบุคคลที่เข้ามาร่วมมือร่วมใจในการทำงาน เพื่อบรรลุความสำเร็จของการปฏิบัติหน้าที่ ทั้งในด้านประสานงานกัน และจะต้องมีขอบเขตที่ชัดเจนในเรื่องเป้าหมายหรือจุดประสงค์ในการทำงาน มีการวางแผน เพื่อนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพตามความคาดหวังของประชาชน
การส่งเสริม	หมายถึง	การให้ความสำคัญและการขยายขอบเขตในการปฏิบัติงานของตำรวจด้านการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนของไทยให้ดีขึ้น คุณภาพสมบูรณ์ขึ้นด้วยปัจจัยต่างๆ เช่น นโยบาย เครือข่ายความร่วมมือเทคโนโลยี และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่มีความเป็นไปได้และเป็นรูปธรรมสามารถจะดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน
ตำรวจ	หมายถึง	หน่วยงานและเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีภารกิจและความรับผิดชอบเกี่ยวกับการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดน
การสกัดกั้น	หมายถึง	การที่เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการสกัดกั้นยาเสพติดด้วยวิธีการขัดขวาง ยับยั้ง ทำให้หยุด ดัก เพื่อป้องกันมิให้กระบวนการค้ายาเสพติดถูกลักลอบเข้าประเทศไทยได้
ความคาดหวัง	หมายถึง	ความคาดหวังของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในการแสดงบทบาทการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนของไทย
ชายแดน	หมายถึง	ในงานวิจัยฉบับนี้ หมายถึงเฉพาะชายแดนไทย-พม่า และไทย - มาเลเซีย (ซึ่งเป็นพรมแดนที่มีอยู่ติดกับประเทศเพื่อนบ้าน)
การป้องกัน	หมายถึง	เป็นการเฝ้าระวังของเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ให้เกิดการลักลอบนำเข้ายาเสพติดตามแนวชายแดน โดยอาศัยอำนาจทางกฎหมายเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงาน
การปราบปราม	หมายถึง	เป็นการปฏิบัติอย่างเด็ดขาดต่อผู้กระทำการลักลอบค้ายาเสพติดตามแนวชายแดนของเจ้าหน้าที่ตำรวจตามภายใต้อำนาจแห่งกฎหมาย

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยฉบับนี้เป็นการศึกษาเรื่อง การส่งเสริมบทบาทของตำรวจในการสกัดกั้น ยาเสพติดตามแนวทางชายแดนไทย สำหรับบทนี้จะเป็นการศึกษาเอกสาร ตำราทฤษฎี และแนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. ความมั่นคงของชาติ
2. ผลประโยชน์ของชาติ
3. ทฤษฎีการบูรณาการ
4. ทฤษฎีการเพิ่มประสิทธิภาพ
5. บทบาทการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
6. ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านความมั่นคง
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
8. กรอบแนวคิดการวิจัย
9. สรุป

ความมั่นคงของชาติ

ความหมายของความมั่นคงแห่งชาติ (National Security)

1. ความหมายทั่วไป ความมั่นคงแห่งชาติ หมายถึงความอยู่รอดปลอดภัย (Survival) และความเจริญก้าวหน้า (Growth) ของชาติ ตลอดจนความเป็นปึกแผ่นแน่นแฟ้นคงทนของชาติ พร้อมทั้งจะเผชิญกับสถานการณ์ทุกรูปแบบได้ในอนาคต และการที่ชาติจะมีความมั่นคงและปลอดภัย จากอันตรายทั้งปวงได้นั้น จะต้องปราศจากสิ่งที่เรียกว่า ภัยคุกคาม (Threats) ทั้งปวง

2. ความหมายเฉพาะ ความมั่นคงแห่งชาติ หมายถึง การดำรงรักษาไว้ซึ่งเอกราชของชาติ บูรณาการแห่งดินแดนสวัสดิภาพของประชาชน การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และการยอมรับนับถือจากนานาประเทศ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง ความมั่นคงแห่งชาติ หมายถึง ความมั่นคงของแกนทั้ง 3 ได้แก่ ชาติ ซึ่งเกิดจากประชาชนเป็นพื้นฐาน ที่จะต้องเสริมสร้างให้มีความมั่นคง ไม่แตกแยก และมีจิตสำนึกที่ดี ศาสนา เป็นศูนย์รวมของศรัทธา ประชาชนที่ทำให้เกิดความเป็นปึกแผ่นมั่นคง พระมหากษัตริย์ เป็นศูนย์รวมของศรัทธาประชาชน ทำให้เกิดความเป็นปึกแผ่น ประชาชนคนไทยทุกคนต้องเทิดทูนเหนือสิ่งอื่นใด

อนึ่ง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้กล่าวถึง หน้าที่ของรัฐ และหน้าที่ของประชาชนชาวไทย ไว้อย่างชัดเจน ตามที่ปรากฏอยู่ใน หมวด 5 ส่วนที่ 2 แนวนโยบายด้านความมั่นคงของรัฐ มาตรา 77 กล่าวว่า “รัฐต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราชอธิปไตย และบูรณาการแห่งเขตอำนาจรัฐ และต้องจัดให้มีกำลังทหาร อาวุธยุทโธปกรณ์ และ

เทคโนโลยีที่ทันสมัยจำเป็นและเพียงพอ เพื่อพิทักษ์รักษาเอกราช อธิปไตยความมั่นคงของรัฐ สถาบันพระมหากษัตริย์ ผลประโยชน์แห่งชาติ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และเพื่อการพัฒนาประเทศ” หน้าที่ของชนชาวไทย ปรากฏอยู่ใน หมวด 4 มาตราที่ 70 และ 71 มาตรา 70 กล่าวว่า “บุคคลมีหน้าที่พิทักษ์รักษาไว้ซึ่ง ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข” มาตรา 71 กล่าวว่า “บุคคลมีหน้าที่ป้องกันประเทศ รักษาผลประโยชน์ ของชาติและปฏิบัติตามกฎหมาย”

นอกจากนี้นักวิชาการยังได้ให้ความหมายของความมั่นคงแห่งชาติในอีกแง่มุมหนึ่งของกลุ่มประเทศที่กำลังพัฒนาซึ่งประกอบไปด้วย 2 ปัจจัย ดังนี้

1. ปัจจัยระดับ (Level Factor) ประกอบด้วย ความมั่นคงของบุคคล ความมั่นคงของกลุ่มผู้ปกครอง ความมั่นคงของชาติ ความมั่นคงของรัฐ

2. ปัจจัยมิติ (Dimensional Factor) ประกอบด้วย ด้านการเมือง การป้องกันประเทศ เศรษฐกิจ สังคม และอื่นๆ

ซึ่งทั้ง 2 ปัจจัยไม่ได้ยึดรัฐเป็นหลักในการพิจารณาแต่คำนึงถึงประชาชนและสังคมเป็นหัวใจสำคัญในการพิจารณาโดยมองว่า รัฐนั้นไม่มีตัวตนที่แท้จริง แต่ประชาชนต่างหากที่เป็นฐานอำนาจที่แท้จริงของประเทศ หากรัฐไม่ให้ความสำคัญอย่างแท้จริงกับความอยู่รอดปลอดภัยของประชาชนเป็นสำคัญแล้วรัฐจะดำรงอยู่ไม่ได้ ดังนั้น ความมั่นคงในความหมายนี้ คือ สวัสดิภาพ ความปลอดภัย ตลอดจนความผาสุกของประชาชนและของสังคม โดยยึดถือคนเป็นหลักในการคิดและเป็นการให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาต่างๆ ของประชาชน

ปัจจุบันความมั่นคงแห่งชาติถูกมองว่า “เป็นความมั่นคงในลักษณะองค์รวมที่มีความหมายกว้างขึ้นครอบคลุมถึงปัจจัยต่างๆ ด้าน โดยไม่มองเฉพาะในความหมายเพียงเพื่อความอยู่รอดความปลอดภัยของรัฐ หรือความเข้มแข็งของชาติของชุมชน และของประชาสังคมในทุกด้าน แต่จะหมายรวมไปถึงความมั่นคงของประเทศเพื่อนบ้านด้วย เนื่องจากประเทศไม่สามารถดำรงอยู่ตามลำพังได้ หากประเทศเพื่อนบ้านยังไม่มี ความมั่นคง แนวคิดในลักษณะองค์รวมดังกล่าว เรียกว่า เป็นความมั่นคงสมบูรณ์แบบ หรือความมั่นคงแบบเบ็ดเสร็จ (Comprehensive Security)”

สรุป อย่างไรก็ตาม ความมั่นคงแห่งชาติเป็นเรื่องที่กว้างขวาง เกี่ยวข้อง และครอบคลุมทุกเรื่องของกิจการต่างๆ ภายในประเทศ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของความมั่นคงทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม การป้องกันประเทศ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม และพลังงาน ความมั่นคงแห่งชาติจึงไม่ใช่เรื่องของการป้องกันประเทศเหมือนในอดีตที่ความมั่นคงต้องขึ้นอยู่กับความสามารถทางการป้องกันประเทศเป็นสำคัญ แต่เป็นปรากฏการณ์ (Phenomenon) และสถานการณ์ของประเทศที่รวมเอากิจกรรมต่างๆ อันจะทำให้ชาติเกิดความมั่นคงขึ้น (เจษฎา มีบุญถือ. เรื่องความมั่นคงแห่งชาติ : การสร้างชาติไทยให้ยั่งยืน, 2553.)

ผลประโยชน์ของชาติ

ผลประโยชน์แห่งชาติ หมายถึง "แนวความคิดที่ได้ไตร่ตรองอย่างรอบคอบที่สุดแล้วจากบรรดาองค์ประกอบต่างๆ ซึ่งประมวลขึ้นเป็นความต้องการที่สำคัญที่สุดที่ชาติจะขาดเสียมิได้ ทั้งนี้

รวมถึงการคุ้มครองตนเอง ความเป็นเอกราชบูรณภาพแห่งชาติ ความมั่นคงทางทหาร เสถียรภาพทางเศรษฐกิจจกบบรรดาความมั่งคั่งทั้งหลายที่จะพึงมี”

นอกจากนั้นสถาบันบรูกกิ้ง ให้คำจำกัดความไว้ว่า ผลประโยชน์แห่งชาติ ได้แก่ "จุดหมายปลายทางทั่วไปและต่อเนื่องที่ชาติมุ่งกระทำให้บรรลุผล และเป็นจุดหมายปลายทางที่ชาติรู้สึกว่ามีค่าสำคัญแก่ความมั่นคง และความมั่งคั่งแห่งชาติ"

ผลประโยชน์แห่งชาติจำแนกออกได้เป็น 3 ลักษณะ คือ

1. จำแนกตามลักษณะความสำคัญ (Degree of Primacy) ได้แก่ ผลประโยชน์แห่งชาติที่มีความสำคัญสูงสุด (Vital Interests) กับผลประโยชน์แห่งชาติระดับรอง (Secondary Interests)
2. จำแนกตามลักษณะความยั่งยืน (Degree of Permanence) ได้แก่ ผลประโยชน์แห่งชาติถาวร (Permanent Interests) กับผลประโยชน์แห่งชาติไม่ถาวร (Variable Interests)
3. จำแนกตามลักษณะความเจาะจง (Degree of Generality) ได้แก่ ผลประโยชน์แห่งชาติทั่วไป (General Interests) กับผลประโยชน์แห่งชาติเฉพาะ (Specific Interests)

สรุปการจำแนกผลประโยชน์แห่งชาติออกเป็นลักษณะต่างๆ ดังกล่าว เพื่อประโยชน์ในการพิจารณากำหนดผลประโยชน์แห่งชาติในช่วงที่จะวางแผนยุทธศาสตร์ชาติ คือ จะวางแผนในช่วงระยะสั้น 2 ปี ข้างหน้า หรือช่วงระยะปานกลาง 3 - 10 ปี ข้างหน้า หรือช่วงระยะยาว ซึ่งครอบคลุมจาก 11 - 20 ปี ข้างหน้า อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี ผลประโยชน์แห่งชาติจะต้องเป็นความต้องการที่สำคัญที่สุดที่ประเทศชาติจะขาดเสียมิได้ (วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร. “คู่มือการพัฒนายุทธศาสตร์ชาติ” 2553.)

ทฤษฎีการบูรณาการ

ความหมายการบูรณาการ

จากการศึกษาวิเคราะห์ความหมายของคำว่า การบูรณาการ สามารถอธิบายได้ว่าการบูรณาการตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า Integration มีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า Integrate คำว่าบูรณาการในความหมายทั่วไป หมายถึง การทำสิ่งที่บกพร่องให้สมบูรณ์แบบ โดยการเพิ่มเติมบางส่วนที่ขาดอยู่ให้สมบูรณ์ หรือการนำส่วนประกอบย่อยมารวมกันตั้งแต่สองส่วนเพื่อทำให้เป็นส่วนประกอบใหญ่ของทั้งหมด ดังนั้นการบูรณาการเป็นการเชื่อมสิ่งหนึ่งหรือหลายสิ่งเข้ามาเป็นส่วนประกอบกับอีกสิ่งหนึ่งให้มี ความสมบูรณ์กลายเป็นส่วนหนึ่งของแกนหลักหรือส่วนประกอบที่ใหญ่กว่า (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2546) นอกจากนี้ การบูรณาการ (Integration) ในมุมมองด้านการปฏิบัติงาน หมายถึง การประสานกลมกลืนกันของแผนกระบวนการสารสนเทศ การจัดสรรทรัพยากร การปฏิบัติการ ผลลัพธ์ และการวิเคราะห์ เพื่อสนับสนุนเป้าประสงค์ที่สำคัญขององค์กร การบูรณาการที่มีประสิทธิผลเป็นมากกว่าความสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกัน (Alignment) และจะสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อการดำเนินการของแต่ละองค์ประกอบภายในระบบการจัดการผลการดำเนินการมีความเชื่อมโยงกันเป็นหนึ่งเดียวอย่างสมบูรณ์

จากความหมายของคำว่าบูรณาการข้างต้น มีความหมายที่ตีความเฉพาะระดับการปฏิบัติการ แต่ในเชิงการบริหารแล้ว การบูรณาการ มีความหมายเชิงการบริหารจัดการที่ปรับตัวเองได้ตลอดเวลา (adaptive) และเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารจึงต้องมีการกระจายอำนาจ (decentralize) และมีระบบการติดตามผลและตรวจสอบได้ ประกอบกับปัจจุบันการบริหารจัดการองค์กรในยุคปัจจุบัน องค์กรจะต้องปรับรูปแบบและโครงสร้างให้เกิดคุณค่าในการดำเนินกิจการ เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและมีความยืดหยุ่นพร้อมที่จะแข่งขันและปรับเปลี่ยน ซึ่งเป็นลักษณะเด่นในการบริหารสำหรับองค์กรในปัจจุบัน อาทิเช่น

1. จะต้องกำหนดนโยบายที่ชัดเจนสอดคล้องกับธุรกิจการเมืองและมีความยืดหยุ่นสูง สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น
2. เป็นผู้นำเชิงบริหารและการจัดการ (Manager Leader Ship & Management) มีการปรับปรุงพัฒนาหาวิธีใหม่ๆ มาปรับปรุงอยู่เสมอ รู้จักวิธีการจูงใจและกระตุ้นให้ทีมงานด้วยความตั้งใจ และมีความมุ่งมั่น มุ่งเข้าสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้
3. มีเครื่องมือที่ทันสมัยสามารถติดตามและวัดผลงานได้ทันทั่วทั้งที่ เพื่อทำการแก้ไขและปรับปรุงก่อนที่จะเกิดผลกระทบต่อเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้
4. ทำงานเชิงรุกและกำหนดยุทธศาสตร์ในการบริหารองค์กร เพื่อนำไปสู่ภาคปฏิบัติอย่างบูรณาการโดยให้ทุกคนมีส่วนร่วม
5. มีความรู้และทักษะในกิจการงานที่ทำอย่างรอบด้าน เพื่อเป็นข้อมูลในการบริหารและตัดสินใจเชิงบูรณาการ

ดังนั้น การบริหารจัดการองค์กรแบบบูรณาการเป็นการนำเอาขั้นตอนการทำงาน (Transaction) ที่เป็นปัจจัยนำเข้า (Input) ที่เกี่ยวข้อง ภายในกรอบความคิดเชิงการบริหารและจัดการ จึงเห็นว่า ทฤษฎีการบูรณาการที่ได้นำมากล่าวถึงตามความหมายที่กล่าวมาข้างต้น หากพิจารณาเกี่ยวกับบทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดจะพบว่า สามารถแบ่งการปฏิบัติออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับการบริหาร และระดับการปฏิบัติ ซึ่งถ้ากล่าวในเชิงการปฏิบัติแล้ว การบูรณาการคือ เป็นทั้งการประสานการทำงาน ร่วมคิดร่วมทำ แบ่งปันข้อมูล และทรัพยากรต่างๆ ภายในองค์กร และระหว่างองค์กร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ หรือจะกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การบูรณาการหมายถึง กระบวนการเชื่อมประสานสิ่งหนึ่งหรือหลายสิ่งผสมผสานสิ่งที่มีอยู่เข้ามารวมกันให้มีความประสานสัมพันธ์แบบองค์รวมเป็นหนึ่งเดียว ครอบคลุม สมบูรณ์ เป็นเอกภาพในตัวแบบไม่แยกส่วน จนกลายเป็นส่วนหนึ่งของแกนหลักหรือส่วนประกอบที่ใหญ่ขึ้น

ทฤษฎีการเพิ่มประสิทธิภาพ

ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง ผลสำเร็จที่พิจารณาในแง่ของเศรษฐศาสตร์ที่มีตัวบ่งชี้ ได้แก่ ความประหยัด หรือคุ่มค่า (ประหยัดต้นทุน ประหยัดทรัพยากร ประหยัดเวลา) ความทันเวลา และมีคุณภาพ (ทั้งกระบวนการ ได้แก่ Input Process และ Output) ส่วนประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง การบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่พึงปรารถนาหรือเป็นไปตามที่คาดหวังไว้ สรุปคือ ประสิทธิภาพพิจารณาจากการนำผลของงาน โครงการ หรือกิจกรรมที่ได้รับเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมาย

การพิจารณาประสิทธิภาพ นั้น จะกระทำหลังจากพิจารณาประสิทธิผล นั่นคือ ประสิทธิภาพของงานโครงการ หรือกิจกรรมเกิดภายหลังประสิทธิผล ดังนั้นหากงาน โครงการ หรือ กิจกรรมไม่มีประสิทธิผลแล้วประสิทธิภาพก็คงไม่เกิด การทำงานที่ประสบผลสำเร็จ จะต้องมีส่วน ประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล โดยที่มันักวิชาการทั้งต่างประเทศและชาวไทยได้ให้แนวความคิด เกี่ยวกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานไว้ ดังนี้

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2544) ได้กล่าวถึงประสิทธิภาพว่าหมายถึง การวัดผลการ ทำงานขององค์กรนั้นทำงานได้ปริมาณมากน้อยแค่ไหน คุณภาพงานดีมากน้อยแค่ไหน ใช้เงิน ใช้เวลา ใช้แรงงานไปมากน้อยแค่ไหนเป็นผลดีต่อผู้รับบริการมากน้อยแค่ไหน โดยรวมควมมีประสิทธิภาพ จึงหมายถึงการทำงานให้ได้ปริมาณและคุณภาพมาก องค์กรมีความสมัครสมานสามัคคี มีสันติภาพ และความสุขร่วมกันเป็นผลดีต่อส่วนรวมและผู้รับบริการแต่ใช้เวลา แรงงาน และงบประมาณน้อย

รพี แก้วเจริญ และชิตยา สุวรรณะชญ (2510 อ้างถึงในเฉลิมเกียรติ แก้วหอม, 2555) ได้ให้ความหมายของคำว่าประสิทธิภาพ ว่าหมายถึงความคล่องแคล่วในการปฏิบัติงานให้สำเร็จ

ธงชัย สันติวงษ์ (2526) นิยามว่าประสิทธิภาพ หมายถึง กิจกรรมทาง ด้านการบริหาร บุคคลที่ได้เกี่ยวข้องกับวิธีการ ซึ่งหน่วยงานพยายามกำหนดให้ทราบแน่ชัดว่าพนักงานของตนสามารถ ปฏิบัติงานได้มีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด

สิริวดี ชูเชิด (2556) ได้กล่าวว่า ประสิทธิภาพการทำงาน หมายถึง ความสามารถและ ทักษะในการกระทำของบุคคลของตนเอง หรือของผู้อื่นให้ดีขึ้น เจริญขึ้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของ ตนเองและขององค์กรอันจะทำให้ตนเอง ผู้อื่นและองค์กร เกิดความพึงพอใจและสงบสุขในที่สุด

ซาลีนิค (Zaleanick, 1958 อ้างถึงใน ดาริน หมั่นคำ, 2558) ได้กล่าวเอาไว้ว่า การปฏิบัติงานจะดีมีประสิทธิภาพหรือไม่ ขึ้นอยู่กับผู้ปฏิบัติว่าจะได้รับการตอบสนองความต้องการ ทั้งภายนอกและภายใน (External and Internal) มากน้อยเพียงใด ซึ่งถ้าหากว่าผู้ปฏิบัติงานได้รับการ ตอบสนองมากการปฏิบัติงานก็ย่อมมีประสิทธิภาพมากด้วยเช่นกัน โดยมีความต้องการอยู่ 2 แบบ คือ

1. ความต้องการภายนอก ได้แก่ รายได้หรือค่าตอบแทน ความปลอดภัยในการ ปฏิบัติงาน สภาพแวดล้อมทางกายภาพ และตำแหน่งหน้าที่
2. ความต้องการภายใน ได้แก่ ความต้องการเข้าหมู่คณะ ความต้องการแสดงความ จงรักภักดี ความเป็นเพื่อน และความรักใคร่การทำงานร่วมกันเป็นทีมของทีมบุคลากรทุกระดับ ในองค์กรจะทำให้งานที่ปฏิบัตินี้สามารถบรรลุเป้าหมายที่องค์กรตั้งไว้ได้ทัน องค์กรจะต้องมี ทีมงานที่มีการทำงานที่มีประสิทธิภาพต่อองค์กรนั้นๆ ด้วย

ปัทมาพร ท่อชู (2559) กล่าวไว้ว่า การพัฒนาประสิทธิภาพการทำงาน คือ การปรับปรุง แก้ไขเพิ่มเติมความสามารถ และทักษะในการทำงานของตนเองหรือผู้อื่นให้ดีขึ้นเจริญขึ้น เพื่อให้บรรลุ เป้าหมายขององค์กรซึ่งจะทำให้ตนเองผู้อื่นและองค์กรเกิดความสุขในที่สุด โดยการพัฒนา ประสิทธิภาพการทำงานมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาองค์กรหรือการพัฒนาสังคม ซึ่งงาน ทุกอย่างบนโลกใบนี้ที่มนุษย์เป็นผู้สรรสร้างขึ้นมา มีระดับความยากง่ายที่แตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับ สภาพบริบทของพื้นที่ และความมุ่งหวังขององค์กรว่าต้องการงานแบบไหน งานไหนบ้างที่ต้องใช้ กำลังคน งานไหนที่ต้องใช้อุปกรณ์เสริมเช่น เครื่องจักรกล ซึ่งต้องแข่งขันกับปัจจัยหลายอย่างที่คอย

เสียดสีอยู่ข้างๆ เช่น ปัจจัยค่าแรงงาน ค่าอุปกรณ์ ค่าครองชีพ ระบบเศรษฐกิจในระดับต่างๆ สิ่งเหล่านี้คือเป็นตัวกระตุ้นให้งานนั้นสำเร็จและมีประสิทธิภาพ ในเมื่อต้องแข่งขันกับปัจจัยภายนอกภายในดังที่กล่าวมา คำว่า ประสิทธิภาพ (Efficiency) จึงมีความจำเป็น และเสมือนเป็นผลสำเร็จที่ทุกคนต้องไปให้ถึงด้วยวิธีการต่างๆ

ความหมาย

โดยทั่วไปแล้ว ประสิทธิภาพ (efficiency) ในการปฏิบัติงานมักจะแยกไม่ออกกับ ประสิทธิภาพ (effectiveness) ในการปฏิบัติงานเพราะการปฏิบัติงานนั้นจะมีประสิทธิภาพ ไม่ได้ ถ้าหากว่าการปฏิบัติงานนั้นไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งหมายความว่า การปฏิบัติงานจะไม่บรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ แต่ในขณะเดียวกัน การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพก็ไม่จำเป็นว่าการปฏิบัติงานนั้นจะต้องมีประสิทธิภาพเสมอไป เพราะว่า ความหมายโดยตรงของประสิทธิภาพนั้นมีผู้กล่าวไว้หลายท่านด้วยกัน ดังนี้

ปีเตอร์สัน และโพลแมน (Peterson & Plowman 1989, p.35 อ้างถึงใน คชาวุธ พรหมาน, 2545, หน้า 9) ได้ให้ความหมายของคำว่า ประสิทธิภาพในการบริหารงานด้านทางธุรกิจ ในความหมายอย่างแคบว่าหมายถึง การลดต้นทุนในการผลิต และความหมายอย่างกว้าง หมายถึง คุณภาพของการมีประสิทธิภาพ (quality of effectiveness) และความสามารถในการผลิต (competence and capability) และในการดำเนินงานทางด้านธุรกิจที่จะถือว่ามีประสิทธิภาพสูงสุด ก็เพื่อสามารถผลิตสินค้า หรือบริการในปริมาณและคุณภาพที่ต้อง การที่เหมาะสม และต้นทุนน้อย ที่สุด เพื่อคำนึงถึงสถานการณ์และข้อผูกพันด้านการเงินที่มีอยู่ ดังนั้นแนวความคิดของคำว่า ประสิทธิภาพในด้านธุรกิจมีองค์ประกอบ 5 ประการ คือ ต้นทุน (cost) คุณภาพ (quality) ปริมาณ (quantity) และวิธีการ (method) ในการผลิต

มิลเล็ท (Millet 1954 อ้างถึงใน สถิต คำลาเลี้ยง, 2544, หน้า 13) ได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับประสิทธิภาพ (efficiency) หมายถึง ผลการปฏิบัติงานที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่ มวลมนุษย์ และได้รับผลกำไรจากการปฏิบัติงานนั้น (human satisfaction and benefit produced) ซึ่งความพึงพอใจ หมายถึง ความพึงพอใจในการบริการให้กับประชาชน โดยพิจารณาจาก

1. การให้บริการอย่างเท่าเทียม (equitable service)
2. การให้บริการอย่างรวดเร็วและทันเวลา (timely service)
3. การให้บริการอย่างเพียงพอ (ample service)
4. การให้บริการอย่างก้าวหน้า (progression service)

ไซมอน (Simon 1960 อ้างถึงใน สถิต คำลาเลี้ยง, 2544, หน้า 13) ได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับประสิทธิภาพไว้ว่า กล่าวคือ ถ้าจะพิจารณาว่างานใดจะมีประสิทธิภาพสูงสุดนั้น ให้ดูความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำเข้า (input) กับผลผลิต (output) ที่ได้รับ เพราะฉะนั้นตาม ทรรศนะนี้ จึงหมายถึง ผลผลิตลบด้วยปัจจัยนำเข้าและถ้าเป็นการบริหารราชการ องค์การของรัฐก็บวกความพึงพอใจของผู้รับบริการ (satisfaction) เข้าไปด้วย ซึ่งอาจเขียนเป็นสูตรได้ดังนี้

$$E = (O-I) + S$$

E = Efficiency คือ ประสิทธิภาพของงาน

O = Output คือ ผลผลิตหรืองานที่ได้รับออกมา

I = Input คือ ปัจจัยนำเข้าหรือทรัพยากร

S = Satisfaction คือ ความพึงพอใจของผู้รับบริการ

ทิพาวสี เมฆสุวรรณค์ (2539, หน้า2) ชี้ให้เห็นว่าประสิทธิภาพในระบบราชการ มีความหมายรวมถึงผลิตภาพ และประสิทธิภาพ โดยประสิทธิภาพเป็นสิ่งที่วัดได้หลายมิติ ตามแต่วัตถุประสงค์ที่ต้องการพิจารณา คือ

1. ประสิทธิภาพในมิติของค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนของการผลิต (input) ได้แก่ การใช้ทรัพยากรการบริหาร คือ คน เงิน วัสดุ เทคโนโลยี ที่มีอย่างประหยัด คุ่มค่า และเกิดการสูญเสียน้อยที่สุด

2. ประสิทธิภาพในมิติของกระบวนการการบริหาร (process) ได้แก่ การทำงาน ที่ถูกต้องได้มาตรฐาน รวดเร็ว และใช้เทคโนโลยีที่สะดวกกว่าเดิม

3. ประสิทธิภาพในมิติของผลผลิตและผลลัพธ์ ได้แก่ การทำงานที่มีคุณภาพเกิดประโยชน์ต่อสังคม เกิดผลกำไร ทันทเวลา ผู้ปฏิบัติงานมีจิตสำนึกที่ดีต่อการทำงานและบริการเป็นที่พอใจของลูกค้า หรือผู้มารับบริการ

ทิพาวดี เมฆสุวรรณค์ (อ้างถึงใน ธาณินทร์ สุทธิบุญชกร, 2543, หน้า 10) ได้เสนอแนวคิด ในการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารงานภาครัฐ โดยศึกษาการปรับปรุงระบบราชการของต่างประเทศที่ได้รับการยอมรับว่าประสบความสำเร็จได้ดังนี้

1. ต้องกำหนดแนวทางและเป้าหมายของการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน หมายถึง มุ่งการทำงานที่มีประสิทธิผลยึดถือผลสำเร็จ หรือผลสัมฤทธิ์ของงาน (results) เป็นหลักในการดำเนินงาน โดยมุ่งที่ผลลัพธ์ (outcome) โดยมีการประเมินผล และวัดผลสำเร็จของงานอย่างเป็นรูปธรรม สามารถตอบสนองและสร้างความพึงพอใจแก่ลูกค้าผู้มารับบริการ ปรับปรุงโครงสร้าง และระบบงาน เพื่อยุบเลิกงานที่ซ้ำซ้อน โดยสร้างสรรค์กระบวนการทำงานใหม่ ลดขนาดกำลังคน เพื่อลดค่าใช้จ่ายขององค์กรด้านบุคลากร มีการกระจาย อำนาจการตัดสินใจจากระดับบนสู่ระดับเจ้าหน้าที่

2. ระบบการบริหารงานที่จะยึดผลสำเร็จของงาน และผลลัพธ์ขององค์กรเป็นหลัก สำคัญในการดำเนินการ รวมทั้งใช้มาตรการจูงใจและให้รางวัลตอบแทนแก่องค์กรที่ประสบความสำเร็จ

บทบาทการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด (อังกฤษ : Narcotics Suppression Bureau : NSB) เป็นหน่วยงานระดับกองบัญชาการ อยู่ในส่วนสนับสนุนการป้องกันและปราบปราม

อาชญากรรม สังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ บทบาทและพันธกิจของพันธกิจของกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. 2560)

1. เป็นฝ่ายอำนวยการในการกำหนดยุทธศาสตร์ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในการวางแผน ควบคุม ตรวจสอบ ให้คำแนะนำ และเสนอแนะการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด
2. ควบคุม ตรวจสอบ แนะนำหน่วยงานในสังกัด ให้เป็นไปตามนโยบายของคณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
3. ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดระบบงานและบริหารงานบุคคล การเงิน การบัญชี การงบประมาณ การพัสดุ อาคารสถานที่และทรัพย์สินอื่นของกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด
4. ปฏิบัติงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญากฎหมายอื่นอันเป็นความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และกฎหมายอื่นอันเกี่ยวกับความผิดทางอาญาที่พระราชอาณาจักร
5. ดำเนินการเพื่อให้มีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินตามกฎหมายที่เกี่ยวกับการยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่ได้มา เนื่องจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด
6. ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดที่พระราชอาณาจักร
7. ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้องกับงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ทั้งในประเทศและต่างประเทศ
8. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

แนวความคิดในการกิจการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

แนวความคิดในการป้องกันปราบปรามยาเสพติด ซึ่งมีหน่วยงานระดับกองบัญชาการในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ประกอบด้วย กองบัญชาการตำรวจนครบาลกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน กองบัญชาการสอบสวนกลาง สำนักงานตำรวจตรวจคนเข้าเมือง ตำรวจภูธรภาค 1-9 จะต้องถือเป็นแนวในการปฏิบัติในการป้องกันปราบปรามยาเสพติดนั้น แต่ละกองบัญชาการต่างมีแนวทางตามภารกิจของหน่วยที่แตกต่างกันไป อาทิ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน จะรับผิดชอบในการป้องกันปราบปรามแหล่งลักลอบผลิตหรือปลูกพืชเสพติด กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติดจะรับผิดชอบในการ สืบสวนปราบปรามแหล่งผลิต ขบวนการและขบวนการค้ายาเสพติดนายทุนและผู้ให้การสนับสนุนการค้ายาเสพติด ตำรวจภูธรภาค 1-9 รับผิดชอบการป้องกันปราบปรามผู้กระทำความผิด ผู้เสพ ผู้จำหน่ายรายย่อย ผู้จำหน่ายรายสำคัญในพื้นที่ เป็นต้น สำหรับการป้องกันปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติด ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับที่มีผลกระทบต่อประชาชนโดยตรงนั้นสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มุ่งเน้นให้ความสำคัญต่อการป้องกันปราบปรามผู้ค้ายาเสพติดรายย่อย และรายสำคัญในพื้นที่ โดยการจัดตั้งชุดปฏิบัติการปราบปรามยาเสพติดขึ้นมารับผิดชอบเป็นการเฉพาะ นอกจากนี้ยังได้กำหนดแนวทางให้หน่วยงานในระดับสถานีตำรวจถือเป็นแนวปฏิบัติหลายข้อ ได้แก่ การสุ่มตรวจร้านค้าหน้าโรงเรียน และเก็บตัวอย่างน้ำหวานที่อาจผสมยาบ้า ส่งตรวจพิสูจน์การสุ่มตรวจปัสสาวะกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มผู้ใช้

แรงงาน การแสวงหาข่าวเกี่ยวกับการจำหน่าย และใช้ยาเสพติดในสถานบันเทิง ประสานขอข้อมูล สถิติการลงโทษผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดจากศาล เพื่อเป็นข้อมูลในการบริหารจัดการทำข้อมูล ท้องถิ่นเกี่ยวกับยาเสพติดทุกชนิด ทั้งข้อมูลบุคคล และสถานที่ เช่น ผู้จำหน่ายรายใหญ่รายย่อย สถานที่จำหน่ายแหล่งเพาะปลูก แหล่งผลิตเครือข่าย และเร่งกำชับปราบปรามผู้ค้ายาเสพติดตาม บัญชีข้อมูลท้องถิ่น (ชินภัทร สารสิน 2544 : 11)

จะเห็นว่า แนวความคิดในการกิจการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสำนักงาน ตำรวจแห่งชาติแต่ละกองบัญชาการต่างมีแนวทางตามภารกิจของหน่วยที่แตกต่างกันไป อาทิ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน จะรับผิดชอบในการป้องกันปราบปรามแหล่ง ลักลอบผลิตหรือ ปลูกพืชเสพติด กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติดจะรับผิดชอบในการ สืบสวนปราบปราม แหล่งผลิต ขบวนการและช่างงานการค้ายาเสพติดนายทุนและผู้ให้การสนับสนุนการค้ายาเสพติด ตำรวจภูธรภาค 1-9 รับผิดชอบการป้องกันปราบปรามผู้กระทำความผิด ผู้เสพ ผู้จำหน่ายรายย่อย ผู้จำหน่ายรายสำคัญในพื้นที่ เป็นต้น

หลักการการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

การมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับงานพัฒนาโดยอาจส่งผลให้งาน ที่ทำสำเร็จหรือล้มเหลวต่อวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ก็ได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำหลักการบริหารจัดการมาใช้ ในการศึกษาวิจัย วิรัช วิรัชนิภาวรรณ อธิบายว่า กระบวนการบริหารจัดการเป็นแนวทางหรือวิธีการ ดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐที่นำมาใช้ในการบริหาร เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหาร ราชการซึ่งประกอบด้วย 3 ขั้นตอนสำคัญ ได้แก่

1. การวางแผน (Planning)
2. การดำเนินงาน (Acting)
3. การประเมินผล (Evaluating) (วิรัช วิรัชนิภาวรรณ 2551 : 34)

การมีส่วนร่วมของประชาชนถือเป็นหลักการสากลที่อารยประเทศให้ความสำคัญและเป็น ประเด็นหลักที่สังคมไทยให้ความสนใจ เพื่อพัฒนาการเมืองเข้าสู่ระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ตามหลักการธรรมาภิบาลที่ภาครัฐจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ เพื่อสร้างความโปร่งใสและเพิ่มคุณภาพการตัดสินใจของภาครัฐให้ดีขึ้น และเป็นที่ยอมรับร่วมกันของทุกๆ ฝ่ายในการบริหารราชการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 จึงต่างให้ ความสำคัญต่อการบริหารราชการอย่างโปร่งใส สุจริต เปิดเผยข้อมูล และการเปิดโอกาสให้ประชาชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะ การตัดสินใจทางการเมือง รวมถึงการตรวจสอบ การใช้อำนาจรัฐในทุกระดับ

หลักการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนและ ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนของสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมกับภาคราชการนั้น International Association for Public Participation ได้แบ่งระดับของการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็น 5 ระดับ ดังนี้

1. การให้ข้อมูลข่าวสาร ถือเป็นความร่วมมือของประชาชนในระดับต่ำที่สุด แต่เป็นระดับที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นก้าวแรกของการที่ภาคราชการจะเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าสู่กระบวนการมีส่วนร่วมในเรื่องต่างๆ วิธีการให้ข้อมูลสามารถใช้ช่องทางต่างๆ เช่น เอกสารสิ่งพิมพ์ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อต่างๆ การจัดนิทรรศการ จัดหมายข่าว การจัดงานแถลงข่าว การติดประกาศ และการให้ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ เป็นต้น

2. การรับฟังความคิดเห็น เป็นกระบวนการที่เปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลข้อเท็จจริงและความคิดเห็นเพื่อประกอบการตัดสินใจของหน่วยงานภาครัฐด้วยวิธีต่างๆ เช่น การรับฟังความคิดเห็น การสำรวจความคิดเห็น การจัดเวทีสาธารณะ การแสดงความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์ เป็นต้น

3. การเกี่ยวข้อง เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานหรือร่วมเสนอแนะทางที่นำไปสู่การตัดสินใจ เพื่อสร้างความมั่นใจให้ประชาชนว่าข้อมูลความคิดเห็นและความต้องการของประชาชนจะถูกนำไปพิจารณาเป็นทางเลือกในการบริหารงานของภาครัฐ เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพิจารณาประเด็นนโยบายสาธารณะ ประชาพิจารณ์ การจัดตั้งคณะทำงานเพื่อเสนอแนะประเด็นนโยบาย เป็นต้น

4. ความร่วมมือ เป็นการให้กลุ่มประชาชนผู้แทนภาคสาธารณะมีส่วนร่วม โดยเป็นหุ้นส่วนกับภาครัฐในทุกขั้นตอนของการตัดสินใจ และมีการดำเนินกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เช่น คณะกรรมการที่มีฝ่ายประชาชนร่วมเป็นกรรมการ เป็นต้น

5. การเสริมอำนาจแก่ประชาชน เป็นขั้นที่ให้บทบาทประชาชนในระดับสูงที่สุด โดยให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจ เช่น การลงประชามติในประเด็นสาธารณะต่างๆ โครงการกองทุนหมู่บ้าน ที่มอบอำนาจให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจทั้งหมด เป็นต้น

การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน อาจทำได้หลายระดับและหลายวิธี ซึ่งบางวิธีสามารถทำได้ง่ายๆ แต่บางวิธีก็ต้องใช้เวลา ขึ้นอยู่กับความต้องการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน ค่าใช้จ่ายและความจำเป็นในการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นเรื่องละเอียดอ่อน จึงต้องมีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องแก่ประชาชน การรับฟังความคิดเห็น การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม รวมทั้งพัฒนาทักษะและศักยภาพของข้าราชการทุกระดับควบคู่กันไปด้วย

จากหลักการและความจำเป็นดังกล่าว ทำให้การพัฒนาระบบราชการที่ผ่านมาได้รับการพัฒนากระบวนการบริหารราชการที่สนับสนุนการปรับกระบวนการทำงานของส่วนราชการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น หรือที่เรียกว่า “การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม” ในส่วนภาคราชการ การส่งเสริมการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ถือได้ว่าเป็นเงื่อนไข และเป็นกุญแจดอกสำคัญของความสำเร็จของการพัฒนาระบบราชการให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนและเอื้อต่อประโยชน์สุขของประชาชน เพราะกระบวนการมีส่วนร่วมเป็นปัจจัยสำคัญที่สนับสนุน และส่งเสริมให้ระบบราชการมีพลังในการพัฒนาประเทศอย่างสร้างสรรค์ อันเป็นเป้าหมายหลักของการพัฒนาระบบราชการยุคใหม่ที่เป็นราชการระบบเปิด สำหรับความต้องการการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของภาคราชการที่มาจากทุกภาคส่วนของสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และชุมชนท้องถิ่น จะช่วยทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความใกล้ชิดกับ

ประชาชนได้รับทราบความต้องการและปัญหาที่แท้จริงลดความขัดแย้งและต่อต้าน ทั้งยังเป็นการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่เสริมสร้างให้ประชาชนร่วมคิด ร่วมตัดสินใจในประเด็นสาธารณะ ซึ่งเป็นบทบาทที่หน่วยงานภาครัฐจะต้องดำเนินการให้เกิดขึ้น

อย่างไรก็ตาม การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมที่เปิดโอกาสให้ประชาชนและเครือข่ายภาคประชาสังคมทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นหุ้นส่วน จะประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับหน่วยงานราชการต่างๆ จะสนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนมากน้อยเพียงใด รวมทั้งต้องอาศัยกระบวนการความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในสังคมที่เป็นพันธมิตรของภาคราชการ ซึ่งถึงเวลาแล้วที่ภาคราชการจะต้องร่วมมือกันเปิดระบบราชการให้ประชาชนมีส่วนร่วม เพื่อทำให้เกิดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เกิดการแบ่งสรรทรัพยากรอย่างยุติธรรม และลดความขัดแย้งในสังคม และที่สำคัญที่สุด คือ การสร้างกลไกของการพัฒนาระบบราชการที่ยั่งยืน เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนนั่นเอง (เอกสารแจกประกอบการประชุม วันที่ 21 กันยายน 2549 กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข)

จากแนวคิดในด้านการบริหารจัดการดังกล่าว มีความจำเป็นและมีความสำคัญต่อการศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด หลักการการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดประกอบด้วย 3 ขั้นตอนสำคัญได้แก่ 1) การวางแผน (Planning) 2) การดำเนินงาน (Acting) 3) การประเมินผล (Evaluating)

แนวคิดการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดน

สำหรับแนวคิดแนวคิดในการกำหนดบทบาทของไทยในเวทีระหว่างประเทศในด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และการพัฒนาทางเลือก ประเทศไทย ไทยให้ความสำคัญกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ซึ่งเป็นปัญหาข้ามชาติ โดยรัฐบาลมียุทธศาสตร์แก้ไขปัญหายาเสพติด “พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด” ซึ่งประกอบด้วย 7 แผนหลัก ได้แก่

1. แผนสร้างพลังสังคมและพลังชุมชนเอาชนะยาเสพติด
2. แผนการแก้ไขปัญหายาเสพติด/ผู้ติดยาเสพติด
3. แผนการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติด
4. แผนการปราบปรามยาเสพติดและบังคับใช้กฎหมาย
5. แผนความร่วมมือระหว่างประเทศ
6. แผนสกัดกั้นยาเสพติด และ
7. แผนบริหารจัดการแบบบูรณาการ โดยมีสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและ

ปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) เป็นหน่วยงานหลัก

การสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ

ในมิติของการเพิ่มความร่วมมือระหว่างประเทศนั้น มุ่งเน้นการลดปริมาณยาเสพติดที่เข้ามาจากต่างประเทศ และเพิ่มความร่วมมือด้านยาเสพติดกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยมุ่งเน้นการปราบปราม/สกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดน การเพิ่มความร่วมมือด้านการข่าวกับประเทศเพื่อนบ้าน การเพิ่มความร่วมมือกับประเทศหรือองค์กรอื่นๆ ที่มีอิทธิพลต่อประเทศเพื่อนบ้าน และเพิ่มการให้ความช่วยเหลือด้านการพัฒนาทางเลือกให้กับประเทศเพื่อนบ้าน เป็นต้น

บทบาทของไทยด้านการพัฒนาทางเลือก (Alternative Development)

ประเทศไทยมีบทบาทเด่นในฐานะประเทศที่ประสบความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาการปลูกฝิ่น โดยการใช้การพัฒนาทางเลือกในการแก้ไขปัญหยาเสพติดแบบสมดุลในการลดอุปสงค์และปริมาณยาเสพติด ควบคู่ไปกับการบังคับใช้กฎหมาย อันเป็นแนวทางตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งทรงริเริ่มจัดตั้งโครงการหลวงขึ้นในปี พ.ศ. 2512 โดยใช้รูปแบบการปลูกพืชทดแทนฝิ่น และขยายครอบคลุมการพัฒนาด้านการเกษตร สาธารณสุข และการศึกษา และมีการพัฒนาไปสู่การพัฒนาชนบทแบบผสมผสาน

มาตรการการปราบปรามและบังคับใช้กฎหมาย

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงยุติธรรม (2564 หน้า 26) ได้ระบุถึงมาตรการการปราบปรามยาเสพติด โดยมีแนวทางที่สำคัญ ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอเฉพาะในประเด็นที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. แนวทางการสกัดกั้นยาเสพติด สารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ บูรณาการและประสานการปฏิบัติกับหน่วยงานในพื้นที่ชายแดน ในการลาดตระเวนเฝ้าตรวจ ตามช่องทางหลักและช่องทางธรรมชาติ บูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำลั้งจัดตั้งจุดตรวจ จุดสกัด ตามเส้นทางคมนาคม เส้นทางหลัก -รอง จุดเสี่ยง รอยต่อระหว่างพื้นที่ชายแดนกับพื้นที่ตอนใน หรือพื้นที่แหล่งพักคอย เพื่อควบคุมการลักลอบลำเลียงนำเขายาเสพติด และสกัดกั้นสารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ มิให้เขาสูแหล่งผลิตพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ รวมทั้งการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการสกัดกั้น

2. แนวทางการปราบปรามกลุ่มการค้ายาเสพติด การบังคับใช้กฎหมายทำลายเครือข่ายการค้ายาเสพติดตามแนวชายแดนและรายสำคัญรวมกับการสืบสวน สอบสวน ขยายผล นำไปสู่การจับกุมและยึดอายัดทรัพย์สิน ตลอดจนการสืบสวนและเฝ้าระวังการซื้อขายยาเสพติดบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การปราบปรามนักค้ายาเสพติดในพื้นที่แพร่ระบาด ปดลอมตรวจคนในพื้นที่เป้าหมาย การดำเนินการต่อนักค้ายาเสพติดในเรือนจำ การดำเนินการต่อเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ทั้งนี้ เพื่อทำลาย หรือลดทอนศักยภาพโครงข่ายการค้ายาเสพติดทุกระดับ โดยใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารจากการบูรณาการข่าว การสืบสวน ทางเทคโนโลยี การสืบสวนทางไซเบอร์ และการสืบสวนทางการเงิน เพื่อขยายผลการสืบสวนให้สามารถเชื่อมโยงโครงสร้าง การค้า เครือข่ายนักค้าและสามารถวิเคราะห์นำไปสู่การปราบปรามขบวนการค้ายาเสพติด

กรอบทิศทางและเป้าหมายของแผนปฏิบัติการดานการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2565

กรอบแนวคิดหลัก

แนวคิดการแก้ไขปัญหายาเสพติดแนวทางใหม่ที่สืบเนื่องจากการประชุมสมัชชาสหประชาชาติ สมัยพิเศษวาดวยปัญหายาเสพติดโลก ค.ศ. 2016 (UNGASS 2016) เปลี่ยนกรอบความคิดจากสงครามยาเสพติด เป็นการใชสาธารณสุขนำการแก้ไขปัญหายาเสพติด การทบทวนนโยบายควบคุมยาเสพติด นโยบายทางเลือก และการลงโทษที่ได้สัดส่วนกับการกระทำความผิด เน้นสุขภาพผู้ป่วยรวมทั้งการแก้ไขปัญหายาสังคม ความเหลื่อมล้ำ ความยากจน ซึ่งเป็นพื้นฐานของปัญหายาเสพติด นำมาปรับใช้กับการแก้ไขปัญหายาเสพติดของประเทศไทย

แนวคิดตามประมวลกฎหมายยาเสพติด กำหนดให้มึนนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติดกำหนดโครงสร้างและกลไกในการบริหารจัดการปัญหายาเสพติดของประเทศ การควบคุมยาเสพติด พืชเสพติด และการนำไปใช้ประโยชน์ทางการแพทย์และเศรษฐกิจอย่างเหมาะสม การตรวจสอบ ทรัพย์สินคดียาเสพติด โดยแยกคดีทรัพย์สินไม่ผูกติดกับผลคดีอาญา และให้ทรัพย์สินตามมูลค่า การกำหนดความผิดในคดียาเสพติด ลงโทษผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่ได้สัดส่วนและเหมาะสมกับความร้ายแรงของการกระทำความผิด แยกเป็น 3 กลุ่ม คือ นายทุน แรงงาน และเหยื่อ มุ่งเพิ่มเครื่องมือและอำนาจทางกฎหมายให้หน่วยงานปราบปรามยาเสพติดสามารถทำลายโครงสร้างหรือเครือข่ายการค้ายาเสพติดที่สำคัญมากกว่าการดำเนินการกับกลุ่มแรงงาน และการแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยวิธีการทางสาธารณสุขแทนการใช้กระบวนการยุติธรรม ทางอาญา โดยยึดหลักผู้เสพคือผู้ป่วยที่ควรได้รับการช่วยเหลือให้เข้ารับการรักษา ตลอดจนมีการติดตาม ช่วยเหลือให้กลับมาดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างยั่งยืน

แผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดที่ผ่านมาเน้นแก้ไขปัญหายาเสพติดตั้งแต่ต้นทาง ซึ่งเป็นพื้นที่แหล่งผลิตยาเสพติดโดยสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศในการสกัดกั้นสารตั้งต้น และเคมีภัณฑ์ไม่ให้เข้าสู่แหล่งผลิต และการทำลายเครือข่ายการค้ายาเสพติดที่มีบทบาทเชื่อมโยงระหว่างประเทศ และในประเทศเพื่อสกัดกั้นการลักลอบนำเข้าส่งออกยาเสพติดตามแนวชายแดนจนถึงพื้นที่ตอนใน สวนกลางทาง เป็นการดำเนินการป้องกันยาเสพติดและการปรับสภาพแวดล้อมในแต่ละกลุ่มเป้าหมายอย่างเหมาะสม และปลายทางคือการนำผู้ใช้ ผู้เสพ ผู้ติดยาเสพติดเข้าสู่การบำบัดรักษาและฟื้นฟูอย่างเหมาะสมกับเงื่อนไขของแต่ละบุคคล รวมทั้งติดตาม ดูแลและได้รับโอกาสจากสังคม เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ผันวนกับแนวคิด การแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบองค์รวมรวมกับปัญหาในมิติอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในระดับปัจเจกบุคคล ทั้งนี้เพื่อลดระดับ ความรุนแรงของปัญหายาเสพติดในสังคมไทย นำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ “สังคมไทยปลอดภัยจากยาเสพติด”

จุดเน้นของแผน

1. สกัดกั้นการนำเข้าสารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ไม่ให้เข้าสู่พื้นที่แหล่งผลิตสามเหลี่ยมทองคำ
2. เสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานแก้ไขปัญหายาเสพติดในทุกมาตรการทั้งความร่วมมือด้านการปราบปรามและบังคับใช้กฎหมายความร่วมมือด้านการป้องกันและบำบัดรักษา และความร่วมมือด้านบริหารและอำนวยความยุติธรรม
3. ปราบปรามผู้ค้ายาเสพติดและเครือข่ายการค้ายาเสพติด นำไปสู่การขยายผลยึดทรัพย์สิน
4. ดำเนินการต่อพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชน เป้าหมาย ประกอบด้วย หมู่บ้านชายแดนที่มีนำเข้าหมู่บ้าน ทางผานยาเสพติด หมู่บ้านพักยาเสพติด หมู่บ้านเลี้ยงดู และหมู่บ้าน/ชุมชนแพร่ระบาดยาเสพติด
5. ป้องกันยาเสพติดให้เหมาะสมในแต่ละกลุ่มเป้าหมาย โดยการสร้างภูมิคุ้มกันและสร้างการรับรู้ ในทุกช่วงวัย ตั้งแต่ปฐมวัย วัยเด็ก วัยรุ่น และวัยผู้ใหญ่และป้องกันผู้เข้าไปเกี่ยวข้องกับการค้ายาเสพติด

6. เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน
7. พัฒนาระบบการบำบัดรักษายาเสพติดรองรับประมวลกฎหมายยาเสพติด
8. กำหนดแนวทางรองรับการบังคับใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด
9. ขับเคลื่อนแผนพื้นที่พิเศษ ได้แก่

9.1 แผนปฏิบัติการด้านการแก้ไขปัญหายาเสพติดชายแดนภาคเหนือแบบเบ็ดเสร็จ พ.ศ. 2562 - 2565

9.2 แผนปฏิบัติการโครงการรอยใจรัก พ.ศ. 2562 - 2580

9.3 โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของราษฎรในพื้นที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวง เลอตอ ตำบลแมตั้น อำเภอแมะมาต จังหวัดตาก เพื่อเลิกฝิ่นอย่างยั่งยืน

ดังนั้นสรุปได้ว่า กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด (อังกฤษ : Narcotics Suppression Bureau : NSB) เป็นหน่วยงานระดับกองบัญชาการอยู่ในส่วนสนับสนุนการป้องกัน และปราบปรามอาชญากรรม สังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ บทบาทและพันธกิจของพันธกิจของ กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. 2560) ดังนี้ 1) เป็นฝ่ายอำนวยการในการกำหนดยุทธศาสตร์ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในการวางแผน ควบคุม ตรวจสอบ ให้คำแนะนำ และเสนอแนะการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของ กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด 2) ควบคุม ตรวจสอบ แนะนำหน่วยงานในสังกัดให้เป็นไปตามนโยบายของ คณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ 3) ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดระบบงานและบริหารงานบุคคล การเงิน การบัญชี การงบประมาณ การพัสดุ อาคารสถานที่และทรัพย์สินอื่นของกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด 4) ปฏิบัติงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญากฎหมายอื่นอันเป็นความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดและกฎหมายอื่นอันเกี่ยวกับความผิดทางอาญาทั่วราชอาณาจักร 5) ดำเนินการเพื่อให้มีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินตามกฎหมาย ที่เกี่ยวกับการยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่ได้มาเนื่องจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด 6) ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดทั่วราชอาณาจักร 7) ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้องกับงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ทั้งในประเทศและต่างประเทศ และ 8) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

นอกจากนี้ แนวความคิดในการป้องกันปราบปรามยาเสพติดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งมีหน่วยงานระดับกองบัญชาการในสังกัด ประกอบด้วย กองบัญชาการตำรวจนครบาล กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน กองบัญชาการสอบสวนกลาง สำนักงานตำรวจตรวจคนเข้าเมือง ตำรวจภูธรภาค 1-9 จะต้องถือเป็นแนวในการปฏิบัติในการป้องกันปราบปรามยาเสพติดนั้น แต่ละกองบัญชาการต่างมีแนวทางตามภารกิจของหน่วยที่แตกต่างกันไป

ส่วนแนวคิดในการป้องกัน ปราบปราม และสกัดกั้นยาเสพติดที่ผ่านมาได้ถูกกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการของกระทรวงยุติธรรมตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ซึ่งแผนดังกล่าวสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านความมั่นคง

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านความมั่นคง

สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2560) ได้ระบุถึง ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ว่ามีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ คือ ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เน้นการบริหารจัดการสถานะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคง ปลอดภัย เอกราช อธิปไตย และมีความสงบเรียบร้อย ในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ สังคม ชุมชน มุ่งเน้นการพัฒนาคน เครื่องมือ เทคโนโลยี และระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ให้มีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคามและภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง ควบคู่ไปกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน และที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ใช้กลไกการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการทั้งกับส่วนราชการ ภาคเอกชน ประชาสังคม และองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ รวมถึงประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศทั่วโลกบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล

ตัวชี้วัด ประกอบด้วย (1) ความสุขของประชากรไทย (2) ความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ (3) ความพร้อมของกองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง และการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง (4) บทบาทและการยอมรับในด้านความมั่นคงของไทยในประชาคมระหว่างประเทศ และ (5) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม โดยประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ประกอบด้วย 5 ประเด็น ได้แก่

1. การรักษาความสงบภายในประเทศ เพื่อสร้างเสริมความสงบเรียบร้อยและสันติสุขให้เกิดขึ้นกับประเทศชาติบ้านเมือง โดย

1.1 การพัฒนาและเสริมสร้างคนในทุกภาคส่วนให้มีความเข้มแข็ง มีความพร้อมตระหนักในเรื่องความมั่นคง และมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา

1.2 การพัฒนาและเสริมสร้างความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติ

1.3 การพัฒนาและเสริมสร้างการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่มีเสถียรภาพและมีธรรมาภิบาล เห็นแก่ประโยชน์ของประเทศชาติมากกว่าประโยชน์ส่วนตน และ

1.4 การพัฒนาและเสริมสร้างกลไกที่สามารถป้องกันและขจัดสาเหตุของประเด็นปัญหาความมั่นคงที่สำคัญ

2. การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง เพื่อแก้ไขปัญหาเดิม และป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาใหม่เกิดขึ้น โดย

2.1 การแก้ไขปัญหาความมั่นคงในปัจจุบัน

2.2 การติดตาม เผ่าระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาที่อาจอุบัติขึ้นใหม่

2.3 การสร้างความปลอดภัยและความสันติสุขอย่างถาวรในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และ

2.4 การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งทางบกและทางทะเล

3. การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติเพื่อยกระดับขีดความสามารถของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคง โดย

3.1 การพัฒนาระบบงานข่าวกรองแห่งชาติแบบบูรณาการอย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 การพัฒนาและฝึกพลกำลังอำนาจแห่งชาติ กองทัพและหน่วยงานความมั่นคงรวมทั้งภาครัฐและภาคประชาชน ให้พร้อมป้องกันและรักษาอธิปไตยของประเทศ และเผชิญภัยคุกคามได้ทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับ และ

3.3 การพัฒนาระบบเตรียมพร้อมแห่งชาติและการบริหารจัดการภัยคุกคามให้มีประสิทธิภาพ

4. การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ รวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ เพื่อสร้างเสริมความสงบสุข สันติสุข ความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าให้กับประเทศชาติ ภูมิภาค และโลกอย่างยั่งยืน โดย

4.1 การเสริมสร้างและรักษาคุณภาพสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ

4.2 การเสริมสร้างและธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค และ

4.3 การร่วมมือทางการพัฒนากับประเทศเพื่อนบ้าน ภูมิภาค โลก รวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ

5. การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวมเพื่อให้กลไกสำคัญต่างๆ ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการใช้หลักธรรมาภิบาล และการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด โดย

5.1 การพัฒนากลไกให้พร้อมสำหรับการติดตาม ฝ้าระวัง แจ้งเตือน ป้องกัน และแก้ไขปัญหาความมั่นคงแบบองค์รวมอย่างเป็นรูปธรรม

5.2 การบริหารจัดการความมั่นคงให้อื้ออำนวยต่อการพัฒนาประเทศในมิติอื่นๆ

5.3 การพัฒนากลไกและองค์กรขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

การเชื่อมโยงแผนของกระทรวง

ความเชื่อมโยงของแผนแต่ละระดับ แผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2565 เป็นแผนขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหา ยาเสพติดรองรับประมวลกฎหมายยาเสพติด โดยนำแนวคิดการแก้ไขปัญหายาเสพติดแนวทางใหม่ที่เป็ผลสืบเนื่อง จากการประชุมสมัชชาสหประชาชาติสมัยพิเศษว่าดวยปัญหายาเสพติดโลกค.ศ. 2016 (UNGASS 2016)ซึ่งมีการทบทวนนโยบายควบคุมยาเสพติด การเฝ้าความสำคัญกับดานสาธารณสุข การจัดใหม่ินโยบายทางเลือก และการลงโทษ ที่ได้สอดสวนกับการกระทำความผิด มาปรับใช้กับการแก้ไขปัญหายาเสพติดของประเทศไทย การดำเนินการ ตามกรอบตั้งกลาวสอดคลองเชื่อมโยงกับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ดานความมั่นคง แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง แผนย่อยการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ดานกระบวนการยุติธรรม แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ แผนปฏิบัติการ ดานการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2563 - 2565 แผนปฏิบัติการดานอื่นๆ และมติคณะรัฐมนตรี ที่เกี่ยวของ ความสอดคลองกับแผน 3 ระดับ ตามนัยยะของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560 แผนปฏิบัติการดานการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2565 เป็นแผนระดับ 3 ตามนัยยะ ของมติคณะรัฐมนตรี

เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560 โดยมีความสอดคล้องกับแผนระดับที่ 1 แผนระดับที่ 2 และแผนระดับที่ 3 ดังนี้

1. แผนระดับที่ 1 ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง เป้าหมาย บานเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ ประเด็นยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2565 เปนกรอบการแก้ไขปัญหาเสพติดภายใต้ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติคือ บานเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติ และทุกระดับ และมีตัวชี้วัด คือ ความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ โดยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอยู่ภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง มุ่งแก้ไขปัญหาความมั่นคงในปัจจุบัน เพื่อให้ปัญหาเดิมที่มีอยู่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง จนยุติลง หรือไม่ส่งผลกระทบต่อประเทศชาติรวมทั้งเฝ้าการบริหาร และการพัฒนาบานเมืองเดินทางต่อไปอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

2. แผนระดับที่ 2 แผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2565 สอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนระดับที่ 2 ดังนี้ 2.1 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง เป้าหมาย ประเทศชาติมีความมั่นคงในทุกมิติ และทุกระดับเพิ่มขึ้น การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง

จากกรอบแนวคิด “ความมั่นคงแบบองค์รวม” ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงได้กำหนดเป้าหมายสำคัญ คือ ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข โดยบริหารจัดการภาวะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคง ปลอดภัย และมีความสงบเรียบร้อยได้อย่างแท้จริง แก้ไขปัญหาเดิมและป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาใหม่เกิดขึ้น รวมทั้งพัฒนาศักยภาพของหน่วยงานด้านความมั่นคง บูรณาการความร่วมมือกับทุกภาคส่วน ทั้งในและต่างประเทศ และพัฒนา ปรับปรุงกลไกการบริหารจัดการและขับเคลื่อนงานด้านความมั่นคงของประเทศให้เอื้ออำนวยต่อการดำเนินการของ ยุทธศาสตร์ชาติด้านอื่นๆ ในการจะขับเคลื่อนไปได้ตามทิศทางและเป้าหมายที่กำหนด

การป้องกันและปราบปราม ยาเสพติดถือเป็นส่วนหนึ่งของการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง ซึ่งจะเปนส่วนสนับสนุน เป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง นั่นคือ ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข แผนย่อยการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงสวนการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร และการพัฒนาประเทศ แนวทางการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เป้าหมาย ปัญหาความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน (เช่น ปัญหายาเสพติด ความมั่นคงทางไซเบอร์ การคานมนุษย์ ฯลฯ) ได้รับการแก้ไขจนไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารและพัฒนาประเทศ

ตัวชี้วัด ระดับความสำเร็จของการแก้ไขปัญหาความมั่นคงในปัจจุบันดีขึ้น อย่างน้อยร้อยละ 50 ภายในปี พ.ศ. 2565 การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง แผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2565 ใช้แนวคิดการแก้ไขปัญหาเสพติด ตามแผนย่อยการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง กล่าวคือ มุ่งยึดแนวคิดการแก้ไขปัญหา ยาเสพติดตั้งแต่นทาง - กลางทาง - ปลายทาง ในการดำเนินการอย่างเป็นระบบ กล่าวคือ

1. พื้นที่แหล่งผลิต ภายนอกประเทศใช้การสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อ กัดต้นและยุติบทบาทแหล่งผลิตภายนอกประเทศ ด้วยการอาศัยงานการชาว การปฏิบัติการขอมูล ขาวสาร และการพัฒนาพื้นที่และชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ตามแนวชายแดน รวมไปถึงการ สกัดกั้นสารตั้งต้น เคมีภัณฑ์อุปกรณ์การผลิต และนักเคมีไม่ให้เขาสู่แหล่งผลิต
2. การสกัดกั้นการนำเข้ายาเสพติดทั้งทางบกทางเรือและทางอากาศโดยอาศัย เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือ สนับสนุนการสกัดกั้นตาม จุดตรวจ/จุดสกัด ของเส้นทางคมนาคมและพื้นที่ ตอนใน
3. การปราบปรามกลุ่มการค้า ยาเสพติดโดยมุ่งเน้นการทำลายโครงสร้างการค้ายาเสพติด ผู้มีอิทธิพล และเจ้าหน้าที่รัฐที่ปล่อยปละละเลยทุจริต หรือเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดผาน ทางการบูรณาการดานการชาว การสืบสวนทางเทคโนโลยีการสืบสวน ทางการเงินและสกุลเงินดิจิทัล รวมไปถึงการปราบปรามยาเสพติดในแหล่งพักเก็บยาเสพติดภายในประเทศ
4. การเสริมสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้าน/ชุมชนตามแนวชายแดนโดยใช้กลยุทธ์การ พัฒนาทางเลือกเพื่อพัฒนา พื้นที่และประชาชนตามแนวชายแดนและพื้นที่พิเศษที่มีปัญหาเสพติด ด้วยการสลายโครงสร้างปัญหาและบูรณาการ การแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหา ยาเสพติดอันเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ ตามแนวพระราชดำริหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ยุทธศาสตร์แนวทางการดำเนินงาน “เข้าใจเข้าใจพัฒนา” และศาสตร์พระราชา ซึ่งเป็นกรอบการแก้ไขปัญหาเสพติดและลดปัญหาเชิงโครงสร้างหรือปัญหาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และสร้างอาสาป้องกันการใช้ยาในทางที่ผิดในหมู่บ้านตามแนวชายแดน
5. การป้องกันยาเสพติด ในแต่ละกลุ่มเป้าหมายอย่างเหมาะสมเป็นรูปธรรมโดยการ ปลุกฝังค่านิยมและองค์ความรู้ที่เหมาะสมอันจะส่งผลต่อความคิด และโนมนาวให้เกิดความเห็นที่ คลอຍตามอย่างถูกต้อง
6. การปรับสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม โดยการเสริมสร้างปัจจัยที่เอื้อต่อการไม่เข้าไปยุ่ง เกี่ยวกับยาเสพติดของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย เช่น ครอบครัว โรงเรียน และชุมชน
7. การดูแลผู้ใช้ยาเสพติดให้เข้าถึงการบำบัดรักษาและการลดอันตรายหรือ ผลกระทบจากยาเสพติด โดยการคัดกรองประเมินวินิจฉัยที่มีประสิทธิภาพ กำหนดแผนการดูแล และให้การบำบัดรักษาที่เหมาะสมมีมาตรฐาน พร้อมทั้งให้การติดตามช่วยเหลือฟื้นฟูสมรรถภาพ ที่ครอบคลุมทุกมิติ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของชุมชน และภาคีเครือข่ายในการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ สามารถอยู่รวมในสังคมชุมชนได้อย่างปกติสุขและเท่าเทียม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุระศักดิ์ ฉายขุนทด (2565) ได้ทำการศึกษาเรื่อง เครือข่ายการค้ายาเสพติดกับการคง อยู่ในประเทศไทย ผลการศึกษา พบว่า ยาเสพติดเป็นวัฏธรมีพิษชนิดหนึ่งที่เป็นสาร หรือยาที่ได้จากพืช หรือส่วนของพืช ที่เป็นผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติ หรือจากการสังเคราะห์สารเคมี แล้วให้ผลผลิตเป็น ยาเสพติดให้โทษ เมื่อผู้ใดเสพเข้าสู่ร่างกายด้วยการรับประทาน ดม สูบ หรือและฉีดซ้ำๆ เป็น เวลานานๆติดต่อกัน จะก่อให้เกิดอาการพิษเรื้อรัง ตกเป็นทาสอยู่ใต้อำนาจของสิ่งที่เสพเข้าไปต้องเพิ่ม

ปริมาณการเสพมากขึ้นเรื่อยๆ เมื่อขาดยาหรือหยุดเสพจะปรากฏอาการถอนยามีอาการผิดปกติ ร่างกายและจิตใจเสื่อมโทรม และเป็นต้นเหตุแห่งอาชญากรรมที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนในสังคม การค้ายาเสพติดมีการแผ่ขยายออกไปเป็นวงกว้าง โดยมีลักษณะของเครือข่ายการค้ายาเสพติดที่เป็นกลุ่มของบุคคลกลุ่มหนึ่ง ซึ่งความสัมพันธ์ทั้งหมดของกลุ่มบุคคลเหล่านั้น เป็นความสัมพันธ์ในทุกๆ ด้าน มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบกันในกลุ่ม และมีพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ต่างๆ จึงเรียกได้ว่าเป็นกระบวนการหรือเครือข่ายการค้ายาเสพติด ประกอบด้วย เครือข่ายการค้ายาเสพติด เครือข่ายการค้ายาเสพติดระหว่างประเทศ เครือข่ายการค้ายาเสพติดพื้นที่ชายแดน (ภาคเหนือ) เครือข่ายการค้าส่งยาเสพติดในพื้นที่ และเครือข่ายการค้ายาเสพติดในเรือนจำ

สังเวียน อินตากุล, ชาติชาย มหาคีตะ, อาภาศิริ สุวรรณานนท์ (2561) การวิจัยเรื่อง มาตรการสกัดกั้นเครือข่ายการค้ายาบ้าในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา สถานการณ์และมาตรการการค้ายาบ้าในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนและเพื่อให้ได้รูปแบบมาตรการ สกัดกั้นเครือข่ายการค้ายาบ้าที่มีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยพบว่า มาตรการสกัดกั้นเครือข่ายการค้า ยาบ้าในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ มาตรการสร้างความเป็นมืออาชีพอของ เจ้าหน้าที่มาตรการสร้างการสร้างสัมพันธ์ที่ีระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐกับชุมชนมาตรการสร้างการ ปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพมาตรการสร้างการใช้ระบบสื่อสารเทคโนโลยีที่ทันสมัย มาตรการสร้าง ความมีประสพการณ์การทำงาน มาตรการสร้างความต่อเนื่องในการทำงาน มาตรการสร้างการจัด สัมมนาฝึกอบรมความรู้ให้แก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง มาตรการสร้างการค้นหาหลักฐานให้ถึงต้นทางของ สาเหตุ และมาตรการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างประเทศ

ปรีชญาน์ นักพ่อน (2564) ได้ศึกษา รูปแบบความร่วมมือในการแก้ปัญหาการลักลอบ ขนยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย-มาเลเซีย โดยจากผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานด้านการสกัดกั้น ยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย – มาเลเซียของหน่วยงานภายในประเทศมีลักษณะเป็นเครือข่าย ระหว่างหน่วยงานภาครัฐ และเครือข่ายนโยบาย เพื่อมุ่งสร้างกลไกการแก้ปัญหาการลักลอบขนยาเสพติด ตามแนวชายแดนไทย – มาเลเซียอย่างเป็นระบบ ภายใต้การจัดการกระบวนการนโยบายสาธารณะ ในเชิงเครือข่าย ตั้งแต่การกำหนดเป้าหมายในเชิงยุทธศาสตร์ร่วมกัน การจัดตั้งคณะทำงาน การจัดการทรัพยากรในการดำเนินงาน การกำหนดความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน ทั้งระดับ นโยบายและระดับปฏิบัติ พร้อมทั้งผลักดันให้มีการแลกเปลี่ยนและระดมความคิดเห็นระหว่าง หน่วยงาน รวมทั้งการพัฒนาความรู้และทักษะเจ้าหน้าที่ภาครัฐภายในเครือข่ายอย่างสม่ำเสมอและ ต่อเนื่อง สำหรับความร่วมมือภายใต้กรอบระหว่างประเทศ ควรกำหนดแนวทางความร่วมมือทั้งใน ระดับนโยบาย และระดับปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมให้ชัดเจนยิ่งขึ้น บนพื้นฐานของข้อมูลเกี่ยวกับ กรอบนโยบายภายในประเทศ และกลไกการดำเนินงานด้านการแก้ไขปัญหาเสพติดของแต่ละ ประเทศ สำหรับความร่วมมือในระดับปฏิบัติการ ควรอยู่บนพื้นฐานของการจัดการเครือข่าย สาธารณะ ทั้งการกำหนดเป้าหมายร่วมกันจากข้อมูลสถานการณ์ปัญหาและบริบทแวดล้อมในการ ทำงานของหน่วยงานทั้งสองประเทศ ตลอดจนกำหนดส่วนงานและขอบเขตการดำเนินงานที่สามารถ

สร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยปฏิบัติในระดับพื้นที่ให้ชัดเจน เพื่อนำไปสู่การจัดกลไกความร่วมมือย่อยระหว่างหน่วยงานอย่างเป็นรูปธรรม

ซรัส บุญณะ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางในการแก้ไขปัญหาในการบูรณาการการแก้ไขปัญหายาเสพติด ของผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรี ผลการศึกษาพบว่า แนวทางแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ดังนี้

1. แนวทางการแก้ไขปัญหาเชิงนโยบาย

1.1 ควรผลักดันให้สำนักงาน ป.ป.ส.จัดตั้งสำนักงาน ป.ป.ส.จังหวัด โดยปรับเกลี้ยอัตรากำลังจากสำนักงาน ป.ป.ส.ภาคมาปฏิบัติงานประจำจังหวัดตามความเหมาะสม

1.2 ควรมอบอำนาจการบังคับบัญชาตำรวจในเขตจังหวัดให้ผู้ว่าราชการจังหวัด

1.3 ควรใช้นโยบายเข้มกับผู้บริหารระดับจังหวัดและอำเภอ ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัด กับผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด และนายอำเภอกับผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธร หากพื้นที่ในความรับผิดชอบมีปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด ควรลงโทษทางปกครองทั้งสองตำแหน่งดังกล่าวทันที

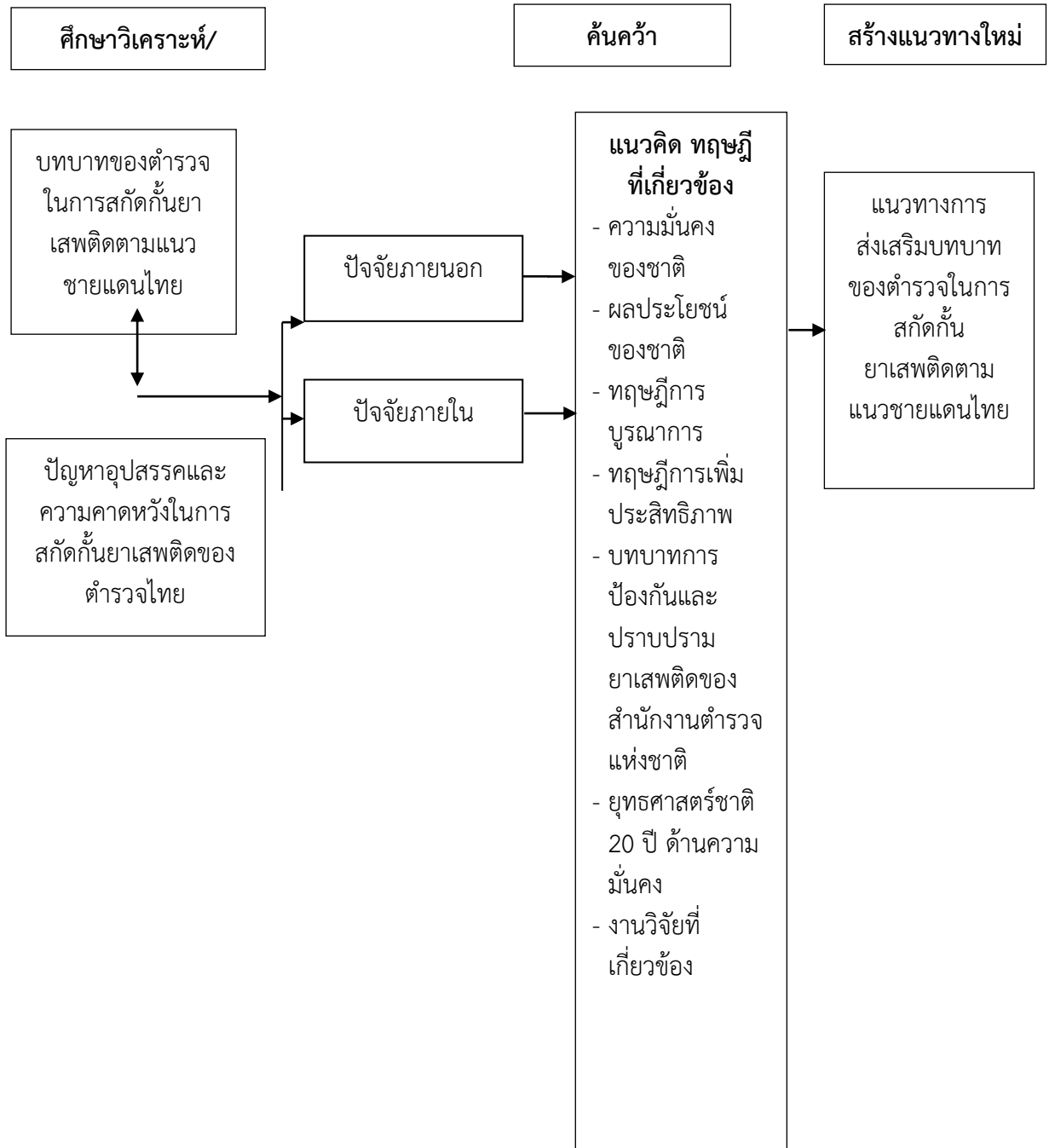
2. แนวทางการแก้ไขปัญหาเชิงปฏิบัติ

2.1 ด้านการบริหารจัดการ 1) ควรมุ่งเน้นการสร้าง ความเข้มแข็งให้แก่หมู่บ้าน/ชุมชนเป็นยุทธศาสตร์การดำเนินงานที่สำคัญ โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและกระบวนการ “ประชารัฐ” 2) ควรกำหนดแนวทางดำเนินงานเฉพาะสำหรับชุมชนเมืองในเขตเทศบาล ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีการแพร่ระบาดรุนแรงกว่าพื้นที่ทั่วไป โดยมอบหมายให้เทศบาลเป็นเจ้าภาพเชิงพื้นที่ 3) ควรเพิ่มความเข้มงวดและลงโทษอย่างเด็ดขาดกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีพฤติการณ์กระทำผิดหรือเกี่ยวข้องกับยาเสพติด รวมถึงผู้บังคับบัญชาชั้นต้นและที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยง 4) ควรปรับปรุงระบบการจัดทำแผนแก้ไขปัญหายาเสพติดและการจัดสรรงบประมาณ โดยใช้ ศอ.ปส.จ. เป็นหน่วยงานบูรณาการระดับจังหวัด

2.2 ด้านการปราบปรามยาเสพติด 1) ควรเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพในการสกัดกั้นในบริเวณพื้นที่ชายแดน โดยให้ครอบคลุมเส้นทางและพื้นที่เป้าหมายการนำเข้ายาเสพติด การนำออกสารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ เงินที่ได้ จากการค้ายาเสพติด รถยนต์อาวุธสงคราม และยาเสพติดที่ส่งไปประเทศที่สาม ฯลฯ 2) ควรสนับสนุนงบประมาณและอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นและทันสมัยสำหรับการดำเนินการด้านการปราบปรามอย่างเหมาะสมและเพียงพอ 3) ควรเพิ่มประสิทธิภาพบุคลากรด้านการสืบสวนสอบสวนและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีเพิ่มมาตรการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเพิ่มมาตรการเฝ้าระวังปัญหา การกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่เชื่อมโยงมาจากเครือข่ายในเรือนจำที่ยังคงมีอยู่ 4) ควรประสานความร่วมมือกับองค์กรควบคุมวิชาชีพนายความในการ ควบคุมดูแลพฤติการณ์ของนายความที่ช่วยเหลือการดำเนินการทางคดีแก่ผู้ค้ายาเสพติด

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การส่งเสริมบทบาทของ ตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวทางชายแดนไทย ซึ่งสามารถนำเสนอเป็นกรอบแนวคิดได้ดังนี้

กรอบแนวคิดการวิจัย

สรุป

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในด้านบริบทและบทบาทของ ตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดน และปัญหาอุปสรรค ความคาดหวังในการสกัดกั้น ยาเสพติด พบว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานนั้น มีปัจจัยที่สำคัญอยู่ 2 ประการ คือ ปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายใน ดังนั้นการแนวทางการส่งเสริมบทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนว ชายแดนไทย ควรให้ความสำคัญกับปัจจัยทั้งสองด้านดังกล่าว

บทที่ 3

วิเคราะห์บทบาท ปัญหาอุปสรรค และความคาดหวังของภาครัฐ ในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย

บทนี้ เป็นการนำเสนอผลการศึกษาดำเนินการวิจัย 2 ประการ คือ

- 1) เพื่อศึกษาบทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทยที่มีอยู่ในปัจจุบัน และ
- 2) เพื่อการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและความคาดหวังของภาครัฐในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย ข้อมูลที่ได้เกิดจากการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร และการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยมีหัวข้อที่สำคัญ ดังนี้

1. ผลการศึกษาบทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทยที่มีอยู่ในปัจจุบัน
2. ผลการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและความคาดหวังของภาครัฐในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย
3. สรุป

ผลการศึกษาบทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทยที่มีอยู่ในปัจจุบัน

จากการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561 – 2580) ตามแผนปฏิบัติการป้องกันปราบปราม และแก้ไขยาเสพติด อยู่ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2.1 การป้องกันปราบปรามอาชญากรรมและการบังคับใช้กฎหมาย กลยุทธ์ที่ 2.1.2 ป้องกันปราบปรามยาเสพติด ข้อ 2.1.2.1 เพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และข้อ 2.1.2.2 พัฒนาระบบฐานข้อมูลและนำเทคโนโลยี ที่ทันสมัยมาใช้ในการแก้ไขปัญหาเสพติด สำหรับบทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติด ตามแผนปฏิบัติการป้องกันปราบปรามยาเสพติด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2566 ได้แบ่งเป็น ส่วนการบังคับบัญชา ส่วนปฏิบัติการ และส่วนสนับสนุนการปฏิบัติ ที่เกี่ยวข้องกับการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดน ดังนี้

การบังคับบัญชา

1. ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ศอ.ปส.ตร.) เป็นศูนย์อำนวยการ สั่งการ ควบคุม ติดตามประเมินผลทุกหน่วยในสำนักงานตำรวจ

แห่งชาติ ที่มีหน้าที่ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตามแผนปฏิบัติการป้องกันปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2566

2. ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กองบัญชาการ/ตำรวจภูธรภาค และกองบังคับการ/ตำรวจภูธรจังหวัด แล้วแต่กรณีเป็นศูนย์อำนวยการ สั่งการ ควบคุมตามลำดับ

ส่วนปฏิบัติการ

กองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) ตำรวจภูธรภาค 1 – 9 (ภ. 1-9) เป็นหน่วยรับผิดชอบในพื้นที่ จัดตั้งชุดปฏิบัติการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2566 และดำเนินการตามมาตรการปราบปรามยาเสพติด ด้านการสกัดกั้นการลักลอบลำเลียงยาเสพติด สารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ ตามเป้าหมายที่กำหนด โดยสรุปได้ คือ

1. หยุดยั้งการลักลอบลำเลียงยาเสพติดจากแหล่งผลิตนอกประเทศไม่ให้เข้าสู่ประเทศไทย และพื้นที่ตอนในของประเทศ และหยุดยั้งการนำผ่านยาเสพติดจากประเทศไทยไปยังประเทศที่สามในทุกช่องทาง ทั้งทางบก ทางเรือ ทางอากาศ และระบบขนส่งโลจิสติกส์

2. หยุดยั้งการลักลอบใช้ประเทศไทยเป็นเส้นทางนำผ่าน สารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ในการผลิตยาเสพติดไปยังประเทศที่สาม หรือแหล่งผลิตยาเสพติดในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ

3. หยุดยั้งการลักลอบนำเงินหรือทรัพย์สินใดๆ ที่ได้มาจากการค้ายาเสพติด ออกไปยังต่างประเทศ

อย่างไรก็ตามในการประชุมความร่วมมือบริเวณแนวชายแดนให้มีการประสานงานและแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับหมายจับชาวต่างประเทศที่หลบหนีคดียาเสพติดไปอยู่ในประเทศเพื่อนบ้าน และสำหรับพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มุ่งเน้นการปราบปรามเครือข่ายการค้ายาเสพติด ทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศที่มีความเชื่อมโยงกับการก่อความไม่สงบ โดยบูรณาการกับหน่วยงานและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกและการสืบสวนเส้นทางการเงินควบคู่กับการสืบสวนพฤติการณ์ค้ายาเสพติด เพื่อพยายามตัดวงจรเส้นทางการเงินของเครือข่ายยาเสพติดให้ได้

ฝ่ายปฏิบัติการและสนับสนุนการปฏิบัติการ ประกอบด้วย

1. กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด มีหน้าที่ในการสกัดกั้นการลักลอบลำเลียงยาเสพติด สารตั้งต้น และเคมีภัณฑ์ บนเส้นทางคมนาคมทางบก ทั้งเส้นทางหลักและเส้นทางรอง

2. กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน (ตชด.) จัดทำแผนปฏิบัติการสกัดกั้นการลักลอบนำเข้ายาเสพติดและการลักลอบนำเข้าเคมีภัณฑ์ และสารตั้งต้นออกไปยังแหล่งผลิตยาเสพติดตามแนวชายแดน โดยให้มีการกำหนดจุดตรวจ จุดสกัด ตามแนวชายแดน และให้มีชุดปฏิบัติการลาดตระเวนสืบสวนหาข่าว สกัดกั้นแนวชายแดนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

ฝ่ายสนับสนุนการปฏิบัติ ด้านการสกัดกั้น ประกอบด้วย

1. กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง (ก.) มีหน้าที่

1.1 สกัดกั้นการลักลอบลำเลียงยาเสพติด วัตถุติดและสารตั้งต้นบนเส้นทางคมนาคมทางบก เส้นทางคมนาคมทางน้ำ และการขนส่งยาเสพติดผ่านระบบโลจิสติกส์ ทุกระบบ โดยใช้กำลังของกองบัญชาการตำรวจทางหลวง และกองบังคับการตำรวจน้ำ เป็นหลัก

1.2 สุ่มตรวจค้นสัมภาระบนขบวนรถไฟที่ต้องสงสัยว่าจะซุกซ่อนยาเสพติด วัตถุอันตรายตั้งต้น หรือสัมภาระที่ไม่มีผู้ใดแสดงตนเป็นเจ้าของ โดยใช้กำลังของ กองบังคับการตำรวจรถไฟ

1.3 ดำเนินการสืบสวน ปรากฏปรากฏ ขบวนการค้ายาเสพติดที่สลับซับซ้อนผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เช่น Facebook และ Line เป็นต้น โดยใช้กำลังของกองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี

1.4 ให้การสนับสนุนหน่วยปฏิบัติในพื้นที่ตามคำร้องขอและขีดความสามารถ

2. สำนักตรวจคนเข้าเมือง (ตม.) มีหน้าที่

2.1 ติดตามพฤติการณ์ชาวต่างประเทศที่เข้ามาในราชอาณาจักร เพื่อป้องกันปัญหา ด้านความมั่นคงของประเทศ และมีเหตุอันควรสงสัย เช่น การย้ายถิ่นที่อยู่ เดินทางเข้า - ออก บ่อยครั้งผิดปกติ

2.2 ดำเนินการกับบุคคลต่างด้าว ผู้ลักลอบเข้าประเทศที่มีพฤติการณ์น่าสงสัยว่าเข้ามาเพื่อการค้ายาเสพติด โดยร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกและสืบสวนเครือข่าย ยาเสพติดให้ได้เครือข่ายผู้กระทำผิดเป็นคนต่างด้าว และเข้ามาประกอบธุรกิจบังหน้าแต่มีการลักลอบ ค้ายาเสพติดอย่างลับๆ และกลุ่มผู้ค้ายาเสพติดที่เป็นคนต่างด้าว

2.3 ให้การสนับสนุนหน่วยปฏิบัติตามคำร้องขอและขีดความสามารถ

3. กองบัญชาการตำรวจสันติบาล (ส.) มีหน้าที่

3.1 การสืบสวนหาข่าวเครือข่ายการค้ายาเสพติดระดับสำคัญ เครือข่ายผู้มีอิทธิพล เครือข่าย (ชนกลุ่มน้อย) และดำเนินการสืบสวนเครือข่ายผู้ค้ายาเสพติดที่มีการสวมบัตรประจำตัวประชาชน

3.2 ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแสวงหาความร่วมมือด้านการข่าวกับต่างประเทศ ที่มีอิทธิพลต่อประเทศเพื่อนบ้านให้ร่วมกันแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทย ทั้งในระดับทิวภาคีและพหุภาคี รวมทั้งพัฒนากลไกความร่วมมือระหว่างประเทศบริเวณชายแดนเพื่อสกัดกั้นและเฝ้าระวังปัญหาเสพติดอย่างเป็นระบบ

3.3 ให้การสนับสนุนการดำเนินการด้านการข่าวยาเสพติดแก่หน่วยปฏิบัติ

4. กองบัญชาการตำรวจท่องเที่ยว (ทท.) มีหน้าที่

4.1 สืบสวนเฝ้าระวังผู้ค้ายาเสพติดที่แฝงตัวหรือปะปนมากับนักท่องเที่ยว และสนับสนุนการสืบสวนปรากฏปรากฏยาเสพติดในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว

4.2 บูรณาการร่วมกับหน่วยที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ปิดล้อมตรวจค้นจับกุมผู้ค้ายาเสพติด ในแหล่งท่องเที่ยวสถานบันเทิงอย่างสม่ำเสมอ

4.3 ให้การสนับสนุนหน่วยปฏิบัติในพื้นที่ตามคำร้องขอและขีดความสามารถ

สำหรับแผนปฏิบัติการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหาเสพติด สำนักงานตำรวจ แห่งชาติ พ.ศ.2566 ได้กำหนดบทบาทที่สำคัญ ซึ่งเป็นแนวทางในแผนที่ 2 ด้านการสกัดกั้นการ ลักลอบลำเลียงยาเสพติด สารตั้งต้น และเคมีภัณฑ์ ดังนี้

1. การสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดน แบ่งเป็น

1.1 สกัดกั้นการลักลอบนำเข้ายาเสพติดตามแนวชายแดนทุกด้าน โดยเน้นตามแนว ชายแดนภาคเหนือตอนบน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และพื้นที่ชายแดนภาคตะวันตก พร้อมทั้งให้

จัดทำแผนบูรณาการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนในทุกภาค และบูรณาการดำเนินงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อป้องกันการลักลอบลำเลียงยาเสพติดเข้าสู่ตอนในของประเทศ

1.2 ติดตามข่าวสารสถานการณ์ และจัดกำลังปฏิบัติการ เพื่อสืบสวน ปราบปราม สกัดกั้นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและค้ายาเสพติดที่จะลักลอบเข้า-ออกตามแนวชายแดน เพื่อตัดวงจรการผลิตและค้ายาเสพติด เช่น การสกัดกั้นสารเคมีภัณฑ์ที่ใช้ผลิตยาเสพติด สกัดกั้นการลักลอบนำเงินหรือทรัพย์สินใดๆ ที่ได้จากการค้ายาเสพติดออกนอกประเทศ เป็นต้น

2. สกัดกั้นยาเสพติดชายแดนทางน้ำ ชายฝั่งทะเลและเกาะแก่ง ดังนี้

2.1 สกัดกั้นการลักลอบนำเข้า-ส่งออกยาเสพติด สารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ ชายแดนทางน้ำ ชายฝั่งทะเลและเกาะแก่ง

2.2 ให้หน่วยงานในพื้นที่ประสานการปฏิบัติการกองบังคับการตำรวจน้ำ กองบัญชาการสอบสวนกลาง และกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด ทำแผนปฏิบัติการสกัดกั้นยาเสพติดทางน้ำ ชายฝั่งทะเล และเกาะแก่ง ในพื้นที่รับผิดชอบ โดยการลาดตระเวนตามแนวชายแดนที่เป็นพื้นที่นำเข้า-ส่งออกยาเสพติด สารตั้งต้น และเคมีภัณฑ์ และอุปกรณ์การผลิตยาเสพติดตามแนวชายแดนทางน้ำ ชายฝั่งทะเล และเกาะแก่ง รวมถึงการปิดล้อม ตรวจสอบ

สรุปได้ว่า บทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทยที่มีอยู่ในปัจจุบัน พบว่า บทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติด ตามแผนปฏิบัติการป้องกัน ปราบปรามยาเสพติด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2566 ได้แบ่งส่วนการบังคับบัญชา ส่วนปฏิบัติการ และส่วนสนับสนุนการปฏิบัติ ที่เกี่ยวข้องกับการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดน ดังนี้

การบังคับบัญชา ประกอบด้วย 1) ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ศอ.ปส.ตร.) เป็นศูนย์อำนวยการ สั่งการ ควบคุม ติดตามประเมินผลทุกหน่วยในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่มีหน้าที่ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดตามแผนปฏิบัติการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหาเสพติด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2566 และ 2) ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กองบัญชาการ/ตำรวจภูธรภาค และกองบังคับการ/ตำรวจภูธรจังหวัด แล้วแต่กรณีเป็นศูนย์อำนวยการ สั่งการ ควบคุมตามลำดับ

ส่วนปฏิบัติการ ประกอบด้วย กองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) ตำรวจภูธรภาค 1 – 9 (ภ. 1-9) เป็นหน่วยรับผิดชอบในพื้นที่ ทำหน้าที่ในการจัดตั้งชุดปฏิบัติการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหาเสพติด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2566 และดำเนินการตามมาตรการปราบปรามยาเสพติด ด้านการสกัดกั้นการลักลอบลำเลียงยาเสพติด สารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ตามเป้าหมายที่กำหนด

ฝ่ายปฏิบัติการและสนับสนุนการปฏิบัติการ มี 2 หน่วยงาน ประกอบด้วย

1) กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด (ปส.) มีหน้าที่ในการสกัดกั้นการลักลอบลำเลียงยาเสพติด สารตั้งต้น และเคมีภัณฑ์ บนเส้นทางคมนาคมทางบก ทั้งเส้นทางหลักและเส้นทางรอง
2) กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน (ตชด.) มีหน้าที่ในการจัดทำแผนปฏิบัติการสกัดกั้นการลักลอบนำเข้ายาเสพติดและการลักลอบนำเข้าเคมีภัณฑ์ และสารตั้งต้นออกไปยังแหล่งผลิตยาเสพติดตามแนวชายแดน โดยให้มีการกำหนดจุดตรวจ จุดสกัด ตามแนวชายแดน และให้มีชุดปฏิบัติการลาดตระเวนสืบสวนหาข่าว สกัดกั้นแนวชายแดนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

ฝ่ายสนับสนุนการปฏิบัติ ด้านการสกัดกั้น ประกอบด้วย 4 หน่วยงาน คือ

1) กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง (ก.) มีหน้าที่ (1) สกัดกั้นการลักลอบลำเลียงยาเสพติด วัตถุติดและสารตั้งต้นบนเส้นทางคมนาคมทางบก เส้นทางคมนาคมทางน้ำ และการขนส่งยาเสพติดผ่านระบบโลจิสติกส์ทุกระบบ (2) สุ่มตรวจค้นสัมภาระบนขบวนรถไฟที่ต้องสงสัยว่าจะซุกซ่อนยาเสพติด วัตถุติด สารตั้งต้น หรือสัมภาระที่ไม่มีผู้ใดแสดงตนเป็นเจ้าของ โดยใช้กำลังของกองบังคับการตำรวจรถไฟ (3) ดำเนินการสืบสวน ปรามปราม ขบวนการค้ายาเสพติดที่สลับซับซ้อนผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เช่น Facebook และ Line เป็นต้น โดยใช้กำลังของกองบังคับการปรามปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี และ (4) ให้การสนับสนุนหน่วยปฏิบัติในพื้นที่ตามคำร้องขอและขีดความสามารถ 2) สำนักตรวจคนเข้าเมือง (ตม.) มีหน้าที่ (1) ติดตามพฤติการณ์ชาวต่างประเทศที่เข้ามาในราชอาณาจักร เพื่อป้องกันปัญหาด้านความมั่นคงของประเทศ และมีเหตุอันควรสงสัย เช่น การย้ายถิ่นที่อยู่ เดินทางเข้า – ออก บ่อยครั้งผิดปกติ (2) ดำเนินการกับบุคคลต่างด้าว ผู้ลักลอบเข้าประเทศที่มีพฤติการณ์น่าสงสัยว่าเข้ามา เพื่อการค้ายาเสพติด โดยร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกและสืบสวนเครือข่ายยาเสพติดให้ได้เครือข่ายผู้กระทำผิดเป็นคนต่างด้าวและเข้ามาประกอบธุรกิจบังหน้าแต่มีการลักลอบค้ายาเสพติดอย่างลับๆ และกลุ่มผู้ค้ายาเสพติดที่เป็นคนต่างด้าว และ (3) ให้การสนับสนุนหน่วยปฏิบัติตามคำร้องขอและขีดความสามารถ 3) กองบัญชาการตำรวจสันติบาล (ส.) มีหน้าที่ (1) การสืบสวนหาข่าวเครือข่ายการค้ายาเสพติดระดับสำคัญ เครือข่ายผู้มีอิทธิพล เครือข่าย (ชนกลุ่มน้อย) และดำเนินการสืบสวนเครือข่ายผู้ค้ายาเสพติดที่มีการสวมบัตรประจำตัวประชาชน (2) ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแสวงหาความร่วมมือด้านการข่าวกับต่างประเทศที่มีอิทธิพลต่อประเทศเพื่อนบ้านให้ร่วมกันแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยทั้งในระดับทิวภาคีและพหุภาคี รวมทั้งพัฒนากลไกความร่วมมือระหว่างประเทศบริเวณชายแดนเพื่อสกัดกั้นและเฝ้าระวังปัญหาเสพติดอย่างเป็นระบบ และ (3) ให้การสนับสนุนการดำเนินการด้านการข่าวยาเสพติดแก่หน่วยปฏิบัติ 4) กองบัญชาการตำรวจท่องเที่ยว (ทท.) มีหน้าที่ (1) สืบสวนเฝ้าระวังผู้ค้ายาเสพติดที่แฝงตัวหรือปะปนมากับนักท่องเที่ยว และสนับสนุนการสืบสวน ปรามปรามยาเสพติดในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว (2) บูรณาการร่วมกับหน่วยที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ปิดล้อมตรวจค้นจับกุมผู้ค้ายาเสพติดในแหล่งท่องเที่ยวสถานบันเทิงอย่างสม่ำเสมอ และ (3) ให้การสนับสนุนหน่วยปฏิบัติในพื้นที่ตามคำร้องขอและขีดความสามารถ

สำหรับแผนปฏิบัติการป้องกัน ปรามปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2566 ได้กำหนดบทบาทซึ่งเป็นแนวทางในแผนที่ 2 ด้านการสกัดกั้นการลักลอบลำเลียงยาเสพติด สารตั้งต้น และเคมีภัณฑ์ ไว้ 2 แนวทาง คือ 1) การสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดน และ 2) สกัดกั้นยาเสพติดชายแดนทางน้ำ ชายฝั่งทะเลและเกาะแก่ง โดยมีหน่วยรับผิดชอบ คือ กองบัญชาการตำรวจนครบาล ตำรวจภูธรภาค 1 – 9 กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง (ก.) สำนักตรวจคนเข้าเมือง (ตม.) 3) กองบัญชาการตำรวจสันติบาล (ส.) กองบัญชาการตำรวจท่องเที่ยว (ทท.) กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด (ปส.) และกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน (ตชด.)

ผลการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและความคาดหวังของรัฐในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย

จากการศึกษาปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ด้านการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดน โดยการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ 1) นายนิยม เดิมศรีสุข อดีตเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด 2) พลตำรวจเอก ชินภัทร สารสิน 3) คุณปรีชญาน์ นักพ่อน นักวิชาอิสระ 4) พล.ท.ธัญญา เกียรติสาร อดีตแม่ทัพภาคที่ 2 และข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ภาคใต้ ซึ่งทุกท่านได้ให้มุมมองที่คล้ายกันทั้งในประเด็นปัญหาอุปสรรคที่เกิดจากปัจจัยต่างๆ โดยสรุปได้ดังนี้

วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรค พบว่า เกิดจากปัจจัยที่สำคัญ 2 ประการ คือ ปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน ดังนี้

1. ปัจจัยภายนอก จากการศึกษาพบว่า ปัญหาอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับ แหล่งผลิต การจัดหาสารตั้งต้น เทคโนโลยี การซื้อขาย และ การลำเลียง โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ประเทศไทยอยู่ติดกับแหล่งผลิตยาเสพติด โดยเฉพาะยาบ้า ซึ่งมีแหล่งผลิตอยู่บริเวณสามเหลี่ยมทองคำ

1.2 การจัดหาสารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ที่นำไปสู่การผลิตสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง

1.3 เทคโนโลยีการผลิตมีความทันสมัย

1.4 การติดต่อซื้อ-ขาย เปลี่ยนแปลงไป ทำให้ยากต่อการสกัดกั้น ติดตามจับกุม ติดตามจับกลุ่ม สืบสวนสอบสวน ขยายผลของฝ่ายเจ้าหน้าที่ เช่น กลุ่มผู้ค้ายาเสพติดใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ โซเชียลมีเดีย มาใช้ในการติดต่อซื้อขาย ทำให้กระบวนการส่งมอบลดลง ไม่มีตัวแทน หรือนายหน้า หรือคนกลาง รวมถึงระบบการโอนเงิน ใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ มากขึ้น

1.5 การลำเลียงที่เน้นการลำเลียงริมแม่น้ำ และหาจุดขนถ่ายที่ง่ายและสะดวกขึ้น

2. ปัจจัยภายใน จากการศึกษาพบว่า ปัญหาอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับ การบูรณาการกำลังในการปฏิบัติร่วมกันระหว่างหน่วยงาน โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 โครงสร้างความสัมพันธ์ในการขับเคลื่อนงานร่วมกันในลักษณะเครือข่าย

2.2 มาตรการสกัดกั้นยาเสพติด

2.3 การบูรณาการ

สะท้อนได้จากการให้ข้อมูลดังนี้

ปัจจัยภายนอก

นายนิยม เดิมศรีสุข อดีตเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) ได้กล่าวถึง ในช่วงที่ผ่านมาขบวนการค้ายาเสพติดได้ย้อนกลับมาใช้ช่องทางตามแนวชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตั้งแต่จังหวัดเลยถึงจังหวัดอุบลราชธานี ลักลอบนำยาเสพติดจาก สปป.ลาว ข้ามมายังฝั่งไทย ซึ่งการควบคุมมีการเน้นย้ำให้ทุกหน่วยงานบูรณาการกำลังและเพิ่มมาตรการสกัดกั้นยาเสพติดให้เข้มข้นมากยิ่งขึ้น เพื่อหยุดยาเสพติดให้ได้ตั้งแต่แนวชายแดน นอกเหนือไปจากที่รัฐบาลไทยได้มีการประสานความร่วมมือกับรัฐบาล สปป.ลาว จนนำไปสู่การเพิ่มบทบาทของหน่วยงานในพื้นที่

ของทั้งสองประเทศให้เข้ามามีส่วนร่วมกันแก้ไขปัญหาเสพติดตามแนวชายแดน เพื่อแก้ไขปัญหาเสพติดตามแนวชายแดนไทย-ลาว ขึ้น

ผลการจับกุมในประเทศต่างๆ ที่มีปริมาณสูงขึ้น โดยยาเสพติดประเภทไอซ์ที่ลักลอบลำเลียงเข้าประเทศไทยและประเทศต่างๆ มีฐานการผลิตอยู่เขตพื้นที่อิทธิพลของกลุ่มชาติพันธุ์ติดอาวุธในบริเวณรัฐฉานตอนเหนือของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา “แหล่งผลิตยาเสพติดที่สำคัญของโลกยังคงอยู่ในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ กลุ่มผู้ผลิตมีความสามารถผลิตได้อย่างต่อเนื่องและไม่จำกัด จากสถานการณ์การผลิตยาเสพติดในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำที่เพิ่มสูงขึ้น ส่งผลให้ยาเสพติดจำนวนมากได้ถูกลักลอบส่งออกกระจายไปยังประเทศต่างๆ ทั้งในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และนอกภูมิภาคอย่างต่อเนื่อง ปรากฏผลจับกุมในประเทศต่างๆ ได้เป็นจำนวนมาก ห้วงระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา ประเทศไทยและประเทศสมาชิกในกลุ่มแม่น้ำโขงได้ร่วมกันแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำภายใต้กลไกความร่วมมือระหว่างประเทศ ในโอกาสต่างๆ โดยเฉพาะแผนการสกัดกั้นยาเสพติดและเคมีภัณฑ์ตามแนวชายแดน 3 ประเทศ คือ พม่า ไทย ลาว ส่งผลให้กลุ่มขบวนการเปลี่ยนเส้นทางลำเลียง จากเดิมที่เคยเข้าประเทศไทยเป็นหลัก ผ่านทางภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือปัจจุบันพบว่า เปลี่ยนเส้นทางการลำเลียงโดยผ่านไปทางลาว เวียดนาม หรือผ่านพม่าลงสู่ทะเลอันดามันก่อนลำเลียงเข้าสู่ประเทศที่สาม หรือลำเลียงเข้าไทยทางฝั่งตะวันตกของจังหวัดตาก และจังหวัดกาญจนบุรี

พลตำรวจเอก ชินภัทร สารสิน รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อดีตผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อดีตผู้บัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติดได้ชี้ให้เห็นว่า “ปริมาณยาเสพติดที่ลักลอบนำเข้าต่อครั้งมีปริมาณเพิ่มสูงขึ้นอย่างมากตลอดปีที่ผ่านมา และเพิ่มขึ้นในปีต่อไปสำหรับยาเสพติดที่มีการแพร่ระบาดมากที่สุดในประเทศไทยยังคงเป็นยาบ้า รองลงมาคือไอซ์และกัญชาตามลำดับ นอกจากนี้ คีตามีน เริ่มเป็นที่นิยมและแพร่ระบาดในกลุ่มนักท่องเที่ยวกลางคืนมากขึ้น ขณะเดียวกันประเทศไทยยังคงถูกใช้เป็นแหล่งพักยาเสพติด และเส้นทางผ่านลำเลียงยาเสพติดประเภท ไอซ์ เฮโรอีน และกัญชา ไปยังประเทศที่สามอีกด้วย ปัจจัยที่ทำให้ยาเสพติดถูกลำเลียงเข้าไทยเป็นจำนวนมาก มาจากปัจจัยภายนอกประเทศเป็นหลัก เพราะไทยอยู่ติดกับแหล่งผลิตยาเสพติด โดยเฉพาะยาบ้า จากการที่แหล่งผลิตบริเวณสามเหลี่ยมทองคำที่ยังสามารถผลิตยาเสพติดได้เป็นจำนวนมากอย่างไม่จำกัด โรงงานผลิตที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก การนำเข้าสารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ที่นำไปสู่การผลิตสามารถจัดหาได้อย่างต่อเนื่อง เทคโนโลยีการผลิตที่มีความทันสมัยมากขึ้น รวมถึงกลุ่มเครือข่ายนักค้ายาเสพติดข้ามชาติที่เข้าไปเคลื่อนไหวในประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อต้องการขยายตลาดยาเสพติดทั้งในและนอกภูมิภาค รวมไปถึงความต้องการภายในประเทศยังมีอยู่สูง โดยเฉพาะยาบ้า เมื่อกำลังการผลิตยาเสพติดนอกประเทศมีการเพิ่มปริมาณการผลิต เพื่อให้ตัวยาค้าเข้าสู่ตลาดมากขึ้น ทำให้มีปริมาณยาบ้าถูกส่งเข้ามาในประเทศไทยมากขึ้น ส่งผลให้ราคาต่ำลง เช่นเดียวกับ ไอซ์ ปัจจุบันราคาลดต่ำลงกว่าในอดีตมาก สำคัญที่สุดกลุ่มขบวนการค้ายาเสพติดได้พัฒนาและปรับเปลี่ยนรูปแบบการค้ายาเสพติดโดยนำเทคโนโลยีการติดต่อซื้อขายผ่านสื่อสังคมออนไลน์ โซเชียลมีเดีย เป็นปัจจัยสำคัญที่เอื้อให้การค้ายาเสพติดขยายวงกว้างออกไปอย่างรวดเร็ว กลุ่มผู้ค้าหลักเลี่ยงการส่งมอบยาเสพติดให้กับกลุ่มผู้ซื้อโดยตรง แต่จะใช้วิธีติดต่อผ่านสื่อสังคมออนไลน์แล้วแจ้งจุดวางยาเสพติด (DEAD DROP) เป็นการตัดตอนในกระบวนการส่งมอบไม่ต้องผ่านตัวแทนหรือคนกลางในพื้นที่

ขายแดนอย่างเช่นในอดีต ไม่ต้องเสียค่าส่วนต่างจำนวนมาก การสั่งซื้อยาเสพติดจึงสามารถได้ปริมาณที่มากขึ้นในจำนวนเงินที่เคยสั่งซื้อ และยังเป็น การต่อต้านการสืบสวนขยายผลจากทางฝ่ายเจ้าหน้าที่ “ยังพบว่ากลุ่มนักค้าทุกระดับ รายย่อย รายกลาง รายใหญ่ นิยมซื้อขยายยาเสพติดผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ควบคู่กับการส่งมอบยาเสพติดผ่านทางพัสดุไปรษณีย์ ระบบโลจิสติกส์ทั้งของภาครัฐและภาคเอกชนมากขึ้น เนื่องจากการให้บริการขนส่งระบบโลจิสติกส์มีจำนวนมาก รวมทั้งยังมีปัจจัยเกี่ยวกับการทำธุรกรรมทางการเงิน การโอนเงินผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่สะดวก รวดเร็ว ทำให้ยากต่อการสกัดกั้น ติดตามจับกุม และสืบสวนขยายผลของเจ้าหน้าที่

“...สำหรับเส้นทางลำเลียงยาเสพติดที่สำคัญของประเทศไทย กลุ่มผู้ค้ายาเสพติดยังคงใช้เส้นทางลำเลียงยาเสพติดผ่านตามแนวชายแดนไทย-พม่าทางภาคเหนือ ทางด้านจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย พะเยา แม่ฮ่องสอน เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่อยู่ใกล้แหล่งผลิตและแหล่งเก็บพักยาเสพติดของกลุ่มผู้ผลิต เพื่อลำเลียงนำยาเสพติดเข้าสู่พื้นที่ขึ้นในเขตปริมณฑลและกรุงเทพฯ นอกจากนี้กลุ่มผู้ค้ายาเสพติด ยังปรับเปลี่ยนวิธีการและเส้นทางลำเลียง โดยผ่านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านจังหวัดเลย หนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร มากขึ้น เพราะเป็นพื้นที่ชายแดนติดแม่น้ำโขง สามารถนำยาเสพติดขึ้นเรือข้ามแม่น้ำโขง และเลือกจุดขนถ่ายได้โดยง่าย ปัจจุบันสถานการณ์ที่ต้องเฝ้าระวังคือ ยาเสพติดถูกลำเลียงเข้าไทยด้านชายแดนตะวันตก ได้แก่ จังหวัดกาญจนบุรี และจังหวัดตากมากขึ้น เพื่อหลบเลี่ยงการตั้งด่านตรวจ จุดตรวจ จุดสกัด ตามเส้นทางสายหลักและเส้นทางสายรอง

ดังนั้น ปัญหาที่สำคัญที่ส่งผลกระทบต่อแนวโน้มจะทวีความรุนแรงขึ้นในอนาคตคือ การเชื่อมโยงเครือข่ายยาเสพติดกับการพัฒนาของระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ควบคู่กับการขนส่งทางพัสดุจะเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการแพร่ระบาดมากยิ่งขึ้น เนื่องจากสามารถกระจายสินค้าได้อย่างรวดเร็ว และไม่จำกัดพื้นที่

กรณีปัจจัยภายใน

พล.ท.ธัญญา เกียรติสาร อดีตแม่ทัพภาคที่ 2 ได้กล่าวภายหลังเปิดยุทธการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ว่าต้องยอมรับว่าในพื้นที่ภาค 2 มีสถิติการลักลอบนำเข้ายาเสพติดที่นำเป็นห่วง ป.ป.ส.ภาค 3 และ ป.ป.ส.ภาค 4 จึงได้มีการหารือร่วมกัน อีกทั้งยังได้รับนโยบายจากรัฐบาลและ ป.ป.ส. ใหญ่ ให้ทุกหน่วยร่วมกันแก้ไขปัญหาการลักลอบยาเสพติดที่เกิดขึ้นในช่วงนี้ จึงได้มีการเปิดยุทธการที่ได้มีการดำเนินการมาแล้วในหลายพื้นที่ แต่ในพื้นที่จังหวัดหนองคายที่ได้เลือกในการเปิดยุทธการฯ ในครั้งนี้ เนื่องจากพบว่าในช่วงหลังนี้ สถิติการลักลอบนำเข้ายาเสพติดที่ผ่านพื้นที่จังหวัดหนองคายมีมากขึ้น จึงได้มีการเปิดยุทธการฯ ในวันนี้ขึ้น เพื่อให้เห็นว่าการปฏิบัติการในครั้งนี้ ความตั้งใจของกำลังพลทุกส่วนต้องการแก้ไขปัญหาและหยุดปัญหาลักลอบนำเข้ายาเสพติดตามพื้นที่ชายแดนให้ได้มากที่สุด ต้องยอมรับว่าการป้องกันการลักลอบนำเข้ายาเสพติด กำลังเจ้าหน้าที่จะเป็นฝ่ายตั้งรับ ในขณะที่ขบวนการลักลอบฯ มีเทคนิค วิธีการและมีความพร้อมในหลายอย่าง ประกอบกับพื้นที่ปฏิบัติการกว้างเมื่อเทียบกับกำลังเจ้าหน้าที่ที่มีอยู่ ดังนั้น จึงต้องมีการบูรณาการกันให้ได้ เพื่อจะได้ทำงานร่วมกัน แต่ละหน่วยงานมีกฎหมายที่แตกต่างกัน จึงต้องช่วยกัน โดยกองทัพจะเป็นเจ้าภาพในการบูรณาการ พื้นที่จุดใดที่มีความสำคัญก็จะมีเปิดยุทธการฯ ให้มากขึ้น มีการใช้กำลังจากหลายส่วนเข้ามาร่วมกัน อย่างเช่นที่หนองคาย ก็มีการกระจายกำลังจากหลายส่วน หวังผลสัมฤทธิ์ในการหยุดปัญหาการลักลอบขนยาเสพติดให้ได้ ซึ่งขั้นต้นในการดำเนิน

ยุทธการ เป็นระยะเวลา 2 เดือน แต่ยุทธการฯ มีการดำเนินการตลอดทั้งปีอยู่แล้ว แต่ในการดำเนินการครั้งนี้ เนื่องจากเห็นว่าขบวนการลักลอบขนยาเสพติดมีการดำเนินการหลายครั้งและมีปริมาณยาเสพติดค่อนข้างมาก เราจึงมีความจำเป็นต้องเปิดยุทธการให้มีความต่อเนื่อง แสดงกำลังให้มากที่สุด เพื่อต้องการหยุดปัญหา..”

อดีตข้าราชการตำรวจผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 2 ท่าน (ไม่ประสงค์ให้เปิดเผยชื่อ) ได้สะท้อนข้อมูลในลักษณะที่คล้ายกันว่า “...ความยากลำบากในการปฏิบัติงานในพื้นที่ที่เกี่ยวกับการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดน มีทั้งเรื่อง ด้านการข่าว ด้านเครือข่ายในการปฏิบัติงาน กฎหมายระหว่างประเทศ และคนสองสัญชาติ ซึ่งมุมมองคล้ายกับท่านอื่น...”

ปรัชญาณ์ นักพ่อน นักวิจัย/นักวิชาการ ได้สะท้อนข้อมูลจากการณีปัญหาการลักลอบขนยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย-มาเลเซีย ดังนี้

บทบาทของ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในการปฏิบัติงานในพื้นที่ภาคใต้ มีหน่วยงานย่อยที่ดำเนินงานในพื้นที่ 2 ส่วนหลัก ได้แก่ กองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 9 และกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน งานด้านการปราบปรามยาเสพติด โดยในพื้นที่ชายแดนไทย – มาเลเซีย มีหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ 3 หน่วยงาน ได้แก่ 1) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด โดยหน่วยงานย่อยที่ดำเนินงานในพื้นที่ 2 ส่วนหลัก ได้แก่ ส่วนปฏิบัติการข่าวและปราบปรามยาเสพติด 5 สำนักปราบปรามยาเสพติด และสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ภาค 9 2) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยมีหน่วยงานย่อยที่ดำเนินการในพื้นที่คือ กองบังคับการตำรวจปราบปรามยาเสพติด 4 สังกัดกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด

ปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาการลักลอบขนยาเสพติด โดยสะท้อนจากกรณีชายแดนไทย – มาเลเซีย โดยพิจารณาจากอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของแต่ละหน่วยงานเป็นหลัก พบว่า

1. ปัญหาการกำหนดโครงสร้างความสัมพันธ์ในการขับเคลื่อนงานร่วมกันในลักษณะเครือข่าย ส่งผลให้การดำเนินการในพื้นที่ยังมีลักษณะแยกส่วนการทำงาน โดยเน้นการรวบรวมผลการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานแล้วสรุปเป็นรายงานผลการดำเนินงานในพื้นที่ แต่อาจยังมิได้เป็นการสะท้อนผลการดำเนินงานในภาพรวมที่ชัดเจนโดยเน้นภารกิจและพื้นที่เป็นหลักโดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของการดำเนินงานร่วม หรือการดำเนินงานที่มีการประสานงานเชื่อมต่อระหว่างหน่วยงาน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินการในพื้นที่ โดยเมื่อพิจารณากลไกการดำเนินงานตามความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานในปัจจุบัน ซึ่งการสร้างความร่วมมือในระดับปฏิบัติการนี้ ควรอยู่บนพื้นฐานของการจัดการเครือข่ายสาธารณะ โดยมีการพิจารณาและกำหนดเป้าหมายการทำงานของเครือข่ายหน่วยงานระหว่างประเทศในระดับพื้นที่ให้ชัดเจน จากข้อมูลสถานการณ์ปัญหาและบริบทแวดล้อมในการทำงานของหน่วยงานทั้งของไทยและมาเลเซียในพื้นที่ เพื่อให้เป้าหมายในการทำงานมีความสอดคล้องและเป็นไปได้จริงของพื้นที่ ตลอดจนกำหนดส่วนงานที่สามารถสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยปฏิบัติในระดับพื้นที่ให้ชัดเจน พร้อมทั้งระบุหน่วยปฏิบัติและความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยให้ชัดเจนว่าควรมีขอบเขตหรือการดำเนินงานในลักษณะใด ที่ไม่ขัดต่ออำนาจหน้าที่ และกรอบการทำงานของแต่ละหน่วยงาน เพื่อนำไปสู่การจัดการกลไกความร่วมมือย่อยระหว่างหน่วยงาน อาทิ

การจัดประชุมระหว่างหน่วยปฏิบัติในแต่ละภารกิจแบบมีวาระที่ชัดเจน หรือชุดปฏิบัติการร่วมในบางภารกิจที่ขอบเขตของอำนาจตามกฎหมายทั้งสองประเทศสามารถทำได้ เพื่อให้เกิดกลไกการทำงานที่ชัดเจนมากกว่าเป็นเพียงการประสานความร่วมมือในรายการณีสถานการณ์ปัญหา ส่งผลให้ไม่เกิดความต้อเนื่องในการดำเนินการร่วมระหว่างประเทศ ข้อจำกัดและเงื่อนไขความสำเร็จในการดำเนินงานตามความร่วมมือด้านยาเสพติดระหว่างประเทศไทย - ประเทศมาเลเซียในการดำเนินงานตามความร่วมมือด้านยาเสพติดระหว่างประเทศไทย-ประเทศมาเลเซีย มีข้อจำกัดและเงื่อนไขความสำเร็จที่สำคัญ ดังนี้

1.1 ความแตกต่างด้านโครงสร้างการปกครองของประเทศ ส่งผลต่อการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ เนื่องจากมาเลเซียมีลักษณะโครงสร้างการปกครองแบบกระจายอำนาจไปในรัฐต่างๆ ส่งผลให้รัฐบาลกลางมีอำนาจในการควบคุมสั่งการแต่ละรัฐบางส่วนเท่านั้น ซึ่งแตกต่างจากประเทศไทยมีลักษณะเป็นรัฐเดี่ยวที่มีอำนาจรวมศูนย์ที่รัฐบาลกลาง ส่งผลให้การประสานความร่วมมือในระดับนโยบายระหว่างสองประเทศ มิได้ส่งผลให้เกิดความร่วมมือในระดับพื้นที่อย่างจริงจังมากนัก โดยต้องมีการประสานความร่วมมือในระดับพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรมเพิ่มเติม ซึ่งพบว่า ในแต่ละรัฐของมาเลเซียมีนโยบายและแนวทางการดำเนินงานด้านยาเสพติดที่ต่างกัน ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลโดยตรงต่อการสร้างความร่วมมือในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ชายแดนไทย - มาเลเซีย

1.2 ความแตกต่างในด้านข้อกำหนด ส่งผลให้เป็นเงื่อนไขที่สำคัญในการสร้างความร่วมมือในการดำเนินการระหว่างประเทศ โดยสถานะของกฎหมายประเทศไทยกับประเทศมาเลเซียเกี่ยวกับยาเสพติดมีความแตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งพืชกระท่อม ซึ่งกฎหมายของไทยกำหนดให้พืชกระท่อมเป็นสารเสพติดผิดกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 โดยจัดพืชกระท่อมเป็นยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 5 ส่วนประเทศมาเลเซียกำหนดให้พืชกระท่อมเป็นเพียงพืชพิษ ซึ่งยังสามารถครอบครองได้ในฐานะยาที่สามารถใช้รักษาโรคได้ แต่ไม่สามารถจำหน่ายได้ ซึ่งจากสถานการณ์ปัญหาในปัจจุบัน ทางมาเลเซียเองได้มีความพยายามที่จะปรับปรุงกฎหมายให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัญหามากขึ้น ซึ่งอาจจะส่งผลให้แนวทางการดำเนินงานมีความใกล้เคียงกันกับประเทศไทย เนื่องจากเป็นพื้นที่ติดกัน ซึ่งมีสถานการณ์ปัญหาในลักษณะใกล้เคียงกันมากขึ้น ทั้งนี้ การปรับข้อกำหนดเพื่อเอื้อให้เกิดการทำงานระหว่างกัน เป็นไปตามนโยบายและการบริหารของแต่ละประเทศ ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาในการพิจารณายาวนาน ส่งผลให้การประสานงานในระดับพื้นที่มุ่งเน้นการประสานความร่วมมือในขอบเขตเท่าที่กฎหมายเอื้ออำนวยเป็นสำคัญ ความแตกต่างในด้านภาษา ส่งผลให้การประสานความร่วมมือในรายละเอียดเชิงลึกยังไม่ค่อยเต็มที่ โดยปัญหาสำคัญในการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของไทยและมาเลเซียในระดับพื้นที่คือปัญหาด้านภาษาและการสื่อสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการสื่อสารเนื้อหาเกี่ยวกับข้อกำหนด ซึ่งต้องใช้คำศัพท์เฉพาะทาง รวมทั้งข้อบังคับตามกฎหมายของทั้งสองประเทศยังมีความแตกต่างกัน ในหลายส่วน ส่งผลให้มีแนวปฏิบัติที่แตกต่างกัน การประสานการดำเนินการระหว่างกันในบางเรื่องจึงทำได้ยาก

2. ลักษณะความเป็นสังคมเครือข่ายของคนในพื้นที่ชายแดน เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการดำเนินงานในพื้นที่ พบว่า คนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตามแนวชายแดนทั้งสองฝั่งมักเป็นเครือญาติเครือข่ายหรือเพื่อนฝูงที่ใกล้ชิดกัน ซึ่งหากเป็นเครือข่ายของผู้ที่กระทำผิด ลักษณะความใกล้ชิด

ดังกล่าวมักส่งผลให้อื้อต่อการลักลอบขนยาเสพติดและสิ่งของผิดกฎหมายอื่นข้ามแดนได้ง่าย รวมทั้งด้วยข้อจำกัดตามกฎหมาย ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการติดตามจับกุมในกรณีที่ผู้กระทำความผิดข้ามชายแดนไปแล้ว ต้องใช้การประสานไปยังมาเลเซียเพื่อให้จับกุมกลับมา ซึ่งขึ้นอยู่กับแนวปฏิบัติตามกฎหมายของมาเลเซียเป็นหลัก และต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการยาวนาน

3. ข้อจำกัดในการดำเนินคดีกับบุคคลสองสัญชาติส่งผลกระทบต่อการทำงานด้านการปราบปราม โดยปัญหาเรื่องผู้กระทำความผิดที่ถือสองสัญชาติยังเป็นอุปสรรคสำคัญในการดำเนินการปราบปราม เพราะอาศัยการข้ามแดนไปมาเพื่อหลบหลีกการจับกุมของเจ้าหน้าที่ และเป็นช่องว่างของกฎหมายที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินการบังคับใช้กับคนกลุ่มนี้ได้ โดยในการดำเนินการจับกุมและดำเนินคดีบุคคลที่มีสองสัญชาติ คือมีสัญชาติไทย และสัญชาติมาเลเซีย เป็นสิ่งที่ทำได้ยุ่งยาก เพราะมักใช้ชื่อต่างกันและข้อมูลทะเบียนราษฎรของทั้งสองประเทศไม่เชื่อมโยงกัน ทำให้ไม่สามารถติดตามคนกลุ่มนี้ได้ เมื่ออยู่อีกประเทศหนึ่ง และกลายเป็นเงื่อนไขสำคัญที่ผู้กระทำความผิดนำมาใช้ เพื่อหลบเลี่ยงการดำเนินการของเจ้าหน้าที่รัฐ โดยอาจเกี่ยวเนื่องไปถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรม และศาสนาของแต่ละประเทศทำให้ข้อกฎหมายของแต่ละประเทศไม่เอื้อต่อการสร้างความร่วมมือในการดำเนินการปราบปรามอาชญากรรมร่วมกัน

4. การประสานความร่วมมือระหว่างประเทศอยู่บนพื้นฐานของผลประโยชน์ของประเทศตนเป็นหลัก โดยสถานการณ์ปัญหาของประเทศที่แตกต่างกัน ย่อมนำไปสู่การแสดงบทบาทหรือจุดเน้นในการดำเนินการด้านการแก้ไขปัญหายาเสพติดในลักษณะที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ สถานการณ์ความร่วมมือระหว่างไทย - มาเลเซีย ขึ้นอยู่กับสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดในประเทศเป็นหลักกว่ามีความรุนแรงมากน้อยเพียงใด ซึ่งปัจจุบันพบว่า ในระดับนโยบายยังไม่มีภารกิจของมาเลเซียอย่างเป็นทางการที่ชัดเจนในการสกัดกั้นยาเสพติดจากชายแดนไทยไปยังมาเลเซีย อาจเนื่องมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของมาเลเซียอาจยังไม่อยู่ในระดับที่รุนแรงมาก หรือชี้ให้เห็นว่ามาจาก การนำเข้าจากไทยมากจนก่อให้เกิดความรุนแรงในระดับที่เป็นวิกฤติจนต้องร้องขอความช่วยเหลือจากไทย

5. การประสานข้อมูลเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการประสานการทำงานระหว่างหน่วยงาน เนื่องจากแต่ละหน่วยงานมีการดำเนินการด้านการข่าวและข้อมูล สำหรับการปฏิบัติงานตามภารกิจของตนเองแยกส่วนกันไป แต่การดำเนินงานด้านการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ต้องอาศัยการดำเนินงานตามบทบาทและอำนาจของแต่ละหน่วยงาน รวมถึงสำรวจจึงส่งผลให้การประสานข้อมูลสำหรับการดำเนินงานกลายเป็นปัจจัยที่สำคัญ สำหรับการดำเนินการร่วมระหว่างหน่วยงาน อย่างไรก็ตาม ข้อจำกัดที่สำคัญในการประสานงานระหว่างหน่วยงานคือความไว้วางใจระหว่างกัน ซึ่งยังพบว่าการประชุมร่วมระหว่างหลายหน่วยงาน แต่ละหน่วยงานยังไม่สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันได้เต็มที่ เนื่องจากเกรงว่าข้อมูลบางอย่างอาจกระทบหน่วยงานอื่น รวมทั้งไม่ไว้วางใจว่าข้อมูลของหน่วยงานตนจะถูกนำไปใช้ในทางใด ส่งผลให้การแลกเปลี่ยนข้อมูลการทำงานเชิงลึกมักเกิดขึ้นในบางกรณีเท่านั้น

ความคาดหวังของรัฐในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย

จากการศึกษาวิเคราะห์ความคาดหวังของรัฐในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย สรุปได้ว่า ความคาดหวังของตำรวจและรัฐบาลเป็นไปในแนวทางเดียวกัน คือ การให้ความสำคัญกับการบูรณาการ และสนับสนุนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการทำงานร่วมระหว่างหน่วยงานในการสกัดกั้นยาเสพติด ซึ่งสะท้อนได้จากการวิเคราะห์นโยบายของรัฐบาล กระทรวงยุติธรรม และกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด โดยสรุปให้เห็นถึงความคาดหวัง ดังนี้

1. นโยบายของรัฐบาล พบว่า พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้แถลงเมื่อ 23 พฤศจิกายน 2565 เกี่ยวกับการปฏิบัติการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ระยะเร่งด่วน 3 เดือนว่า ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาที่มีความซับซ้อนส่งผลกระทบต่อความมั่นคง เศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ การแก้ไขปัญหาลดลงหรือหมดสิ้นไปจากแผ่นดินไทย จำเป็นต้องมีการบูรณาการกันของหน่วยงานต่างๆ รวมทั้งความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับประเทศเพื่อนบ้าน และองค์กรระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง รัฐบาลจึงกำหนดให้ปัญหายาเสพติดเป็นวาระแห่งชาติ และเป็น 1 ใน 12 นโยบายสำคัญของรัฐบาล โดยในช่วงที่ผ่านมา ได้มีการปฏิบัติที่ดีเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญในระดับนโยบาย คือ

1.1 การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องแต่ซ้ำซ้อนกัน จาก 24 ฉบับ ให้เหลือ “ฉบับเดียว” เป็นประมวลกฎหมายยาเสพติด ซึ่งมีผลบังคับใช้แล้วเมื่อ 9 ธันวาคม 2564 ส่งผลให้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจสูงขึ้น

1.2 ด้านการสกัดกั้น ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ดำเนินการเชิงรุก ในการปราบปราม-จับกุมผู้ค้ายาเสพติดในพื้นที่ และจัดส่งข้อมูลให้สำนักงาน ป.ป.ส. ขยายผลไปสู่การทำลายเครือข่าย จับกุมนายทุน และผู้เกี่ยวข้อง

1.3 ด้านความร่วมมือระหว่างประเทศ : ให้ใช้กลไกการดำเนินงานตามโครงการสกัดกั้นยาเสพติดทางท่าอากาศยานสากล (AITF) และโครงการสกัดกั้นยาเสพติดทางท่าเรือสากล (SITF) ซึ่งต้องประสานงานและแลกเปลี่ยนข่าวสารกับประเทศต่างๆ อย่างต่อเนื่อง และสร้างช่องทางสื่อสารเร่งด่วนที่มีประสิทธิภาพ ในทุกระดับ

นอกจากนี้ นายกรัฐมนตรีมีข้อสั่งการเพิ่มเติม ให้พิจารณาการจัดตั้งศูนย์บูรณาการฐานข้อมูลยาเสพติด ที่สำนักงาน ป.ป.ส. เพื่อเป็นฐานข้อมูลขนาดใหญ่ ให้ทุกหน่วยงานสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ใช้ประโยชน์ร่วมกัน และเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ พร้อมให้ทุกหน่วยงานจัดทำแผนปฏิบัติการของตนในทุกระดับ ครอบคลุมทุกพื้นที่เป้าหมายที่มีการกำหนดไว้ อย่างชัดเจน ให้ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ บูรณาการแผนปฏิบัติต่างๆ ให้มีความสอดคล้องกัน สร้างกลไกในการกำกับดูแลการปฏิบัติในทุกด้าน ให้มีความคืบหน้าและบรรลุผลตามแผนที่วางไว้ และให้ทุกหน่วยงานสำรวจ และตรวจสอบข้าราชการและเจ้าหน้าที่ในสังกัด ไม่ให้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับกระบวนการค้ายาเสพติด หากพบว่ากระทำความผิดต้องถูกลงโทษ ทั้งทางวินัยและอาญา ซึ่งผู้บังคับบัญชาจะต้องถูกลงโทษด้วย สำหรับการแจ้งข้อมูลของประชาชน ให้มีการจัดทำระบบการรับเรื่องร้องเรียน และแจ้งผลการดำเนินงานให้ประชาชนทราบ นายกรัฐมนตรีกล่าวในช่วงท้ายว่า รัฐบาลมีความตั้งใจที่จะขจัดยาเสพติดให้หมดสิ้นไปจากสังคมไทยขณะนี้ทุกพื้นที่ได้มีการบูรณาการภาคีเครือข่าย และระดมกำลังเจ้าหน้าที่อย่างเต็มสรรพกำลัง

2. นโยบายกระทรวงยุติธรรม มีการกำหนดแผนงานโดยมุ่งยึดแนวความคิดการแก้ไขปัญหา ยาเสพติดตั้งแต่ต้นทาง - กลางทาง - ปลายทาง ในการดำเนินการอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่ความ คาดหวังของภาครัฐ ดังนี้

2.1 ความร่วมมือด้านพื้นที่แหล่งผลิตภายนอกประเทศ คาดหวังที่จะก่อให้เกิดความ ร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อกดดันและยุติบทบาทแหล่งผลิตภายนอกประเทศ ด้วยการอาศัยงาน การข่าว การปฏิบัติการข้อมูลข่าวสาร และการพัฒนาพื้นที่และชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ตามแนวชายแดน รวมไปถึงการสกัดกั้นสารตั้งต้น เคมีภัณฑ์อุปกรณ์การผลิต และนักเคมีไม่ให้เข้าสู่ แหล่งผลิต

2.2 การสกัดกั้นการนำเข้าส่งออกยาเสพติดทั้งทางบกทางเรือและทางอากาศโดย อาศัยเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือ สนับสนุนการสกัดกั้นตาม จุดตรวจ/จุดสกัด ของเส้นทางคมนาคมและ พื้นที่ตอนใน

2.3 การปราบปรามกลุ่มการค้า ยาเสพติดโดยมุ่งเน้นการทำลายโครงสร้างการค้า ยาเสพติด ผู้มีอิทธิพล และเจ้าหน้าที่รัฐที่ปล่อยปละละเลยทุจริต หรือเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ผ่านทางการบูรณาการด้านการข่าว การสืบสวนทางเทคโนโลยีการสืบสวน ทางการเงินและสกุลเงิน ดิจิทัล รวมไปถึงการปราบปรามยาเสพติดในแหล่งพักเก็บยาเสพติดภายในประเทศ

2.4 สามารถเสริมสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้าน/ชุมชนตามแนวชายแดนโดยใช้กล ยุทธ์การพัฒนาทางเลือกเพื่อพัฒนา พื้นที่และประชาชนตามแนวชายแดนและพื้นที่พิเศษที่มีปัญหา ยาเสพติดด้วยการสลายโครงสร้างปัญหาและบูรณาการ การแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไข ปัญหา ยาเสพติดอันเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ ตามแนวพระราชดำริหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ยุทธศาสตร์แนวทางดำเนินงาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” และศาสตร์ พระราชาซึ่งเป็นกรอบการแก้ไขปัญหา ยาเสพติดและลดปัญหาเชิงโครงสร้างหรือปัญหาที่เกี่ยวข้อง กับการยาเสพติดและสร้างอาสาป้องกันการใช้ยาในทางที่ผิดในหมู่บ้านตามแนวชายแดน

3. นโยบายของกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด ในฐานะหน่วยที่มีภารกิจ โดยตรงทั้งในเชิงยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันและปราบปราม ในการสกัดกั้นยาเสพติด นั้นได้กำหนด วิสัยทัศน์ แสดงให้เห็นถึงความคาดหวังที่สำคัญ เป็นหน่วยนำในเชิงยุทธศาสตร์ในการป้องกันและ ปราบปรามยาเสพติด และเป็นฝ่ายอำนวยการ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในการวางแผน ควบคุม บูรณาการและสนับสนุนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันแก้ไขปัญหา ยาเสพติดเพื่อให้ชุมชนและสังคม ปลอดภัยจากยาเสพติด

สรุป

ผลการศึกษาบทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทยที่มี อยู่ในปัจจุบัน พบว่า บทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทยที่มีอยู่ ในปัจจุบัน พบว่า บทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติด ตามแผนปฏิบัติการป้องกัน ปราบปราม ยาเสพติด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2566 ได้แบ่ง ส่วนการบังคับบัญชา ส่วนปฏิบัติการ และ ส่วนสนับสนุนการปฏิบัติ ที่เกี่ยวข้องกับการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดน ดังนี้

การบังคับบัญชา ประกอบด้วย 1) ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ศอ.ปส.ตร.) และ 2) ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กองบัญชาการ/ตำรวจภูธรภาค และกองบังคับการ/ตำรวจภูธรจังหวัด แล้วแต่กรณีเป็นศูนย์อำนวยการ สั่งการ ควบคุมตามลำดับ

ส่วนปฏิบัติการ ประกอบด้วย กองบัญชาการตำรวจนครบาล (บข.น.) ตำรวจภูธรภาค 1 – 9 (ภ. 1-9)

ฝ่ายปฏิบัติการและสนับสนุนการปฏิบัติการ มี 2 หน่วยงาน ประกอบด้วย 1) กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด (ปส.) และ 2) กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน (ตชด.)

ฝ่ายสนับสนุนการปฏิบัติ ด้านการสกัดกั้น ประกอบด้วย 4 หน่วยงาน คือ 1) กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง (ก.) 2) สำนักตรวจคนเข้าเมือง (สตม.) 3) กองบัญชาการตำรวจสันติบาล (ส.) และ 4) กองบัญชาการตำรวจท่องเที่ยว (ทท.)

สำหรับแนวทางการดำเนินการ ภายใต้แผนปฏิบัติการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2566 ได้กำหนดบทบาทภายใต้แนวทางในแผนที่ 2 ด้านการสกัดกั้นการลักลอบลำเลียงยาเสพติด สารตั้งต้น และเคมีภัณฑ์ ไว้ 2 แนวทาง คือ 1) การสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดน และ 2) สกัดกั้นยาเสพติดชายแดนทางน้ำ ชายฝั่งทะเลและเกาะแก่ง โดยมีหน่วยรับผิดชอบ คือ กองบัญชาการตำรวจนครบาล ตำรวจภูธรภาค 1 – 9 กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง (ก.) สำนักตรวจคนเข้าเมือง (สตม.) 3) กองบัญชาการตำรวจสันติบาล (ส.) กองบัญชาการตำรวจท่องเที่ยว (ทท.) กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด (ปส.) และกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน (ตชด.)

ผลการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและความคาดหวังของรัฐในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย พบว่า ปัญหาอุปสรรค พบว่า เกิดจากปัจจัยที่สำคัญ 2 ประการ คือ ปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายใน ดังนี้

1. ปัจจัยภายนอก จากการศึกษาพบว่า ปัญหาอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับ แหล่งผลิต การจัดหาสารตั้งต้น เทคโนโลยี การซื้อขาย และการลำเลียง โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ประเทศไทยอยู่ติดกับแหล่งผลิตยาเสพติด โดยเฉพาะยาบ้า ซึ่งมีแหล่งผลิตอยู่บริเวณสามเหลี่ยมทองคำ

1.2 การจัดหาสารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ที่นำไปสู่การผลิตสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง

1.3 เทคโนโลยีการผลิตมีความทันสมัย

1.4 การติดต่อซื้อ-ขาย เปลี่ยนแปลงไป ทำให้ยากต่อการสกัดกั้น ติดตามจับกุม ติดตามจับกลุ่ม สืบสวนสอบสวน ขยายผลของฝ่ายเจ้าหน้าที่ เช่น กลุ่มผู้ค้ายาเสพติดใช้เทคโนโลยี สื่อสังคมออนไลน์ โซเชียลมีเดีย มาใช้ในการติดต่อซื้อขาย ทำให้กระบวนการส่งมอบลดลง ไม่มีตัวแทน หรือนายหน้า หรือคนกลาง รวมถึงระบบการโอนเงิน ใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ มากขึ้น

1.5 การลำเลียงที่เน้นการลำเลียงริมแม่น้ำ และหาจุดขนถ่ายที่ง่ายและสะดวกขึ้น

2. ปัจจัยภายใน จากการศึกษาพบว่า ปัญหาอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับ การบูรณาการกำลังในการปฏิบัติร่วมกันระหว่างหน่วยงาน โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 โครงสร้างความสัมพันธ์ในการขับเคลื่อนงานร่วมกันในลักษณะเครือข่าย

2.2 มาตรการสกัดกั้นยาเสพติด

2.3 การบูรณาการ

ความคาดหวังของรัฐในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย สรุปได้ว่า ความคาดหวังของตำรวจและรัฐบาลเป็นไปในแนวทางเดียวกัน คือ การให้ความสำคัญกับการบูรณาการและสนับสนุนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการทำงานร่วมระหว่างหน่วยงานในการสกัดกั้นยาเสพติดไม่ให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ

บทที่ 4

วิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมบทบาทของตำรวจ ในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย

บทนี้เป็นการนำเสนอผลการศึกษาดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อนำเสนอผลการวิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมบทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย ข้อมูลที่ได้เกิดจากการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร และการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยมีหัวข้อที่สำคัญ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมบทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย
2. สรุป

ผลการวิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมบทบาทของตำรวจในการสกัดกั้น ยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย

ผลการศึกษาระบุว่า ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเชิงคุณภาพตามที่ปรากฏในบทที่ 3 สามารถแสดงให้เห็นถึงผลการศึกษารวมของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย ที่มีอยู่ในปัจจุบัน และผลการศึกษาระบุปัญหาอุปสรรคและความคาดหวังของรัฐในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย สรุปได้ดังนี้

ผลการศึกษารวมของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทยที่มีอยู่ในปัจจุบัน พบว่าบทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทยที่มีอยู่ในปัจจุบัน พบว่า บทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติด ตามแผนปฏิบัติการป้องกันปราบปรามยาเสพติด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2566 ได้แบ่ง ส่วนการบังคับบัญชา ส่วนปฏิบัติการ และส่วนสนับสนุนการปฏิบัติ ที่เกี่ยวข้องกับการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดน ดังนี้

การบังคับบัญชา ประกอบด้วย 1) ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ศอ.ปส.ตร.) และ 2) ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กองบัญชาการ/ตำรวจภูธรภาค และกองบังคับการ/ตำรวจภูธรจังหวัด แล้วแต่กรณีเป็นศูนย์อำนวยการ สั่งการ ควบคุมตามลำดับ

ส่วนปฏิบัติการ ประกอบด้วย กองบัญชาการตำรวจนครบาล (บข.น.) ตำรวจภูธรภาค 1 – 9 (ภ. 1-9)

ฝ่ายปฏิบัติการและสนับสนุนการปฏิบัติ มี 2 หน่วยงาน ประกอบด้วย 1) กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด (ปส.) และ 2) กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน (ตชด.)

ฝ่ายสนับสนุนการปฏิบัติ ด้านการสกัดกั้น ประกอบด้วย 4 หน่วยงาน คือ 1) กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง (ก.) 2) สำนักตรวจคนเข้าเมือง (สตม.) 3) กองบัญชาการตำรวจสันติบาล (ส.) และ 4) กองบัญชาการตำรวจท่องเที่ยว (ทท.)

สำหรับแนวทางการดำเนินการ ภายใต้แผนปฏิบัติการป้องกันปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2566 ได้กำหนดแนวทางในแผนที่ 2 ด้านการสกัดกั้น การลักลอบลำเลียงยาเสพติด สารตั้งต้น และเคมีภัณฑ์ ไว้ 2 แนวทาง คือ 1) การสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดน และ 2) สกัดกั้นยาเสพติดชายแดนทางน้ำ ชายฝั่งทะเลและเกาะแก่ง โดยมีหน่วยรับผิดชอบ คือ กองบัญชาการตำรวจนครบาล ตำรวจภูธรภาค 1 – 9 กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง (ก.) สำนักตรวจคนเข้าเมือง (สตม.) 3) กองบัญชาการตำรวจสันติบาล (ส.) กองบัญชาการตำรวจท่องเที่ยว (ทท.) กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด (ปส.) และกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน (ตชด.)

ผลการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและความคาดหวังของรัฐในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย พบว่า

ปัญหาอุปสรรค พบว่า เกิดจากปัจจัยที่สำคัญ 2 ประการ คือ ปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายใน ดังนี้

1. ปัจจัยภายนอก จากการศึกษาพบว่า ปัญหาอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับ แหล่งผลิต การจัดหาสารตั้งต้น เทคโนโลยี การซื้อขาย และการลำเลียง โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ประเทศไทยอยู่ติดกับแหล่งผลิตยาเสพติด โดยเฉพาะยาบ้า ซึ่งมีแหล่งผลิตอยู่บริเวณสามเหลี่ยมทองคำ

1.2 การจัดหาสารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ที่นำไปสู่การผลิตสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง

1.3 เทคโนโลยีการผลิตมีความทันสมัย

1.4 การติดต่อซื้อ-ขาย เปลี่ยนแปลงไป ทำให้ยากต่อการสกัดกั้น ติดตามจับกุม ติดตามจับกลุ่ม สืบสวนสอบสวน ขยายผลของฝ่ายเจ้าหน้าที่ เช่น กลุ่มผู้ค้ายาเสพติดใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ โซเชียลมีเดีย มาใช้ในการติดต่อซื้อขาย ทำให้กระบวนการส่งมอบลดลง ไม่มีตัวแทน หรือนายหน้า หรือคนกลาง รวมถึงระบบการโอนเงิน ใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ มากขึ้น

1.5 การลำเลียงที่เน้นการลำเลียงริมแม่น้ำ และหาจุดขนถ่ายที่ง่ายและสะดวกขึ้น

2. ปัจจัยภายใน จากการศึกษาพบว่า ปัญหาอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับ การบูรณาการกำลังในการปฏิบัติร่วมกันระหว่างหน่วยงาน โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 โครงสร้างความสัมพันธ์ในการขับเคลื่อนงานร่วมกันในลักษณะเครือข่าย

2.2 มาตรการสกัดกั้นยาเสพติด

2.3 การบูรณาการ

ความคาดหวังของรัฐในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย พบว่า ความคาดหวังของตำรวจและรัฐบาลเป็นไปในแนวทางเดียวกัน คือ การให้ความสำคัญกับการบูรณาการ และสนับสนุนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการทำงานร่วมระหว่างหน่วยงานในการสกัดกั้นยาเสพติดไม่ให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ

แนวทางการส่งเสริมบทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย

จากการผลการวิเคราะห์ในบทที่ 3 ดังกล่าว จึงนำไปสู่การนำไปสู่การวิเคราะห์โดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากผู้ให้ข้อมูลหลัก ประกอบการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิเพื่อนำเสนอแนวทางการส่งเสริมบทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย โดยแบ่งตามปัจจัยภายนอกและภายใน ได้ดังนี้

ปัจจัยภายนอก พบว่า ผู้ให้ข้อมูลหลัก เสนอว่าควรมีการดำเนินการ 2 ประการดังนี้ 1) การประยุกต์ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ 2) ด้านความร่วมมือระหว่างประเทศ

ปัจจัยภายใน พบว่า ผู้ให้ข้อมูลหลัก เสนอว่า ควรมีการดำเนินการ 4 ประการดังนี้ 1) โครงสร้างความสัมพันธ์ในลักษณะเครือข่าย 2) การเพิ่มมาตรการสกัดกั้นยาเสพติด 3) การบริหารทรัพยากรแบบบูรณาการ 4) การสร้างการรับรู้และแลกเปลี่ยนและระดมความคิดเห็นระหว่างหน่วยงานอย่างสม่ำเสมอ

โดยมีรายละเอียดดังนี้

แนวทางการส่งเสริมด้านปัจจัยภายนอก แบ่งออกเป็น 2 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การประยุกต์ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า ควรมีการนำเทคโนโลยีภูมิสารสนเทศมาใช้ในการสังเกตการณ์พื้นที่ซึ่งมีความเสี่ยงด้านความมั่นคงสูง เพื่อติดตามความเคลื่อนไหวและการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของพื้นที่ลักลอบค้ายาเสพติดอย่างสม่ำเสมอ ทั้งในการตรวจตราพื้นที่ปลูกพืชเสพติดหรือตรวจจับพื้นที่ที่อาจมีการขนย้ายยาเสพติด หรือใช้ติดตามผู้ลักลอบค้ายาเสพติดตามแนวชายแดน รวมทั้งเพื่อใช้ในการสื่อสารและแลกเปลี่ยนข้อมูล ที่นำไปสู่การประสานการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานในเครือข่ายอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ด้านความร่วมมือระหว่างประเทศ พบว่า นอกจากเพิ่มความร่วมมือระหว่างประเทศทั้งในและนอกภูมิภาคเพื่อสกัดกั้นขบวนการค้ายาเสพติดแล้ว ยังสนับสนุนความร่วมมือเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร รวมถึงการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีต่างๆ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอย่างครอบคลุม

2. แนวทางการส่งเสริมด้านปัจจัยภายใน แบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบ ดังนี้

2.1 โครงสร้างความสัมพันธ์ในลักษณะเครือข่าย พบว่า การส่งเสริมบทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทยนั้น ต้องดำเนินการ ดังนี้

2.1.1 การกำหนดเป้าหมายการทำงานร่วม พบว่า การสร้างแนวทางการร่วมมือในการแก้ไขปัญหาการลักลอบขนยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย ควรเริ่มต้นด้วยการกำหนดเป้าหมายในเชิงยุทธศาสตร์ทั้งภายในและภายนอกสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ร่วมทั้งการจัดทำแผนปฏิบัติการร่วมกันในพื้นที่เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายดังกล่าว ภายใต้กรอบยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาเสพติดของชาติ โดยการกำหนดเป้าหมายในเชิงยุทธศาสตร์ในระดับพื้นที่ชายแดนไทยนี้ ต้องคำนึงถึงเป้าหมายของแต่ละหน่วยงานตำรวจและหน่วยงานอื่นๆ ในแต่ละพื้นที่ที่รับผิดชอบ เพื่อมิให้เป้าหมายในภารกิจด้านการแก้ไขปัญหาการลักลอบขนยาเสพติดตามแนวชายแดนไทยที่กำหนดขึ้นมานั้น เกิดความไม่สอดคล้องกับเป้าหมายของภารกิจหลักที่หน่วยงานรับผิดชอบ ซึ่งนับเป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้ผู้ปฏิบัติงานในแต่ละหน่วยงานละเลยหรือไม่ให้ความสนใจในการดำเนินงานด้านการแก้ไขปัญหาการลักลอบขนยาเสพติดตามแนวชายแดนไทยเท่าที่ควร

2.1.2 การกำหนดหน่วยงานกลางในการประสานงาน พบว่า ควรต้องกำหนดให้ชัดเจนว่าหน่วยงานใดรับผิดชอบเป็นหน่วยงานกลางในการประสานงานเพื่อกำหนดและกำกับดูแลการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายดังกล่าวโดยกำหนดให้ชัดเจนว่าหน่วยงานกลางที่เป็นฝ่ายอำนวยความสะดวกและกำกับดูแลยุทธศาสตร์ในการดำเนินการดังกล่าวคือหน่วยงานใด อันจะนำไปสู่การกำหนดบทบาทและโครงสร้างการดำเนินการในลำดับถัดไป รวมทั้งผลักดันและสร้างการรับรู้และยอมรับโดยทั่วกันให้แก่หน่วยงานต่างๆ ที่รับผิดชอบในการดำเนินงานในพื้นที่

2.1.3 การสร้างความพร้อมหน่วยงานเครือข่าย พบว่า ด้วยแต่ละหน่วยงานมีภารกิจตามสายงานหลักที่ต้องรับผิดชอบ ดังนั้นการกำหนดความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานในด้านการแก้ไขปัญหาการลักลอบขนยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย จึงควรมีความสอดคล้องกับลักษณะและวัฒนธรรมการทำงานของแต่ละหน่วยงานด้วย เพื่อมิให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในบทบาทและภารกิจ (Role Conflict) ของผู้ปฏิบัติงานในแต่ละหน่วยงาน โดยเมื่อพิจารณาจากอำนาจหน้าที่ตามสายงานของแต่ละหน่วยงานพบว่า ควรกำหนดความรับผิดชอบในการดำเนินงานเป็น 2 ระดับ ดังนี้

2.1.3.1 การกำหนดความรับผิดชอบในระดับนโยบาย โดยหน่วยงานที่ควรรับผิดชอบในการกำหนดเป้าหมายและแนวทางการปฏิบัติงานในพื้นที่ คือ คณะทำงานด้านการแก้ไขปัญหาการลักลอบขนยาเสพติดตามแนวชายแดนไทยตามที่เสนอไว้ข้างต้น ซึ่งการกำหนดเป้าหมายและแนวทางการปฏิบัติงานในพื้นที่ดังกล่าวอยู่ภายใต้กรอบการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาเสพติดของประเทศที่กำหนดจากหน่วยงานส่วนกลาง แต่เป็นการนำข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหาและบริบทการทำงานในพื้นที่มาพิจารณา เพื่อกำหนดแผนปฏิบัติการในระดับพื้นที่ชายแดนไทยที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัญหาและบริบทดังกล่าวอันนำไปสู่การดำเนินการได้จริง

2.1.3.2 สร้างกลไกการทำงานที่ชัดเจน โดยพิจารณาการทำงานในแต่ละส่วนงาน ทั้งส่วนงานด้านมาตรการดูแลความมั่นคงในพื้นที่ ส่วนงานด้านการตรวจตราช่องทางผ่านแดน และส่วนงานบังคับใช้กฎหมายด้านการปราบปรามและสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดน โดยการกำหนดความรับผิดชอบในระดับปฏิบัติดังกล่าว ควรมี 2 ลักษณะสำคัญ ได้แก่ การกำหนดแนวปฏิบัติของแต่ละหน่วยงานในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาการลักลอบขนยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย โดยพิจารณาจากอำนาจหน้าที่หลักของแต่ละหน่วยงาน และการกำหนดแนวปฏิบัติในการประสานและส่งต่อการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานที่ชัดเจน เพื่อให้เกิดเป็นกลไกการทำงานที่เป็นรูปธรรม

2.2 การเพิ่มมาตรการสกัดกั้นยาเสพติด พบว่า ด้านการสกัดกั้นเพิ่มมาตรการและความเข้มข้นในการเฝ้าระวังการลักลอบขนส่งยาเสพติดตามแนวบริเวณชายแดนและบริเวณที่มีความเสี่ยงด้วยการเสริมกำลังในพื้นที่เป้าหมายเพื่อเฝ้าระวังความเคลื่อนไหวของขบวนการลักลอบขนยาเสพติด นอกจากนี้ยังมุ่งเน้นการร่วมมือกับหน่วยงานด้านยาเสพติดทั้งในไทย-ต่างประเทศ เพื่อปราบปรามเครือข่ายค้ายาเสพติดอาชญากรรมข้ามชาติ รวมถึงการสกัดกั้นในบริเวณที่มีการขนส่งสินค้า ไม่ว่าจะเป็นทางอากาศหรือทางน้ำ

2.3 การบริหารทรัพยากรแบบบูรณาการ พบว่า การประสานข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรการดำเนินงานที่หน่วยงานภายนอกและภายในองค์กรที่มีทั้งในด้านงบประมาณ กำลังคน วัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินการ และระยะเวลาในการดำเนินงาน เพื่อพิจารณาว่า มีภารกิจหรือโครงการใดที่หน่วยงานตำรวจ และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องสามารถร่วมกันทำหรือบูรณาการกันได้จริงในทางปฏิบัติ จะนำไปสู่การกำหนดแผนงานเชิงบูรณาการการทำงานและงบประมาณร่วมกัน โดยมุ่งเน้นการบูรณาการการปฏิบัติของหน่วยงานต่างๆ ที่มีภารกิจโครงการในกลุ่มเป้าหมายเดียวกัน สามารถดำเนินการร่วมกัน เพื่อลดระยะเวลา กำลังคน การใช้งบประมาณ และเกิดการผสมผสานการปฏิบัติจนเกิดประโยชน์สูงสุดต่อกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งนับเป็นแนวทางการแลกเปลี่ยนทรัพยากรขององค์กรในเครือข่าย เพื่อการแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติ เป็นการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ คุ่มค่า และประหยัด โดยเมื่อพิจารณาถึงลักษณะและแนวทางการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานในเครือข่าย

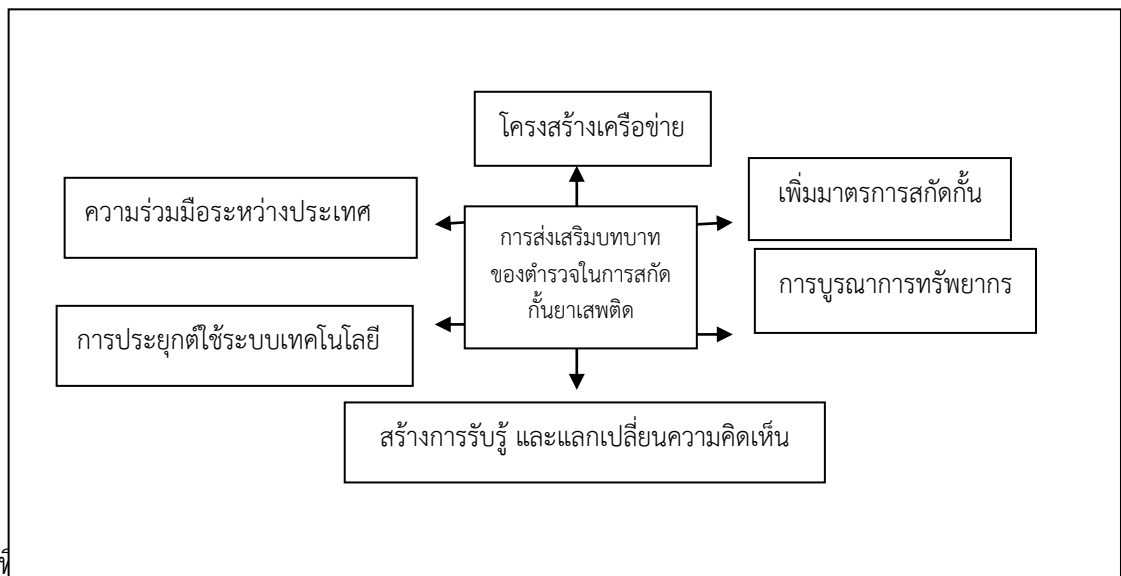
2.4 การสร้างการรับรู้และการแลกเปลี่ยนและระดมความคิดเห็นระหว่างหน่วยงาน พบว่า เพื่อให้การปฏิบัติในแต่ละระดับมีแนวปฏิบัติในทิศทางเดียวกัน และสามารถประสานการทำงานระหว่างหน่วยงานได้อย่างชัดเจน เกิดการดำเนินงานที่สอดคล้องต่อเนื่องกันอย่างเป็นระบบ อาทิ เมื่อมีข้อมูลด้านการข่าวที่ชัดเจน สามารถประสานส่งต่อให้แก่หน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินงานตรวจคนและสินค้าผ่านด่านชายแดน รวมทั้งหน่วยงานด้านความมั่นคงที่รับผิดชอบในการลาดตระเวนหรือตรวจตราตามแนวชายแดนได้ และเมื่อพบการลักลอบขนยาเสพติดตามแนวชายแดน ทั้งจากจุดตรวจชายแดน หรือพื้นที่เส้นแดนธรรมชาติ สามารถดำเนินการส่งต่อหน่วยงานที่มีอำนาจในการดำเนินคดีตามกฎหมายได้ต่อไป โดยเป็นการดำเนินการตามกลไกที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน มากกว่าเป็นการดำเนินการประสานงานตามสถานการณ์ หรืออาศัยประสบการณ์และความคุ้นเคยของผู้ปฏิบัติงานเป็นหลัก เนื่องจากหากมีการเปลี่ยนแปลงบุคลากรในการปฏิบัติงานของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง อาจส่งผลให้เกิดความไม่ต่อเนื่องหรือปัญหาในการประสานงานจากผู้ปฏิบัติงานใหม่ที่ไม่มีความรู้การทำงานในภารกิจดังกล่าว สำหรับการแลกเปลี่ยนและระดมความคิดเห็นระหว่างหน่วยงาน เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่หลากหลายจากความรู้และประสบการณ์ขององค์กรที่มีความหลากหลายในการกำหนดนโยบายร่วมกัน เพื่อให้มีการวิพากษ์แนวคิดอย่างกว้างขวางและรอบคอบ โดยจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การสื่อสารภายในเครือข่ายเพื่อพัฒนากิจกรรม กระบวนการหรือกลไกของการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด รวมทั้งมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงพัฒนาเครือข่ายและนโยบายของเครือข่ายการดำเนินงานเพื่อการแก้ไขปัญหาการลักลอบขนยาเสพติดตามแนวชายแดนไทยที่สอดคล้องและสามารถรับมือกับสถานการณ์ปัญหาที่เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละช่วงเวลาได้อย่างเหมาะสม

สรุป

ผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมบทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย พบว่า มีแนวทางที่สำคัญแบ่งออกเป็นปัจจัยที่สำคัญ 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายใน ซึ่งปัจจัยภายนอก มีองค์ประกอบสำคัญ 2 ประการ 1) การประยุกต์ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และ 2) การสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ ส่วนปัจจัยภายใน มีองค์ประกอบสำคัญ

4 ประการ คือ 1) โครงสร้างความสัมพันธ์ในลักษณะเครือข่าย 2) การเพิ่มมาตรการสกัดกั้นยาเสพติด 3) การบริหารทรัพยากรแบบบูรณาการ 4) การสร้างการรับรู้และแลกเปลี่ยนและระดมความคิดเห็นระหว่างหน่วยงานอย่างสม่ำเสมอ โดยสามารถแสดงออกมาเป็นแผนภาพที่ 4 – 1 ได้ดังนี้

แผนภาพที่ 4 – 1 แนวทางการส่งเสริมบทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดน

อภิปรายผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมบทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย พบว่า มี 6 ด้าน ได้แก่

1. โครงสร้างความสัมพันธ์ในลักษณะเครือข่าย
2. การเพิ่มมาตรการสกัดกั้นยาเสพติด
3. การบริหารทรัพยากรแบบบูรณาการ
4. การสร้างการรับรู้และแลกเปลี่ยนและระดมความคิดเห็นระหว่างหน่วยงานอย่างสม่ำเสมอ
5. การประยุกต์ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
6. ด้านความร่วมมือระหว่างประเทศ

ซึ่งแนวทางทั้ง 6 ด้านดังกล่าว สอดคล้องกับแนวคิดของ วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. 2551) ที่ระบุว่า กระบวนการบริหารจัดการเป็นแนวทางหรือวิธีการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐที่นำมาใช้ในการบริหารเพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารราชการซึ่งประกอบด้วย 3 ขั้นตอนสำคัญได้แก่ การวางแผน (Planning) การดำเนินงาน (Acting) และการประเมินผล (Evaluating) ซึ่งการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมที่เปิดโอกาสให้ประชาชนและเครือข่ายภาคประชาสังคมทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นหุ้นส่วน จะสร้างความสำเร็จให้เกิดขึ้นเป็นอย่างมาก ซึ่งกระบวนการความร่วมมือและ

การมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในสังคมที่เป็นพันธมิตรของภาคราชการ จะสร้างประสิทธิภาพการทำงาน โดยเฉพาะการสกัดกั้นยาเสพติดให้มีมากขึ้น และสอดคล้องกับการศึกษาสังเวียน อินตากุล, ชาติชาย มหาคีตะ, อาภาศิริ สุวรรณานนท์ (2561) ที่พบว่า มาตรการสกัดกั้นเครือข่ายการค้ายาบ้าในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนที่มีประสิทธิภาพได้แก่ มาตรการสร้างความเป็นมืออาชีพอของเจ้าหน้าที่ มาตรการสร้างการสร้างสัมพันธ์ที่ระหว่งเจ้าหน้าที่รัฐกับชุมชน มาตรการสร้างการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ มาตรการสร้างการใช้ระบบสื่อสารเทคโนโลยีที่ทันสมัย มาตรการสร้างควมมีประสพการณ์การทำงาน มาตรการสร้างควมต่อเนื่องในการทำงาน มาตรการสร้างการจัดสัมมนา ผูกอบรมควมรู้ให้แก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง มาตรการสร้างการค้นหาลักฐานให้ถึงต้นทางของสาเหตุ และมาตรการสร้างเครือข่ายควมร่วมมือระหว่งประเทศ ขณะเดียวกัน ปรีชญาณ์ นักพื่อน (2564) ได้ชี้ให้เห็นว่า การดำเนินงานด้านการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย – มาเลเซียของหน่วยงานภายในประเทศมีลักษณะเป็นเครือข่ายระหว่งหน่วยงานภาครัฐ และเครือข่ายนโยบาย เพื่อมุ่งสร้างกลไกการแก้ปัญหาการลักลอบขนยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย – มาเลเซียอย่างเป็นระบบ ภายใต้การจัดการกระบวนการนโยบายสาธารณะในเชิงเครือข่าย ตั้งแต่การกำหนดเป้าหมาย ในเชิงยุทธศาสตร์ร่วมกัน การจัดตั้งคณะทำงาน การจัดการทรัพยากรในการดำเนินงาน การกำหนดควมรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน ทั้งระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ พร้อมทั้งผลักดันให้มีการแลกเปลี่ยนและระดมควมคิดเห็นระหว่งหน่วยงาน รวมทั้งการพัฒนาควมรู้และทักษะเจ้าหน้าที่ ภาครัฐภายในเครือข่ายอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง สำหรับควมร่วมมือภายใต้กรอบระหว่งประเทศ ควรกำหนดแนวทางควมร่วมมือทั้งในระดับนโยบาย และระดับปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมให้ชัดเจนยิ่งขึ้น บนพื้นฐานของข้อมูลเกี่ยวกับกรอบนโยบายภายในประเทศ และกลไกการดำเนินงานด้านการแก้ไขปัญหายาเสพติดของแต่ละประเทศ สำหรับควมร่วมมือในระดับปฏิบัติการ ควรอยู่บนพื้นฐานของการจัดการเครือข่ายสาธารณะ ทั้งการกำหนดเป้าหมายร่วมกันจากข้อมูลสถานการณ์ปัญหาและบริบทแวดล้อมในการทำงานของหน่วยงานทั้งสองประเทศ ตลอดจนกำหนดส่วนงานและขอบเขต การดำเนินงานที่สามารถสร้างควมร่วมมือระหว่งหน่วยปฏิบัติในระดับพื้นที่ให้ชัดเจน เพื่อนำไปสู่การจัดกลไกควมร่วมมือย่อยระหว่งหน่วยงานอย่างเป็นรูปธรรม

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมบทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดติดตามแนวชายแดนไทย มีวัตถุประสงค์การวิจัย 1) เพื่อศึกษาบทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย 2) เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและความคาดหวังในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย 3) เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมบทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย การศึกษาวิจัยฉบับนี้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยการศึกษาคณะกรรมาธิการที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลหลัก แล้วนำมาสรุปอธิบายเชิงพรรณนา สำหรับบทนี้มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. สรุป
2. ข้อเสนอแนะ

สรุป

จากการเก็บข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ ทำให้สามารถวิเคราะห์ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์สรุปได้ดังนี้

1. ผลการศึกษารolesบทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทยที่มีอยู่ในปัจจุบัน พบว่า บทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทยที่มีอยู่ในปัจจุบัน พบว่า บทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติด ตามแผนปฏิบัติการป้องกันปราบปรามยาเสพติด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2566 ความรับผิดชอบออกเป็น ดังนี้ การบังคับบัญชา ส่วนปฏิบัติการ ฝ่ายปฏิบัติการและสนับสนุนการปฏิบัติการ และฝ่ายสนับสนุนการปฏิบัติ ที่เกี่ยวข้องกับการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดน ดังนี้

การบังคับบัญชา ประกอบด้วย 1) ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ศอ.ปส.ตร.) และ 2) ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กองบัญชาการ/ตำรวจภูธรภาค และกองบังคับการ/ตำรวจภูธรจังหวัด แล้วแต่กรณีเป็นศูนย์อำนวยการ สั่งการ ควบคุมตามลำดับ

ฝ่ายปฏิบัติการหลัก ประกอบด้วย กองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) ตำรวจภูธรภาค 1 – 9 (ภ. 1-9)

ฝ่ายปฏิบัติการและสนับสนุนการปฏิบัติการ มี 2 หน่วยงาน ประกอบด้วย 1) กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด (ปส.) และ 2) กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน (ตชด.)

ฝ่ายสนับสนุนการปฏิบัติ ด้านการสกัดกั้น ประกอบด้วย 4 หน่วยงาน คือ 1) กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง (ก.) 2) สำนักตรวจคนเข้าเมือง (สตม.) 3) กองบัญชาการตำรวจสันติบาล (ส.) และ 4) กองบัญชาการตำรวจท่องเที่ยว (ทท.)

สำหรับแผนปฏิบัติการป้องกันปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2566 ได้กำหนดบทบาทซึ่งเป็นแนวทางในแผนที่ 2 ด้านการสกัดกั้นการลักลอบลำเลียงยาเสพติด สารตั้งต้น และเคมีภัณฑ์ ไว้ 2 แนวทาง คือ 1) การสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดน และ 2) สกัดกั้นยาเสพติดชายแดนทางน้ำ ชายฝั่งทะเลและเกาะแก่ง โดยมีหน่วยรับผิดชอบ คือ กองบัญชาการตำรวจนครบาล ตำรวจภูธรภาค 1 – 9 กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง (ก.) สำนักตรวจคนเข้าเมือง (สตม.) 3) กองบัญชาการตำรวจสันติบาล (ส.) กองบัญชาการตำรวจท่องเที่ยว (ทท.) กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด (ปส.) และกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน (ตชด.)

2. ผลการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและความคาดหวังของรัฐในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย พบว่า

ปัญหาอุปสรรคในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย พบว่า เกิดจากปัจจัยที่สำคัญ 2 ประการ คือ ปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายใน ดังนี้

2.1 ปัจจัยภายนอก จากการศึกษาพบว่า ปัญหาอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับ แหล่งผลิด การจัดหาสารตั้งต้น เทคโนโลยี การซื้อขาย และการลำเลียง โดยมีรายละเอียดดังนี้ 1) ประเทศไทยอยู่ติดกับแหล่งผลิตยาเสพติด โดยเฉพาะยาบ้า ซึ่งมีแหล่งผลิตอยู่บริเวณสามเหลี่ยมทองคำ 2) การจัดหาสารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ที่นำไปสู่การผลิตสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง 3) เทคโนโลยีการผลิตมีความทันสมัย 4) การติดต่อซื้อ-ขาย เปลี่ยนแปลงไป ทำให้ยากต่อการสกัดกั้น ติดตามจับกุม ติดตามจับกลุ่ม สืบสวนสอบสวน ขยายผลของฝ่ายเจ้าหน้าที่ เช่น กลุ่มผู้ค้ายาเสพติดใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ โซเชียลมีเดีย มาใช้ในการติดต่อซื้อขาย ทำให้กระบวนการส่งมอบลดลง ไม่มีตัวแทนหรือนายหน้า หรือคนกลาง รวมถึงระบบการโอนเงิน ใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น และ 5) การลำเลียงที่เน้นการลำเลียงริมแม่น้ำ และหาจุดขนถ่ายที่ง่ายและสะดวกขึ้น

2.2 ปัจจัยภายใน จากการศึกษาพบว่า ปัญหาอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับ การบูรณาการกำลังในการปฏิบัติร่วมกันระหว่างหน่วยงาน โดยมีรายละเอียดดังนี้ 1) โครงสร้างความสัมพันธ์ในการขับเคลื่อนงานร่วมกันในลักษณะเครือข่าย 2) มาตรการสกัดกั้นยาเสพติด และ 3) การบูรณาการ

ความคาดหวังของรัฐในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย พบว่า ความคาดหวังของตำรวจและรัฐบาลเป็นไปในแนวทางเดียวกัน คือ การให้ความสำคัญกับการบูรณาการ และสนับสนุนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการทำงานร่วมระหว่างหน่วยงานในการสกัดกั้นยาเสพติดไม่ให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ

3. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมบทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย พบว่า มีปัจจัยที่สำคัญ 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายใน ซึ่งปัจจัยภายนอก มีองค์ประกอบสำคัญ 2 ประการ 1) การประยุกต์ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และ 2) การสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ ส่วนปัจจัยภายใน มีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ คือ 1) โครงสร้างความสัมพันธ์ในลักษณะเครือข่าย 2) การเพิ่มมาตรการสกัดกั้นยาเสพติด 3) การบริหาร

ทรัพยากรแบบบูรณาการ 4) การสร้างการรับรู้และแลกเปลี่ยนและระดมความคิดเห็นระหว่างหน่วยงานอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง แนวทางการส่งเสริมบทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ควรจัดทำข้อตกลงร่วมกันในการบูรณาการทั้งด้านทรัพยากร แผนงาน/กิจกรรม และเทคโนโลยี ร่วมกับหน่วยงานที่ปฏิบัติการกิจคล้ายคลึงกันในพื้นที่ เพื่อให้การสกัดกั้นมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.2 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ควรกำหนดนโยบายในการพัฒนาความร่วมมือ หรือสร้างเครือข่ายร่วมกับหน่วยงานหรือองค์กรภาคเอกชนที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการบริหารสารสนเทศ เพื่อพัฒนาความรู้ และเทคนิคใหม่ๆ มาปรับใช้ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในแต่ละระดับ

1.3 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ควรมีการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาาระบบหรือเทคโนโลยีใหม่ๆ เพิ่มเติม เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานมีเครื่องมือและองค์ความรู้ในการใช้เครื่องมือที่ทันสมัย เพื่อการปฏิบัติการสกัดกั้นยาเสพติดให้มีประสิทธิภาพและมีอำนาจเหนือผู้ค้ายาเสพติด

1.4 ควรเพิ่มความร่วมมือระหว่างประเทศทั้งในและนอกภูมิภาคเพื่อสกัดกั้นขบวนการค้ายาเสพติดตามแนวชายแดน และสนับสนุนความร่วมมือ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร รวมถึงการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีต่างๆ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอย่างครอบคลุม

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

2.1 จากการศึกษา พบว่า ควรมีประชุมทบทวนหรือจัดเวทีหารือการปรับปรุงระบบการทำงานภายในหน่วยงานให้มีความคล่องตัว และรวดเร็วยิ่งขึ้น

2.2 จากการศึกษา พบว่า ควรมีการจัดทำโครงสร้างการทำงานและความสัมพันธ์ในการขับเคลื่อนนโยบายในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไปสู่การปฏิบัติในเชิงเครือข่าย เพื่อสร้างการรับรู้และแลกเปลี่ยนระดับความคิดเห็นระหว่างหน่วยงานอย่างสม่ำเสมอ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติ และประชาชนเป็นสำคัญ ไม่ใช่ผลประโยชน์เฉพาะหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง

2.3 จากการศึกษา พบว่า ควรมีการเพิ่มมาตรการและความเข้มข้นในการเฝ้าระวังการลักลอบขนส่งยาเสพติดตามแนวบริเวณชายแดนและบริเวณที่มีความเสี่ยง ด้วยการเสริมกำลังในพื้นที่เป้าหมายเพื่อเฝ้าระวังความเคลื่อนไหวของขบวนการลักลอบยาเสพติด นอกจากนี้ยังมุ่งเน้นความร่วมมือกับหน่วยงานด้านยาเสพติดทั้งในไทย-ต่างประเทศ เพื่อปราบปรามเครือข่ายค้ายาเสพติดอาชญากรรมข้ามชาติ รวมถึงการสกัดกั้นในบริเวณที่มีการขนส่งสินค้า ไม่ว่าจะเป็นทางอากาศหรือทางน้ำ

2.4 ควรสะท้อนแนวทางไปสู่ในระดับกรม/กระทรวง ในเรื่องการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมจากภาคประชาชน ในการมอบอำนาจการดำเนินการทางกฎหมายเท่าที่จำเป็นให้แก่ชุมชน เพื่อให้สอดคล้องกับความคาดหวังของรัฐบาลและองค์กร

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษา แนวทางการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการสกัดกั้นการลักลอบค้ายาเสพติดตามแนวชายแดนอย่างมีประสิทธิภาพ

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- คณะกรรมการการอุดมศึกษา, สำนักงาน. คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์, 2557.
- ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย, กรม, กระทรวงมหาดไทย. แผนยุทธศาสตร์กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2560 – 2564. กรุงเทพฯ : กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย, 2564.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. ภาพอนาคตและคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2546.
- เจษฎา มีบุญลือ. เรื่องความมั่นคงแห่งชาติ : การสร้างชาติไทยให้ยั่งยืน. พิมพ์ครั้งที่ 1 – กรุงเทพฯ : ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ, 2553.
- ทิพาวดี เมฆสวรรค์. การส่งเสริมประสิทธิภาพในระบบราชการ. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2539.
- ทศนา แคมมณี. ศาสตร์การสอน. พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ : ด่านสุทธากาพิมพ์จำกัด, 2548.
- ธงชัย สันติวงษ์. การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพมหานคร. ไทยวัฒนาพานิช, 2526.
- ประเวศ วะสี. การพัฒนามนุษย์แนวใหม่เพื่ออนาคตที่ยั่งยืน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : หมอชาวบ้าน, 2545.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต). พระพุทธศาสนาพัฒนาคนและสังคม. กรุงเทพฯ: กรมการปกครอง, 2540.
- ระพี แก้วเจริญ และชิตยา สุวรรณชฎ. การแบ่งเวลาปฏิบัติราชการของข้าราชการพลเรือนในระดับบริหารอาวุโส. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนัก นายกรัฐมนตรี, 2510.
- วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร. เอกสาร วปอ.หมายเลข 009 คู่มือการพัฒนายุทธศาสตร์ชาติ. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2553.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. หลักปรัชญาประวัติศาสตร์ : แนวคิดและกระบวนการ. พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพมหานคร : เอ็กซ์เปอร์เน็ท, 2551.
- สาขาวิชานิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. สถาบันระหว่างประเทศ. พิมพ์ครั้งที่ 8, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2543.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. สังคมวิทยาองค์การ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

วารสาร

ปัทมาพร ท่อชู. “การพัฒนาประสิทธิภาพการทำงาน (The Efficiency Development of Operation).” วารสาร Industrial technology review. ปีที่22 ฉบับที่ 282, 2559 : 94-100.

วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย

โกศล ทองนพแก้ว. “การศึกษาการดำเนินงานและปัญหาการป้องกันปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจภูธรจังหวัดอ่างทอง”. บัณฑิตวิทยาลัย, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, 2550.

ศทาวุธ พรหมายน. “ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจกองตรวจคนเข้าเมือง : ศึกษาเฉพาะกรณีข้าราชการตำรวจฝ่าย1 ฝ่าย 2”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขารัฐศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2545.

ชินภัทร สารสิน. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน : กรณีศึกษากองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด”. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

ธานินทร สุทธิกัญชร. “ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานของฝ่ายการพนักงานบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน)”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2543.

ดาริน หมั่นคำ. “การพัฒนาคุณภาพชีวิตบุคลากรและเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของกองตรวจและประเมินผล”. รายงานวิจัย, สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2558.

สถิต คำลาเลี้ยง. “ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของช่างอากาศ : ศึกษาเฉพาะกรณีกองการบินทหารเรือ”. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขารัฐศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2544.

สิริวดี ชูเชิด. “การศึกษาสภาพการบริหารงานกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต”. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีปทุม, 2556.

ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

กชกร เอ็นดูราชภู. “องค์ประกอบของประสิทธิภาพ”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.etheses.rbru.ac.th>, 2560.

เฉลิมเกียรติ แก้วหอม. “แนวความคิดทฤษฎีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : http://sukanrat.blogspot.com/2012/09/blog-post_804.html, 2555.

นิภาวรรณ วังคะวิง. “การเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเลขานุการผู้บริหารระดับสูง มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.km.nida.ac.th/th/images/PDF/research/nipare.pdf>, 2562.

เมธี ไพโรชิต. “การหาปัจจัยที่มีผลต่อการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงาน” กรณีศึกษา : บริษัท สุธานี จำกัด. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : http://bkkthon.ac.th/home/user_files/department/department23/files/is_56_4.pdf, 2562.

วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร. “คู่มือการพัฒนายุทธศาสตร์ชาติ”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://ndsi.rtarf.mi.th/download/ndsi-edu/document/009.pdf>, 2553.

ภาษาต่างประเทศ

Books

Beane, J. A.. Curriculum Planning and Development. Boston: Allyn and Bacon, 1991

Millet. Management in the Public Service. The quest for effective performance. New York : McGraw-Hill Book, 1954.

Simom, A. Administrative behavior. New York : The Mc million. Sutherland, Edwin H. (1974). Criminology. 9th ed. Philadelphia: Lippincott, 1960.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	พลตำรวจตรี พรพิทักษ์ รุ้ยนิยม
วัน เดือน ปีเกิด	14 ส.ค. 2512
ประวัติการศึกษา	- รัฐประศาสนศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ รุ่นที่ 45 - หลักสูตรการบริหารงานตำรวจชั้นสูง รุ่นที่ 40 - หลักสูตรการบริหารการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมภาครัฐร่วมเอกชน รุ่นที่ 3 - หลักสูตรการบริหารงานยุติธรรมระดับสูง รุ่นที่ 12
ตำแหน่งปัจจุบัน	รองผู้บัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา ยุทธศาสตร์

เรื่อง การส่งเสริมบทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวทางชายแดนไทย
ผู้วิจัย พลตำรวจตรี พรพิทักษ์ รุ่งยืนยง
ตำแหน่ง รองผู้บัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 65

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาเสพติดระดับโลก จากข้อมูลรายงาน World Drug Report 2021 ได้แสดงให้เห็นว่า สถานการณ์ยาเสพติดโลกมีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในปี พ.ศ.2562 ทั่วโลกมีผู้ใช้ยาเสพติดประมาณ 275 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 5.5 ของประชากรโลก โดยมีการคาดการณ์ว่าในปี พ.ศ. 2573 จะมีผู้ใช้ยาเสพติดประมาณ 299 ล้านคน ยาเสพติดที่มีผู้ใช้มากที่สุดปี พ.ศ. 2562 คือ กัญชา รองลงมาคือ กลุ่มโอปิออยด์ แอมเฟตามีนและอนุพันธ์ เอ็กซ์ตาซี และโคเคน สำหรับการจับกุมและตรวจยึดยาเสพติดทั่วโลก ยาเสพติดที่มีการจับกุมได้มากที่สุด คือ กัญชา รองลงมาคือ โคเคน ผน เมทแอมเฟตามีน เฮโรอีนและมอร์ฟีน โอปิออยด์ที่ใช้ในทางยา แอมเฟตามีน และเอ็กซ์ตาซี ด้านสถานการณ์ยาเสพติดประเภทสารสังเคราะห์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ข้อมูลจากรายงาน สำนักงานวาทวยยาเสพติดและอาชญากรรม แห่งสหประชาชาติ (2021) พบว่า การผลิต/การค้าเมทแอมเฟตามีน ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ยังคงมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2565 : 6)

สำหรับข้อมูลการผลิต/การค้าเมทแอมเฟตามีน ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นนั้น เมื่อพิจารณาจากสถิติการจับกุม พบว่า เมื่อปี พ.ศ. 2563 มีการจับกุมและตรวจยึดได้มากถึง 169 ตัน (ปี พ.ศ. 2562 มีการจับกุมและตรวจยึดได้ถึง 115 ตัน) ขณะที่การจับกุมในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้กลับเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสวนใหญ่เป็นการจับกุมได้ในประเทศที่อยู่ในแถบแม่น้ำโขงตอนกลาง การผลิตยาเสพติดประเภทสารสังเคราะห์ในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ ซึ่งปัจจัยการขยายตัวในภูมิภาคที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นนั้นมีปัจจัยหลายอย่างที่ส่งเสริมให้ศักยภาพการผลิตยาเสพติดเพิ่มสูงขึ้น จนส่งผลให้สถานการณ์ยาเสพติดในภูมิภาค ได้รับผลกระทบอย่างมาก ทั้งในมุมของการลำเลียงผ่านเพื่อส่งต่อไปยังประเทศที่สามและการแพร่ระบาดภายในประเทศ โดยมีปัจจัยที่สำคัญ ดังนี้ 1) กระบวนการผลิตยาเสพติดในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำในปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงจากเดิมที่ใช้เครื่องมือในการผลิตแบบที่กำลังการผลิตไม่มากนัก แต่ปัจจุบันเริ่มเปลี่ยนมาเป็นระดับอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่ดำเนินการโดยองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติที่มีโครงสร้างการค้าที่สลับซับซ้อนเพื่อรองรับตลาดยาเสพติดภายนอกประเทศที่นับวันจะมีการขยายตัวมากขึ้น 2) การผลิตยาเสพติด องค์ประกอบสำคัญคือ สารเคมี/สารตั้งต้นที่ใช้ในกระบวนการผลิต ปัจจุบันสารเคมีสารตั้งต้นที่ใช้ในแหล่งผลิตยาเสพติดในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำสวนใหญ่ลักลอบนำมาจากจีน ซึ่งเป็นประเทศที่มีอุตสาหกรรมเกี่ยวกับสารเคมีขนาดใหญ่เป็นอันดับต้นๆ ของโลก ในปี พ.ศ.2562 จีนเป็นประเทศที่มีการส่งออกสารเคมีเป็นอันดับ 1 ของโลก

มีมูลค่าสูงถึง 73,700 ล้านดอลลาร์สหรัฐ สารเคมีที่มีการนำเข้าจากจีน บางชนิดมีการควบคุมแล้ว แต่บางชนิดยังไม่มี การควบคุม กลุ่มผู้ผลิตจึงนำสารเคมีเหล่านั้นมาเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเคมีเป็น สารตั้งต้นชนิดใหม่ๆ เพื่อใช้ในกระบวนการผลิตยาเสพติด โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ประเทศ สมาชิกกลุ่มน้ำโขง 6 ประเทศ (จีน เมียนมา สปป.ลาว เวียดนาม กัมพูชา และไทย) สามารถตรวจยึด สารเคมี และสารตั้งต้นไม่ให้เข้าไปยังแหล่งผลิตได้จำนวน 1,129 ตัน (จากเดิมในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 สามารถยึดสารเคมี และสารตั้งต้นได้ 563 ตัน) 3) ปัจจัยทางการเมืองของประเทศเมียนมา ภายหลังจากเกิดการเปลี่ยนแปลงอำนาจในการปกครองประเทศของรัฐบาลพลเรือนชุดก่อน ดังนี้ (1) กำลังปฏิบัติการบางส่วนต้องเข้ารักษาความสงบเรียบร้อยจนส่งผลกระทบต่อความเข้มข้นของ ปฏิบัติการปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่ต่างๆ ซึ่งพิจารณาจากในช่วงปี พ.ศ. 2557 – 2563 ที่ทาง รัฐบาลเมียนมาร่วมมือกับประเทศจีน เวียดนาม สปป.ลาว กัมพูชา และไทย ภายใต้โครงการความ ร่วมมือแม่น้ำโขงปลอดภัย ทำให้สามารถสกัดกั้นสารเคมี/สารตั้งต้นและจับกุมยาเสพติดได้เป็น จำนวนมาก แต่หลังจากที่มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ทำให้การปฏิบัติการปราบปรามยาเสพติด ในพื้นที่ต่างๆ ลดระดับความเข้มข้นลง ทำให้สถิติการจับยึดสารเคมี/สารตั้งต้นในเมียนมาลดลงตามไป ด้วย (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2565 : 7)

สถานการณ์ปัญหาการลักลอบนำเขายาเสพติดของไทย จากการศึกษาพบว่า ยังไม่สามารถ ลดระดับความรุนแรงลงได้ ซึ่งในช่วงนี้กลุ่มขบวนการลำเลียงมีการเปลี่ยนเส้นทางเคลื่อนย้าย ยาเสพติดออกจากแหล่งผลิตในพื้นที่รัฐฉาน ประเทศเมียนมา นำเข้า สปป. ลาว ก่อนลักลอบ นำเข้าไทย ส่งผลให้พื้นที่ชายแดนที่ติดกับ สปป. ลาว. ตั้งแต่พื้นที่ อำเภอเวียงแก่น อำเภอเทิง จังหวัด เชียงราย และอำเภอภูซาง อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา ต่อเนื่องไปตลอดถึงชายแดนภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ (จังหวัดเลย จังหวัดหนองคาย จังหวัดบึงกาฬ จังหวัดนครพนม) มีการลักลอบ นำเข้ายาเสพติดเพิ่มขึ้น พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นพื้นที่ที่มีการลักลอบนำเข้าสูงสุด ในปีงบประมาณ พ.ศ.2564 มีการจับกุมคดียาเสพติดร้ายสำคัญ 345 คดี จังหวัดที่มีการนำเข้าสูงสุด คือ จังหวัดนครพนม รองลงมา คือ จังหวัดหนองคาย และจังหวัดบึงกาฬ ขบวนการลำเลียงส่วนใหญ่ เป็นคนนอกภาค แต่มีเครือข่ายชายแดนติดกันกับด่านอำเภอท่าบ่อ อำเภอสังคม อำเภอเมือง หนองคาย จังหวัดหนองคาย อำเภอบึงโขงหลง จังหวัดบึงกาฬ อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม อำเภอปากชม อำเภอดานชาย จังหวัดเลย และ อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี ให้ความ ช่วยเหลือสนับสนุน ด่านพื้นที่ชายแดนภาคเหนือที่เป็นพื้นที่นำเข้าหลัก แมวการจับกุมในปี งบประมาณ พ.ศ.2564 พบการจับกุมการนำเข้าทางด่านนี้ได้น้อยกว่าทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แต่กลับพบว่า ของกลางที่ตรวจยึดได้ ยังคงมีปริมาณที่สูงอยู่ การจับกุมคดียาเสพติดร้ายสำคัญมี 161 คดี ซึ่งบ่งชี้ให้เห็นถึงความพยายามในการลักลอบนำเข้าของขบวนการค้ายาเสพติดที่เร่งนำเข้าครั้งละ ปริมาณมากในพื้นที่ที่มีโอกาส

นอกจากนี้ การลักลอบลำเลียงยาเสพติดในปริมาณมากมีวิธีการลำเลียงที่นิยมใช้อยู่ 3 ลักษณะ คือ อำพรางมากับรถบรรทุกพืชผลทางการเกษตร ไชรถยนต์กระบะดัดแปลงทำเป็นตู้เก็บ สำหรับขนสินค้า ลำเลียงโดยรถยนต์ส่วนบุคคล เป็นขบวนลำเลียง มีรถนำขบวน โดยแบบแผน ประทุษกรรมที่น่าสนใจในปัจจุบัน มียาบ้าหลักล้านเม็ดที่ถูกสกัดกั้น จับยึดได้ในพื้นที่ตอนในของ ประเทศเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สวนใหญ่ซุกซ่อนไปกับรถยนต์บรรทุกหรือรถพวงขนาดใหญ่ วิ่งหลบ

เลี้ยงดูแล้วนำยาเสพติดมาพักเก็บไว้ตามโกดังในพื้นที่ภาคเหนือตอนกลาง หรือภาคกลาง ก่อนส่งไปยังภาคใต้ นอกจากนี้ยังสามารถจับกุมการลักลอบส่งออกยาเสพติดไปยังต่างประเทศ ที่น่าสนใจได้แก่ การส่งออกยาเสพติดทางพัสดุไปรษณีย์ระหว่างประเทศ ปลายทางส่วนใหญ่จะอยู่ที่ประเทศสิงคโปร์ นิวซีแลนด์ และออสเตรเลีย และการส่งออกไปกับสินค้าทางเรือ นอกจากนี้ไทยประสบกับปัญหาการลักลอบนำเขายาเสพติดจากพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำแล้ว ยังพบการลักลอบนำเขายาเสพติดจากภูมิภาคอื่นๆ ของโลกที่สำคัญได้แก่ การลักลอบนำเขาโคเคนของกลุ่มแอฟริกันตะวันตก จากทวีปอเมริกาใต้ ผ่านทางอากาศยานต่างๆ และนำเขาผ่านทางชายแดนทางบก โดยการเลี้ยงไปลงที่ท่าอากาศยาน ของ สปป.ลาว ก.อนที่จะลักลอบลำเลียงนำเขาไทยผ่านชายแดนทางบก (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2565 : 9)

สิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงผลของการปราบปรามยาเสพติดพบว่า ในช่วงที่รัฐบาลไทยได้มีนโยบายปราบปรามยาเสพติดตามแผนปฏิบัติการเร่งรัด 3 เดือน มีผลทำให้ผู้ค้าและขบวนการลำเลียงบางพื้นที่หยุดเคลื่อนไหวลงชั่วคราว แต่ในปัจจุบันสถานการณ์ยาเสพติดเริ่มกลับมาเคลื่อนไหวเช่นเดิม ประกอบกับกลุ่มผลิตยาเสพติดในประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะกลุ่มว้าพายยามที่จะเร่งระบายยาเสพติดให้ได้มากที่สุด ก่อนที่จะมีการเลือกตั้ง เพราะไม่แน่ใจในนโยบายของรัฐบาลใหม่จึงทำให้ปริมาณยาเสพติดที่ลักลอบนำเข้ามีปริมาณเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามรัฐบาลไทยได้กำหนดแผนปฏิบัติการดานการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2565 ไว้ โดยมุ่งเน้นดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ภายใต้แผนปฏิบัติการดานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2563 - 2565 ซึ่งเป็นแผนชั้นนำการขับเคลื่อน การแก้ไขปัญหายาเสพติด และลดระดับปัญหาของการแก้ไขปัญหายาโดยายนอยรอลละ 50 ภายใน 3 ปี และลดระดับของปัญหาจนไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารประเทศภายในปี พ.ศ.2580 สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ดานความมั่นคง แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง และแผนระดับต่างๆ โดยใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนปฏิบัติการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของให้สอดคล้องและบูรณาการกัน เพื่อมุ่งลดผลกระทบที่เกิดจากปัญหายาเสพติดในสังคม สร้างความมั่นคงปลอดภัย และลดความเดือดร้อนของประชาชน

ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการตรวจตรารักษาความสงบ จับกุม และปราบปรามผู้กระทำผิดกฎหมาย ในราชอาณาจักรไทยซึ่งในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดนั้น กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด ถูกกำหนดให้เป็นฝ่ายอำนวยการในด้านของยุทธศาสตร์ในการวางแผนปราบปรามยาเสพติด ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยมีอำนาจหน้าที่ตามที่ได้มอบให้ไว้ในด้านของการปฏิบัติงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับความผิดของยาเสพติด และความผิดอื่นทางอาญา การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด มีอำนาจการปฏิบัติการทั่วราชอาณาจักรไทย รวมไปถึงการดำเนินการอายัดหรือยึดทรัพย์สินตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด นอกจากนี้กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติดยังมีหน้าที่ในการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยงานรัฐและองค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งที่ผ่านมาสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้กำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงานเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในการสกัดกั้น จับกุม ปราบปรามผู้ลักลอบนำเข้ายาเสพติดเข้ามาใน

ราชอาณาจักรอยู่อย่างต่อเนื่องตามที่ได้ปรากฏให้เห็นตามสื่อต่างๆ มากมาย แต่การลักลอบนำเข้ายาเสพติดก็ยังมีอยู่อย่างต่อเนื่อง และนับวันจะเพิ่มมากยิ่งขึ้น ซึ่งจากการศึกษาในเบื้องต้นชี้ให้เห็นถึงปัจจัยสำคัญที่ทำให้ยาเสพติดขยายวงมากขึ้น คือ กระบวนการค้ายาเสพติดมีการปรับรูปแบบการผลิตวิธีการลำเลียงโดยอาศัยเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้มากขึ้น ดังนั้นการสกัดกั้นจึงจำเป็นต้องมีการปรับบทบาทของหน่วยงานให้ก้าวล้ำมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่า แนวทางในการส่งเสริมบทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทยควรเป็นอย่างไร ทั้งนี้เพื่อให้การทำงานของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดน และรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย
2. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและความคาดหวังในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย
3. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมบทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย

ขอบเขตการศึกษาวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

1.1 การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ในประเด็นที่เกี่ยวกับบทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย โดยมีเนื้อหาที่สำคัญที่ได้จากการศึกษาเอกสาร กฎหมาย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิดที่เกี่ยวกับบทบาทของตำรวจไทย แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จและการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เป็นต้น

1.2 การวิจัยนี้เป็นการศึกษา แนวทางการส่งเสริมบทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย ซึ่งอาศัยการเก็บข้อมูลจากสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ซึ่งบ้างคำถามอาจจะมีอ่อนไหวและกระทบต่อผู้ให้ข้อมูลและผู้อื่นได้ ดังนั้นผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูลเท่าที่จำเป็นโดยไม่ลงลึกในรายละเอียดที่อาจส่งผลกระทบต่อผู้ให้ข้อมูลหลักได้

1.3 การวิจัยจะเน้นเฉพาะประเด็นที่สามารถเปิดเผยได้เท่านั้น

2. ขอบเขตประชากร สัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

- 2.1 ผู้แทนจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จำนวน 5 นาย
- 2.2 ผู้แทนจากหน่วยงาน ป.ป.ส. จำนวน 2 นาย
- 2.3 ผู้แทนจากนักวิชาการและผู้แทนจากประชาชน จำนวน 6 ราย

3. ขอบเขตระยะเวลา

ระยะเวลาในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีระยะเวลา 8 เดือน ตั้งแต่ ตุลาคม 2565 – พฤษภาคม 2566

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกระบวนการวิจัย โดยการใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีการดำเนินการ ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.1 ข้อมูลทุติยภูมิ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร แหล่งข้อมูลต่างๆ หรือการวิจัยเชิงเอกสารเบื้องต้น

1.2 ข้อมูลปฐมภูมิ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวม และวิเคราะห์ที่ได้จากการสัมภาษณ์จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้แทนจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้แทนจากหน่วยงาน ป.ป.ส. และผู้แทนจากนักวิชาการและผู้แทนจากประชาชน

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาสรุปประเด็นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3. การเสนอแนวทาง การส่งเสริมบทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย เป็นการนำเสนอด้วยผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลด้วยการอธิบายข้อมูลในเชิงพรรณนาความ เพื่อนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษบทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย ที่มีอยู่ในปัจจุบัน พบว่า บทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทยที่มีอยู่ในปัจจุบัน พบว่า บทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติด ตามแผนปฏิบัติการป้องกันปราบปรามยาเสพติด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2566 ได้แบ่ง ส่วนการบังคับบัญชา ส่วนปฏิบัติการ และส่วนสนับสนุนการปฏิบัติ ที่เกี่ยวข้องกับการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดน ดังนี้

การบังคับบัญชา ประกอบด้วย 1) ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ศอ.ปส.ตร.) และ 2) ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กองบัญชาการ/ตำรวจภูธรภาค และกองบังคับการ/ตำรวจภูธรจังหวัด แล้วแต่กรณีเป็นศูนย์อำนวยการ สั่งการ ควบคุมตามลำดับ

ส่วนปฏิบัติการ ประกอบด้วย กองบัญชาการตำรวจนครบาล (บข.น.) ตำรวจภูธรภาค 1 – 9 (ภ. 1-9)

ฝ่ายปฏิบัติการและสนับสนุนการปฏิบัติการ มี 2 หน่วยงาน ประกอบด้วย
1) กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด (ปส.) และ 2) กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน (ตชด.)

ฝ่ายสนับสนุนการปฏิบัติ ด้านการสกัดกั้น ประกอบด้วย 4 หน่วยงาน คือ
1) กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง (ก.) 2) สำนักตรวจคนเข้าเมือง (สตม.) 3) กองบัญชาการตำรวจสันติบาล (ส.) และ 4) กองบัญชาการตำรวจท่องเที่ยว (ทท.)

สำหรับแนวทางการดำเนินการ ภายใต้แผนปฏิบัติการป้องกัน ปราบปราม และ แก้ไขปัญหา ยาเสพติด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2566 ได้กำหนดแนวทางในแผนที่ 2 ด้านการ สกัดกั้นการลักลอบลำเลียงยาเสพติด สารตั้งต้น และเคมีภัณฑ์ ไว้ 2 แนวทาง คือ 1) การสกัดกั้น ยาเสพติดตามแนวชายแดน และ 2) สกัดกั้นยาเสพติดชายแดนทางน้ำ ชายฝั่งทะเลและเกาะแก่ง โดย มีหน่วยรับผิดชอบ คือ กองบัญชาการตำรวจนครบาล ตำรวจภูธรภาค 1 – 9 กองบัญชาการตำรวจ สอบสวนกลาง (ก.) สำนักตรวจคนเข้าเมือง (สตม.) 3) กองบัญชาการตำรวจสันติบาล (ส.) กองบัญชาการตำรวจท่องเที่ยว (ทท.) กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด (ปส.) และ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน (ตชด.)

2. ผลการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและความคาดหวังของรัฐในการสกัดกั้น ยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย พบว่า

ปัญหาอุปสรรคในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย พบว่า เกิดจาก ปัจจัยที่สำคัญ 2 ประการ คือ ปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายใน ดังนี้

2.1 ปัจจัยภายนอก จากการศึกษาพบว่า ปัญหาอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับ แหล่งผลิต การจัดหาสารตั้งต้น เทคโนโลยี การซื้อขาย และ การลำเลียง โดยมีรายละเอียดดังนี้ 1) ประเทศไทย อยู่ติดกับแหล่งผลิตยาเสพติด โดยเฉพาะยาบ้า ซึ่งมีแหล่งผลิตอยู่บริเวณสามเหลี่ยมทองคำ 2) การ จัดหาสารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ที่นำไปสู่การผลิตสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง 3) เทคโนโลยีการผลิตมีความทันสมัย 4) การติดต่อซื้อ-ขาย เปลี่ยนแปลงไป ทำให้ยากต่อการสกัดกั้น ติดตามจับกุม ติดตามจับกลุ่ม สืบสวนสอบสวน ขยายผลของฝ่ายเจ้าหน้าที่ เช่น กลุ่มผู้ค้ายาเสพติดใช้เทคโนโลยีสื่อ สังคมออนไลน์ โซเชียลมีเดีย มาใช้ในการติดต่อซื้อขาย ทำให้กระบวนการส่งมอบลดลง ไม่มีตัวแทน หรือนายหน้า หรือคนกลาง รวมถึงระบบการโอนเงิน ใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น และ 5) การ ลำเลียงที่เน้นการลำเลียงริมแม่น้ำ และหาจุดขนถ่ายที่ง่ายและสะดวกขึ้น

2.2 ปัจจัยภายใน จากการศึกษาพบว่า ปัญหาอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับ การบูรณาการ กำลังในการปฏิบัติร่วมกันระหว่างหน่วยงาน โดยมีรายละเอียดดังนี้ 1) โครงสร้างความสัมพันธ์ในการ ขับเคลื่อนงานร่วมกันในลักษณะเครือข่าย 2) มาตรการสกัดกั้นยาเสพติด และ 3) การบูรณาการ

ความคาดหวังของรัฐในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไทย พบว่า ความคาดหวังของตำรวจและรัฐบาลเป็นไปในแนวทางเดียวกัน คือ การให้ความสำคัญกับการบูรณาการ และสนับสนุนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการทำงานร่วมระหว่างหน่วยงานในการสกัดกั้นยาเสพติด ไม่ให้ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ

3. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมบทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติดตาม แนวชายแดนไทย พบว่า แบ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญ 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายใน

ซึ่งปัจจัยภายนอก มีองค์ประกอบสำคัญ 2 ประการ 1) การประยุกต์ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และ 2) การสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ ส่วนปัจจัยภายใน มีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ คือ 1) โครงสร้างความสัมพันธ์ในลักษณะเครือข่าย 2) การเพิ่มมาตรการสกัดกั้นยาเสพติด 3) การบริหารทรัพยากรแบบบูรณาการ 4) การสร้างการรับรู้และแลกเปลี่ยนและระดมความคิดเห็นระหว่างหน่วยงานอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง แนวทางการส่งเสริมบทบาทของตำรวจในการสกัดกั้นยาเสพติด ตามแนวชายแดนไทย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ควรจัดทำข้อตกลงร่วมกันในการบูรณาการทั้งด้าน ทรัพยากร แผนงาน/กิจกรรม และเทคโนโลยี ร่วมกับหน่วยงานที่ปฏิบัติการกิจคล้ายคลึงกันในพื้นที่ เพื่อให้การสกัดกั้นมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.2 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ควรกำหนดนโยบายในการพัฒนาความร่วมมือ หรือ สร้างเครือข่ายร่วมกันกับหน่วยงานหรือองค์กรภาคเอกชนที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการบริหาร สารสนเทศ เพื่อพัฒนาความรู้ และเทคนิคใหม่ๆ มาปรับใช้ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในแต่ละ ระดับ

1.3 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ควรมีการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาาระบบหรือ เทคโนโลยีใหม่ๆ เพิ่มเติม เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานมีเครื่องมือและองค์ความรู้ในการใช้เครื่องมือที่ทันสมัย เพื่อการปฏิบัติการสกัดกั้นยาเสพติดให้มีประสิทธิภาพและมีอำนาจเหนือผู้ค้ายาเสพติด

1.4 ควรเพิ่มความร่วมมือระหว่างประเทศทั้งในและนอกภูมิภาคเพื่อสกัดกั้น ขบวนการค้ายาเสพติดตามแนวชายแดน และสนับสนุนความร่วมมือเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร รวมถึงการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีต่างๆ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด อย่างครอบคลุม

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

2.1 จากการศึกษา พบว่า ควรมีประชุมทบทวนหรือจัดเวทีหารือการปรับปรุงระบบ การทำงานภายในหน่วยงานให้มีความคล่องตัวและ รวดเร็วยิ่งขึ้น

2.2 จากการศึกษา พบว่า ควรมีการจัดทำโครงสร้างการทำงานและความสัมพันธ์ ในการขับเคลื่อนนโยบายในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนไปสู่การปฏิบัติในเชิงเครือข่าย เพื่อสร้างการรับรู้และแลกเปลี่ยนระดับความคิดเห็นระหว่างหน่วยงานอย่างสม่ำเสมอ โดยคำนึงถึง ผลประโยชน์ของประเทศชาติ และประชาชนเป็นสำคัญ ไม่ใช่ผลประโยชน์เฉพาะหน่วยงานใด หน่วยงานหนึ่ง

2.3 จากการศึกษา พบว่า ควรมีการเพิ่มมาตรการและความเข้มข้นในการเฝ้าระวัง การลักลอบขนส่งยาเสพติดตามแนวบริเวณชายแดนและบริเวณที่มีความเสี่ยง ด้วยการเสริมกำลัง ในพื้นที่เป้าหมายเพื่อเฝ้าระวังความเคลื่อนไหวของขบวนการลักลอบยาเสพติด นอกจากนี้ ยังมุ่งเน้นการร่วมมือกับหน่วยงานด้านยาเสพติดทั้งในไทย-ต่างประเทศ เพื่อปราบปรามเครือข่าย ค้ายาเสพติดอาชญากรรมข้ามชาติ รวมถึงการสกัดกั้นในบริเวณที่มีการขนส่งสินค้า ไม่ว่าจะ เป็น ทางอากาศหรือทางน้ำ

2.4 ควรสะท้อนแนวทางไปสู่ในระดับกรม/กระทรวง ในเรื่องการบริหารราชการ แบบมีส่วนร่วมจากภาคประชาชน ในการมอบอำนาจการดำเนินการทางกฎหมายเท่าที่จำเป็นให้แก่ ชุมชน เพื่อให้สอดคล้องกับความคาดหวังของรัฐบาลและองค์กร

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษา แนวทางการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการสกัดกั้นการลักลอบค้า ยาเสพติดตามแนวชายแดนอย่างมีประสิทธิภาพ